

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásba szerint.

Felolós szerkesztő:
Bánekovich János

Főmunkácskő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, felére 6 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fill. Egyszeri szám ára 10 fill.

Az orosz fiaskó.

Rémületes dolog lehet most: orosz hadvezérnek lenni! Évszázados elbizottság cementjéből tapasztott fedezékben, sárga arccal nagy stratégiai tervek koncipiálni és mikor a papíron minden boszorkányos módon összevág, a diadalszomjától őrzőngő vezérkari főnöknek a saját fezkéből is menekülte kell, mert a megvívhatatlannak tudott kólapok is recsegnek-ropognak.

Kiszámolja, hányadik offenzíva az, melynek halotti énekét most énekelte el Höfer. Huszonnégy napig tartott, hetven ezer embert emésztett föl. Az egész európai fronton ez volt az entente-hatalmak minden akciója. Franciaországból, az angol üzletekből ennek sorsa elé néztek lihegő vágygal. Gyönyörűen volt megkonstruálva a terv.

— Ivanov tábornok kivágja a közép ponti hatalmak alól a talpatot a csernovici fronton. Ezen át törnek a monarchiába a muszka hordák és összeomlik a rengeteg arcvonal; a besszarábiai határtól egész a

rigai öbölig. A háború előről kezdődik, de most már csak mi diktalunk!

Kezdődött a nagy harc akkor, amikor a mi ágyunk először dörögtek Lovosen alatt. És szinte naptári pontossággal fulladt a véres komikumba, amikor Montenegró kapitulált. Mit érezhet most a muszka cár, akinek minden joga meg volt ahhoz, hogy kétség nélkül nezzon az irtoztos mérkőzés eseméneve elé. A leghatalmasabb, a leggazdagabb, a legdusabb népbíródatom ura, a bibliai Góliát, akit a Dávidok paritytáznak le! Ahova nyúl átok és balszerencse fakad a kezénymán. Minden várakozás az ő válakozása sikereinek reményein alapul és mindig csak kudarcról számolhat be azoknak, akik földi Istennek nézték...

Ivanov generális, a legialentusabb és a legnagyobb koncepciójú orosz hadvezér alighanem rövid ideig marad mar megtépti serege élén. Megint más stratégiát keresnek, frisebb ötletekkel. Lesz új kísérlet, szomorú, ártatlan muszlikok holt teteméből ismét maglyák emelkednek, de kozákló patája többet mégsem érinti a magyar földet, Mig az

orosz egyre gyengül, felszabadultak a mi szerbini es montenegrói seregeink és már védelmi vonalaink hatalmas erődökké acélozódtak Kelet-Galiciától a Priput-mocsarakig. A mostani nagy kísérlet az orosz bíródalom és az orosz hadsereg presztizsének mentését célozta. Egyik sem sikerül!

Világok pusztulása.

Egy angol világlap kiszámította, hogy mire a háború második esztendője is elmúlik, Európa embervesztésege eléri a husz milliót... Az ember rámered a tórné, nehéz íjesztő es mégis oly közömbös es nyugodt számára: igaz lehet? Biz az igaz lehet, s talán alatta is marad az igaz-ágnak. A becselés, ugy mondja az újság, a hadviselő felek hivatalos vesztésgisztaí alapján készült es ezek a listák nem mindenütt megbízhatók. Az olyan borzalmas vesztésegeket amilyenekkel például a mostani orosz offenzíva is járt, böles számvetéssel szokás elosztani a halottak, sebesültek es eltűntek rovats közt, a miube igazság szerint nincs is hazugság Utóvágra, aki elcsélt, az csakugyan eltűnt, az maga szent Miklós püspök es vonhatja kétségbe.

Tehát husz millió lesz csak az embervesztésg. Körülbelül egy évvel ezelőtt, mint egy akkori 40-

Sárga Viola.

Nóta csendül a fülembé,
Régi nóta, nagyon régi —
Csak az érti, aki éri.

„Sárga violának letörtél az ága,
Az én bánatomnak nincs vigasztalása —
Míntha a fülembé látogató sirná;
Kuruc harcos mintha a vértelt írni —
S mintha messze délről a szellő susogná,
Hogy ott, odalent a Tisza szöke szinü.
Gyönyörű kék vizü, most tán vörös szinü
Lassan folydogáló széles Iszonóná,
Sárga violának tördösik az ága,
Viléz magyaroknak hullidogál virága —
De, hála Istennek, nem hull ám hiába.

VÉRTESY GYULA

Képek a nagy háboruból.

A történelem valamikor janovói csatájának fogja jelölni azt a haremzét, mely Lomborgtól nyugatra Janov felé es délre egész Grodókgig terül el

s a melyben a világ legnagyobb esatája folyi le szeptember hó első napjaiban. A monarchia hadsereget mérte össze erjét az orosz haddal, mely már Lemberget hatalmába kerítette. Borzalmas rettenetes esata volt ez, mely tíz napon át tartott s a miénk győzelmével végződött. Itt kényszerítette a monarchia dicső hadserege az orosz tulnyuliban levő tömeget a visszavonulásra.

Sajnos nem sokáig élvezhettük a győzelem érzetét, mert az újult erősítések, az orosz segédhadaknak gyors egymás utánban való érkezése visszavonulásra kényszerítte a több napi esatában kifáradt harcosainkat.

Az emlékezetes esatát két gyalogzredünk nyitotta meg hatalmasan támogatva tüzérségünkkel.

A magyar bakák gyilkos puskatúze rettenetes pusztítást vitt végbe a fedett állásokba menekült orosz katonaság között

Katonaságunk hajszálnyi pontossággal lötte a fel-fel bukkanó muszka koponyák tulajdonpait, kik golyózáporunk elől az átjáróval összekapcsolt sáncárkokba menekültek.

No hiszen nem kellett több a mi derék gya-

logosainknak sem. Nosza rajta! utána vetették magukat a bujkáló orosznak.

Vakmerő merészségük határit nem ismert.

Rettenetes pusztító tűzben rohanták meg az árkokba lapult orosz gyalogságot, a mieink közeledőre működésbe hozta gépfegyvereit.

Részeget a trombita, pergett a dob s ember ellen szuronyhegyre harcolt.

— A gyilkos harc nyolc órán át tartott szakadatlanul váltakozó szerencsével, miközben bömbölt az ágyu, sövített a golyó, bugott a srappell, berregt a gépfegyver egész késő éjjelig, hogy majd másnap újra kezdjük a hol elaglyagtuk.

A sebesültek nyugóse, segélykiállása, a haladóklók horgése, futó sóhája, a gazdiát vesztett paripák siránkozó nyerítése töltötte be az éjszaka vérpáratól nedves levegőjét.

Alig pittyimalott midőn hadvezetőségünk a balszárny állását keletfelé kitolva újra felvette a harc elejétét fonalát

A esata tizszerez erővel újult ki.

Élethalálharc volt ez, mely a monarchia katonaságának, különösen pedig a magyarának biztosította a pálmát. Az ágyuk ércetorka okádia a tüzet, bontotta

jegyzőünk — ma már elavult emlék! — mutatja, még csak 6,372,000 volt. Május közepe táján már nyolc milliót mutatott az emberlétszám, ma minden fronton való végső egymásba robbanások előestéjén már meg haladja Európa vesztesége a tízmilliót. Az örökletes számban benne vannak a mieink is, bizonyára ijestően sokan, amiről jobb is még most semmi pontosat nem tudni. S természetes, hogy szívünk ó érték szorul először össze talán némi önzéssel ismert nélkül nélkül oly kevesek maradunk meg magyaroknak, mi szegény kicsi nemzet. De lehetetlen a többiekre is emberi fájdalommal nem gondolni minden nemzetbeli szegény katonákra, akik áldozatul adták egy rettenetes mozdulathoz, mely sokkal át köztöbbség és titokzatosabb annál a szír istennél, ak az Ázsiai kultúra kezdetén embervérvél hízaltatott. Hiszen ha színházszegény vagy valahol Amerikában vagy földindulás Jokohámában elslyed egy nagy hajó és meghal ötszáz, vagy háromszáz, vagy csak száz ember, szívünk szánakozással és megdudlással van tele. Milyen megborzongva kell rémehatásunk erre a számba, amelyet még nem produkált eddig háboru. Hiszen ez egy nemzet létszáma, még pedig nem is kis nemzet! Tízmillió szív állott meg és mennyi agyvérzést, fagyot éltetetlen masszázsa és enny záj némult meg. Szívek hűltek ki, melyek nyájas meleggel árasztották el egy kis kört, drága szent kállyai a család szobáknak és szívek, melyeknek nemcsak melegségük volt, egyetemes forrásgát ontó de fénylőnek is mindenki számára. Koromna ögöt napok és agyvérzők melyek milyen jövendők szuny

az ellenség sorait, lovasságunk pedig irtalmatlanul porba tiporva az ellenállni próbálók százait.

Itt ismerkedett meg alaposan az orosz katonaság a magyar harctársaság bravurossága hősiességével. Ellen-szomjan, de vérszomjasan harcolt ott a lovasság, melynek hatalmas kardja úgy aprította az ellenséget, mint a répát.

A merre a szem ellátott ember ember ellen harcolt, s a puskapor füstjétől terhes levegő sürő áthatással szállt a vérel itatott harcmező fölött.

A csatamezőt több kilométernyi távolságban a holtak zeregi, öszerkeselt, pozdórvá tört kocsi százai, megrozgált ágyúk sokasága tartakta.

A kép szívfacsós és mégis borzalmaságban is felséges volt.

A szekek-tört részeivel egyenesen egymásra halmozódott a gépfegyver az ágyutal, a melyeknek bőven adatpattát a szolgabád ártatlanul öntött vére ölekezve az igazságért harcoló hősnök vérével.

Ott hever az osztrák-magyar katona az orosz-szal vegyest; szívük nem dobog, vérük nem pezsg szemük nem szór villámot többé, de megmerevedett kezükben még ott szorul a halált osztó jéghideg acél.

A csatateret átszelő patak partján, ott hol a hullák egész halma fedi az embervérvél lúcsokká gyurt harcmezőt boldog mosollyal nyugosznak örök álmutak a magyar bakák legelősebbjei, kik halált megvetve védtek legszentebb kincsüket a hazát, s holtuk után testükkel takarják az őket boldog alomba ringató, a harcmezőn porba hullt trikolóral díszített ezred zászlót.

nyadt, új léngelmék gondolatai, új nemzedékek vágya ereje, langja mind kialudt és porrá vált, megérett lenn és felhasználatlan. Ne higgyünk a háboru fanatikuskok vigasztalásainak: ezek pótolhatatlan veszteségek nemcsak az emberek, hanem az Ember számára is.

Hogy mit jelent ez a szám mint veszteség minden tudomány, művészet és kultúra számára, az soha se derül ki és talán ez nem is fontos mindenkinek. De ez a szám könyveket is jelent, forró, keserű, gyilkos könyveket Ahány halott és sebesült, annyi könyvessepp, ha minden elvesztet emberért csak egy hullott volna is, pedig mennyi hullott és mennyi fog még hullani, milyen tö folyam és óceán lenne abból.

S az mind kicsi lenne azoknak a bűnét lemosni akik ezt a háborut csinálták!

HIREK.

Dr. Hegedüs György harctéri otthona.

A olasz harctérről kaptunk megint néhány sort. Fülöp Jóska önkéntes írta, akitől a minap is megemlékeztünk. A levél most már nem a tárról szól, amely első ízben lőpi meg a sima, bizonytalan arcú diák-önkényt. Ez már nem újság előtte. Dobpergésűt gránát eső hull — hulljon, mondja a huszas honvéd diák katona. Jön huszonnyolcas is bőséggel, a tapogatta, hol ölhetne magyar katonát. De ez a mi harminc és feles útegeink öcse sem remíti már a magyar fiút. Hiába brummol, fátyl, sir, s resposztai a különböző kaliberű olasz gránát a levegőt, a magyar humor eroje keményebb, mint az olasz tég, amely ellen tadeszkeinek is jó védelmet nyújtanak. Hegedüs kavernája például modern két szobás lakás Van azután benne külön telefonszoba, küldözszoba s azután egy elő és egy hálszoba Oigatka — a felírása. Vilányvilágítás, mosdó, hintaszék, madrac, a különféle szobnői-szebb képpel ékesített. Az egész lakás pedig görzi egy ellagot papíryárból szerzett felhárppírral van bevonva S mert 300 méter a Isenzo tólok, még fürdőszoba berendezése is dolgoznak. Mindez a Podgora Görz feljeli oldalába van építve még sok más kavernával. Csak egy haj van, írja az írószek. Konyháit is épített a főhadnagy ur. Már pedig az orosz jel, mert a hány helyen voltunk s konyhát építettünk mire elkészült kitesékeltek beununket állásunkból. Félek, itt is ugy lesz. A minap különben az Oslavisi templombombon 900 olasz és 37 tisztet fogtunk el. El. Jan. 24 en volt.

— **Hazafias Franciskánus.** A budapesti Ferencziendiekházfőnöke, ki a háboru folyama alatt számtalan tanujel adta hazafias magyar érzésének, nemcsak szóval buzdítással csung a magyar haza megvédésén, de tétl is beigazolta azt, önként jelentkezett a harctéri szolgálatra. A bazafias, hatalmas testű szorotes pozsonyi házlónök korában, amikor este 11 órákor hírdt tette, hogy Lembergort

visszafoglaltuk, templomában felgyújtotta az összes csillárokat, lámpákat, meghuzta az összes baranzokat, mire a templom felóra alatt zsufoldásig meglélt, a hazafias házfőnök pedig örömteljes szónoklatot tartva, Teudeumt mondott.

— **Gürtler István házassága.** A mai postával kaptuk a tudósítást, hogy Gürtler István a Zalai Hirlap szerk-sztoje, hírlapiról kollégánk Weis Lujza örömhölgye házasságot kötött A hír vételekor az öröm hanglata szál meg minket s a helyi hírlapírás egyik első munkásának igaz szívből, kollégialis szeretettel kívánunk eleve új szakára upsagaras leszou boldogságot, amelyre Gürtler István az 5 jó szívvelé mltán jogot szerzett. S reméljük, hogy ezt a boldogságot meg is találja ideális lelkű felesége oldalán, akinek gonja s öröme az lesz hogy Gürtler Istvánnal a házast eljög együttessévet örök példáját öljje le. Gürtler István élete tehát új fázisba lép. S Gürtler most tetézni fogja hírlapirói sikereit ama boldogságból merítve, amelyet házast élete nyujt.

— **Személyi változások a kir. ügyészségen.** Nagykanizsa urí társadalmának egy markkus egyénisége, kiemelkedő alakja távozik el tőlünk a közel jövőben. Hegyeshalmi Fischer Imre királyi főügyész, aki négyesztendőn át körülte-kintően és über lelkiismerettel állott a kanizsai ügyészség élén, elnökségi okokból nyugdíjaztatja magát s értesülőnk szerint a fővárosba ölnjt költözni. Távozását barátai és tisztelői öszintén fájlatják. A volt főügyész február elsején adta át hivatalát Kis László dr vezető ügyésznek, akit Nagykanizsa társadalmi már régóta ösztaltan szeretetével és becsülésével vesz körül. Nagy képzettsége mélységessen emberbaráti fölfogása és rátermettsége mindenki előtt ismeretes. A távozó királyi főügyész 1883-ban Győrben kezdte meg hivatali pályafutását, mint joggyakornok. Innen a soproni törvényszékhez, utóbb Nagymartonba, majd ismét Sopronba helyezték át, ahol albiróvá nevezték ki. 1893-ban alügyész, 1900-ban vezető ügyész lett, míg 1914 elején hivatalos tevékenysége elismerésül a főügyési címet is megkapta. 1906-ban Zalaezerszegrre helyezték át, onnan 1907. májusában Szekszárdra került. Szekszárdon lovasig ügyből kifolyólag párbajoznia kellett a törvényszéki elnökkel s kevéssel utóbb Nagykanizsára helyezték, ahol 1912. február 1. tehát éppen négy éven át működött s mind-nótt, ahol közelebbiről megismerhették, öszinte rokonsszenvet keltett maga iránt. — Kiss László dr 14 év előtt Jászberényben kezdte meg hivatalos működését. Karánszében alügyész, majd albiró lett és ezeltől nyolc esztendővel, Nyíregyházán nevezték ki alügyésszé, később pedig ügyésszé. A nagykanizsai ügyészséghez 1911-ben helyezte az igazságügyminiszterium Hivatali kiválótságot a gyors előmenetelen kívül azaz is honorálják föltes hatósági, hogy annak idején a mármaroszigeti nagy hazánlasi perben őt delegálták az ügyészi tisztre. Jogász körökben egyaránt és egyöntetűen elismerik kimagasló szakképzettségét és humánus érzelmét. Új tisztében öszinte örömmel üdvözli őt a nagykanizsai társadalom, melyben családjával együtt beült és előkelő helyet foglal el.

— **A Polgári Egylet közgyűlése.** A Polgári Egylet saját helyiségében Faics Lajos elnöklésével a f. hó 2-án d. e. 11 órakor tartotta meg 80-ik évi rendes közgyűlését, melyen a háborus idők dacára is a tagok elég szép számban jelentek meg.

A megnyitó után Dr. Hajdu Gyula az egyesület titkára, leendőletes, szellemen: és szép szavakkal vázolta az egylet múltját, Dr. Bentzik Ferenc elnök agilis tevékenységét s jöendő megleg hangon emlékezett meg a múlt évben elhunyt tagokról is.

Eperjesy Gábor az egylet pénztárosa tette meg ezután jelentését melynek keretében megemlítette, hogy az egylet bű szolgálja Csillag Lajos a jelen évvel töltötte be 25 éves ténkedését, miért is olismorésképen a választmány fizetését jutalmul 200 koronával felemlíni javasolja.

Elfogadtatván s a jelentésétét után Faics Lajos egy Dr. Hajdu Gyula titkárnak, mint Eperjesy Gábor pénztárosnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazati indítványozott.

Majd a kötványok kisorsolása s a tisztikar megválasztása következett, mely után a közgyűlés véget ért. Megválasztottak: Elnök: Dr. Bentzik Ferenc. Alelnök: Faics Lajos, Titkár: Dr. Hajdu Gyula, Háznagy: Sannweber József, Pénztáros: Eperjesy Tibor, Ügyész: Dr. Etlényi Géza, Gondnok: Tóth István, Könyvtáros: Hoffmann András. — Választmány: Brandthoffer Antal, Dauts Kálmán, Csomán Miklós, Erdősi Bálint, Fatér Mihály, Fáy Árpád, Gálos Béla, Grünhut Henrik, Halvax Frigyes, Horváth György, Körtner György, Miltényi Sándor, Ötvös Emil, Dr. Sabin Gyula, Sauermann Mihály, Sommer Nánán, Vellák János, Vosz Ferenc. — Számvizsgálók: Halvax Gyula, Lányi László, Surogth Miksa, Tripammer Gyula, Vidos József.

— **Az Emberbarát temetkezési egylet** ugyancsak sznap delután 4 órakor tartotta meg Eperjesy Gábor elnöklésével évi rendes közgyűléset saját helyiségében.

A humánus missziót betöltő egyesületnek az volt 15-ik évi közgyűlése. Hogy nemes misszióját mennyire megértették széles körben igazolja, hogy ma 2336 tagot számlál s vagyona 28445 korona s hogy hazafias missziót is teljesít tanúsága hogy 15000 korona hadikölcsön jegyzése van.

— **Gyászünnepele.** A nagykanizsai izr hitközség I. b főkantora **Kartschmaroff Leó** kegyeletes emlékére f. hó 6-án vasárnap d. e. 11 órakor az izr. templomban gyászünnepelet tart, amiről a t. c. közönséget ez uton értesíti az izr. hitközség előjárósága.

— **Olcsó a tojás.** A hétfői országos vásár alkalmával oly nagy mennyiségű tojás érkezett a vidékről piacunkra, hogy darabját 10 fillérért lehetett kapni, tetszés szerinti mennyiségben. Feltűnően hiányzik azonban burgonya, e fontos élelmi cikk, mely napról-napra kevesebb mennyiségben jön piacunkra.

Betörés. Az elmúlt éjjelek egyikén ismeretlen tettesek behatoltak Bazsó Teleky-utj üzletébe, honnét több anyagot, szerzőimot s nagyobb mennyiségű gépszjat emeltek el. A tettesek már jó előre kiszemeltek zsákmányukat s a helyzetet, különben oly

cseendőben nem történelhetett volna meg a betörés. — Egy-béket rendőrőrségünk a nyomozást már megindította, mely remélhetőleg mihamar sikerrel végződik.

— **Mi kell a népnek?** A becsületes magyar népet nem egyszer elrágalmazták, hogy amí nívós, izlése és igazán szép, az magas neki és nem szivesen vásárolja. Ezt a rágalmat egyszerűben agyonlötötte. Az Érdekes Ujság csodálatos gyors hódítása. Ez a három évi fennállása óta országghódítóan bizonyult képes hetilap művészi képeivel, izlése beállításával s olvasmányainak irodalmi hangjával egyaránt meg tudta hódítani az ugynevezett intellektueleket s a nagy közönséget Az Érdekes Ujság a kunyhóitól a palotákig mind-otté eljutott s ezt a nagy népszerűséget még fokozni fogják azok a harterti irodalmi, művészi és szociális pályázatok, melyeket a gyönyörű hetilap most tűzött ki 7500 koronára értékben.

— **Az Érdekes Ujság pályázatai.** Az Érdekes Ujság, melynek az újságírás történetében szinte páratlanul álló gyors sikerét kétségtelenül a hetilap mélynyomású képei, kezelelon illusztrált cikkei s izlése csoportosított aktuálisai mozdították elő, most újabb lépéssel törekszik a közönség ragszkodását meghálálni. A gyorsan népszerűvé vált képes hetilap összesen 7500 korona pályadíjat tűzött ki harterti, irodalmi, művészi és szociális kérdésekre. Nagy érdeklődésre számíthat az a 2000 koronás pályadíj, melyet a legszebb magyar nők számára hirdet a népszerű képes hetilap.

— **Áthelyezés.** Bertók Károly a helybeli „Oszták Magyar Bank” tisztviselőjét Bécsbe a Központi intézetbe helyeztetett át.

— **Nyugdíjazás.** A vallás- és közokt. minisztérium D-ák Péterné állami tanítónő saját kérelmére nyugdíjazta.

— **Kinek mi a kedvenc ételle?** Ügyvédnek — pörkölt. Mérnöknek — kóte. Papnak — basátfüle. Gazdának — rétes. Erdésznek — fánk. Bányásznak — aranygluska. Fogorvosnak — foghagyma. Bakternek — sludtfej. Vártörésznek — lekvár. Cserépfőzőnek — palacsinta. Tűzoltónak — láugos. Vadászoknak — töltelék. Tornászoknak — ugorka.

— **Két nélkülözhetetlen dolog manapság:** az újság és a napiár. Intelligens ember ma már egyiket sem nélkülözheti. Mindakettőt egyszerre szerozheti be, aki 8 koronát postautalványon beküld a Pesti Hirlap kiadóhivatalának (Eudapest, V. ker. Vilmos eszár ut 78.) Ez összegért megkapja a Pesti Hirlap negyedévi folyamát, 1916. február 1 től április 30-ig és — míg a megmaradt készlet tart — egy díszes kiállítású, tartós vászonborítékba kötött, nagy képes napiárt, melynek egész éven át hasznát látja. A Pesti Hirlap a háborus viszonyok dacára is a legbővebb tartalommal jelenik meg, a Pesti Hirlap Napiára pedig az olvasóközönséget minden rétegének igényeit kielégíti. Van benne minden kőmphoz három rovatozott oldal följegyzésekre, minden hónapra gazdasági, kertészeti és egészségügy; tanácsok, szépirodalmi közlemények, ismeretterjesztő cikkek, vásárok jegyzéke és sok egyéb tudnivaló, továbbá 16 mélynyomású aktuális kép, 4 színes haditérkép és 40 szövegközti ábra. Ily pontos tár-

képeket ma egy újságolvasó sem nélkülözhet. Sieszen hát, akinek még nincs napiára és rendelje meg a Pesti Hirlapot egy negydekre 8 koronával, mert a kiadóhivatal azonnal ingyen és bérmentve megküldi a Pesti Hirlap Napiárát az 1916-ik évre.

Szerkesztői üzenetek.

— **N. E. Tábori posta 50.** Köszönjük. Örömmel várunk mindig hangjára. Beméljük, soraink odaérve, teljes egészében találják, s nem szenved dalás lelke sen csorbát, hogy szava még intenzívebben szóljon. Sok-sok igaz ödvözet.

— **Z. Gy. Margitta.** Várjuk a végét s akkor összeállítjuk. Ami ideális kérését illeti, arra csak azt válaszoljuk, hogy keressük, kutajuk, mint régen a bölcsök követét. Néhány poros iskolai énekes polcot is átkutatunk már — de eddig még nem találtuk meg. Pedig mi is örvendőnek, haesak egy szemernyi örömet szerethetünk viszonzásul. Igéret: keressük. Sok ödvözet ideális barátunknak.

— **Dr. H. Gy. Tábori posta 313.** Leveled megkaptuk. Türelmetlenül várjuk igéreted. Istén övjon ott a doberdói magasban! No, de most már nem panaszkodhatol, hogy nem törtél elég magasra. Milyen törpek vagyunk mi most melletted! Ödvözlőjük F. Jostát is. Ahogy lehet, vedd szárnyaid alá, hogy meg ne találja — a gránát. Sok tüd!

HIRDETÉSEK.

MILKA
Suchard
KITÜNO ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE

M e g h i v á s.

A Dél-Zalai Takarékpénztár Részvénytársaság

1916. évi február hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor Nagykanizsán saját helyiségében tartja

XLVI. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívataknak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az üzlet eredményéről, az 1915. évi számadások előterjesztése — ezek alapján a mérleg végmegállapítása, a számadók felmentése és a mutakozó nyereség felosztása iránti határozat
2. A társaság hivatalos közlönyének az 1916-ik üzleti évre leendő kijelölése.
3. A megbizatásuk lejártá következében az igazgatóságból kilépő elnök, alelnök és Ledofszky Ernő, Strém Vilmos és Szukits Zsigmond helyett elnök, alelnök és 3 igazgatósági tagnak 3 évre és az évközben elhalt Belus Lajos helyett az alapszabályok értelmében 1 igazgatósági tagnak 1 évre, — úgy a felügyelő-bizottsági-tagok számának meghatározásá és egy évre való megválasztása.

Kelt Nagykanizsán, 1916. évi január hó 29-én

Az igazgatóság.

A t. c. részvényesek kéretnek szavazólappjaiknak részvényeik olmutatása melletti átvételére a takarékpénztár helyiségében 1916. évi február 19-én megjelenni.

A társulati igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztendő jelentése a közgyűlést megelőző 8 napon át a t. részvényesek által az intézet helyiségében betekinthető.

VAGYON

Mérleg 1915. évről

TEHER

	ÖSSZE G					ÖSSZE G				
	10 frankos		cs. kir.			10 frankos		cs. kir.		
	arany		Korona	fl.		arany		Korona	fl.	
Pénztári készlet	4	4	72643	67					500000	
Jelzálogi kötelezők	824	1164	843491	94					738608	78
Törlesztéses jelzálogi kötelezők			2855652	40					100000	
Kezesség kötelezők			9829	—					76224	
Váltók			807200	97					88	1397
Intézeti ház			250000	—					3006603	99
Értékpapírok			2352740	—					11745	76
Értékpapírok függő kamatai			32570	98					19090	02
Kintlevő kamatok			126886	16					4	6
Aranyok és frankok	15	25	3543	—					693	—
Aranyok és frankok		255	3006	46						
Osztrák-Magyar Bank giro			1700	07						
Magy. kir. postatakarékpénztár			8964	70						
Adósok			700	—						
Óras és bélyegköltségek				—						
			843	1448					7368929	34
									843	1448
									7368929	34

* A folyó évi nyereségből kiegészítve 700000 koronára

Kelt Nagykanizsán, 1915. évi december hó 31-én.

Dr. Bentzik Ferenc s. k.
társ. igazg. elnök

Eperjesy Gábor s. k.
főosztályos

Reinitz József s. k.
igazgató

Ezen zármérleget a f. és egyéb üzleti könyvekkel összehasonlítottuk és mindenképpen meggyőzőnek találtuk

Kelt Nagykanizsán, 1916. évi január hó 31-én

Halphen Mór s. k.
felügy. biz. tag

Rapoch Gyula s. k.
felügy. biz. tag

Löwe Adolf s. k.
felügy. biz. tag

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjtarabá szerint.

Felölös szerkesztő:

Bánokovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszeri ár 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyszeri szám ára 10 fill.

A mi olasz hadjárataink.

A jövő hónapban háromnegyed éve lesz annak, hogy a hármasszövetség harmadik tagja, az olasz hátlen és perfid árulást követett el, és hadat üzent a monarchiának. A monarchia népeit mi sem lepte meg annyira, mint az olasz népnek az a perfidiája, dacára annak, hogy legjobb gyógyzódsa a monarchia minden egyes lakójának az volt, hogy ezen a határon is dicsőség fogja koronázni hős katonáink harcait és ez valóban így is történt, mert az olasz erőfeszítések mind véresen hullanak vissza a sziklafalról, amelyet katonáink alkotnak.

Ha a többi hartereken már eddig is nagy győzelmeket arattunk, úgy az olasz határon a történelmi tanúságai szerint bizonyos a diadal.

A középkorban viseltünk legelső ízben hadat Olaszország ellen. Mindenki ismeri a történelemből Endre és Johanna történetét. Endre nápolyi király volt a mi Nagy Lajosunknak a fivére. Nagy Lajos, mint a

történelemből ismeretes. Anjou-házból, tehát olasz családból származott. Endre nápolyban feleségül vette Johannát, akinek tudtával méregkeverők ölték meg őt. Nagy Lajos ennek megbosszulására indította meg hadjáratát Nápoly ellen és ez a hadjárat egyike volt a leghosszabbaknak 1348-ban kezdődött és 51-ig tartott, tehát három évet vett igénybe, ami abban az időben nagyon hosszú idő volt. Hadaink akkor már Szicíliát is fejegették. Nagy Lajos kilönlően megverte az akkor még független Velencei köztársaságot is, hogy akkor az Adria valóban Magyarországé vált.

Nagy Lajos után nagyon hosszú ideig nem volt semmi bajunk az olaszokkal. Sőt voltak idők, amikor egyenesen a legjobb viszonyban voltunk az olasz néppel. Hunyadi Mátyás idejében az ő udvarában állandóan voltak olasz vendégek, de később a Habsburgok uralkodása idején is szoros baráti viszony kötött össze bennünket, annyira, hogy még az osztrák-magyar hadseregben is számos magasrangú olasz származású tiszt szolgált és ha szükség volt rá, harcolt.

Igaz ugyan, hogy abban az időben Olaszország még nem volt az az egységes birodalom amely ma. Számos egészen apró hercegség, fejedelemség, királyság volt a félsziget területén és ezeknek a kicsiny államoknak léte érdekük, volt, hogy az annak idején egész Európán uralkodó Habsburg családdal jó viszonyban legyenek.

A XIX. században azonban két háborunk volt Olaszországgal. Az első háboru 1849-ben volt, amikor Ausztria olasz tartományainak, Lombardiának és Velenóének a lakossága a piemonti király, titkos támogatása mellett forradalomba ment. A híres Radeozky volt akkor az osztrák hadsereg vezére, és ő verte meg a navarrai útközletben a piemonti királyt, aki különben a mai olasz királynak a dédapja volt. A piemonti királynak e vereség miatt le is kellett mondanai a trónról. Ez a háboru volt a világ legrövidebb háboruja, mert mindössze hat napig tartott. A háboru kitörésének hatodik napján volt a híres navarrai útközlet, amelyben Radeozky tönkreverte az olasz sereget.

Level.

(Egy völegény harctérről menyasszonyához.)

(Északi harctér.)

Édes kicsi lelkem, mikor úgy az este
Himes álom fátylát vonja a szemedre
S mikor a kandaló kedves brummolása
Távoli képen meglátását tárja
Gondols-e a messze mocsaras vidékre,
Ahol a Te párod nyirkos, nedves ájban
Kussza a mocsaras igoványos lágját?

Édes kicsi mátkám, mikor úgy az alkony
Szomorú, pattogó magyar dalra hangol
S hunyt szemeid tükrén új életek kelnek
Mikor meséjtájk csenyőlő vidékének
Képzelt palotája csalogatja lelked,
Amikor esendesen esti imád kezdod
Elrephlts-e hozzám ide a vadonba,
Jut-e még eszedbe a szegény katona,
A Te messzeküzdő, messzejáró párod?

Édes kicsi kincsem hajnalhasadáskor
Megérzed-e forró igaz imádságom?
Megérzi a lelked: lehérr lányzobádban
Szűz szerelmem szárnyán közeledben járta
S érettez az Istenet könyörgőn imádtam?

Nemes Ernő
honvéd hadnagy.

Élet a fronton.

Fülöp József, hadspródelölt.

Hegytől élünk s védjük Ausztriának egyik nagyon szép s kedves virágos városát. A hegyhát a város előtt húzódik, mintegy utolsó védővonalul. Ezt egy haragoszöld színű folyó választja el a városától. Ennek a hegynek a tetején húzódik végig a rajvonulatunk s ennek a hegynek az oldalán élünk villanyvilágításra s villanyfűtésre berendezett kaverukában s gyönyörködünk e szép folyó zugásában.

Jau 16-án váltottuk fel egyik közös ezredet. Hat hétig voltak ebben az állásban s ők tettek oly kedvessé ezt a helyet. De mi sem állunk távolul a rajvonulat ájval nappal erősítjük. Mélyítjük a futóár

kokat, sürítjük a drótkadályokat s készítettük kis figyelőket a honvédeknek. Célunkat elértek. Állásunkat annyira megerősítettük, hogy az olasz bármekkora erőrel is támad, támadása kudarcra fog végződni. Égügy nagy gondot fordítunk a tartalék hely jökarban tartására. Egész nap dolgoznak az emberek; javítják a kaverukákat s az egész hagyóvalát gyönyörű szerpentin utakkal látózzák be s közik össze az egyik kaverukát a másikkal. Kaverukáinknak neve is van. Van „Irókne lak”, „Klárka lak” (ez utóbbi nincs kifüggesztve) s készült újabban még egy sokkal nagyobb terjedelmű kaveruka. Nagy titokban előarlom, hogy dr. Hegedüs főhadnagy ur építteti ez újabban s ennek a neve az ő általa annyira imádtott neje után „Olga”-laknak van elkeresztelve.

Valóban ideális kis hely ez. Különösen nagy-szerűen festenek a szerpentin utak. Valóságos paradicsom. Azonban a helynek szebbé s kellemesebbé való átalakítása dr. Hegedüs György főhadnagy ur érdeme. Fáradtságot nem ismerve folyton katonái között van, szünetelen dolgozik s mutatja, hogyan s miképpen lehet s kell is szebbé s kellemesebbé tenni jelenlegi helyünket. Katonái, de mindyájúnk egészségügyi állapotára való tekintettel fürdőt rendezte-

Annál hosszabb volt a másik háború az olaszok ellen, amely két részből állott. Az első rész nevezetesen döntő ütközete volt a solferinói, a második a custozsai. Az első háború 1859-ben volt, és akkor a solferinói csatában gróf Gyulai Sámuel verte meg az olaszokat. Az osztrák diplomácia hibája és III. Napoleon ügyessége volt az oka annak, hogy a villa francoi békében Lombardia mégis az övék lett. III. Napoleon ugyanis az Orsini-féle merénylet után az olasz anarchistáktól való félelmében jónak látta, hogy az olasz nép barátjának játssa ki magát és a villafrancoi béketárgyalások idején ő fenyegetőzött arra az esetre, ha az olaszok nem kapják meg Lombardiát.

Mindenki tudta azonban, hogy ez a béke nem lesz végleges, hiszen csupa gyupont volt az egész békeszerződés. Oszlország is csak várt az alkalomra, hogy mikor támadhat újra reánk. Jelmondata ugyan mindig az volt, hogy L. Itália fara da sè: (Oszlország egyedül fog oselekedni azonban ez a mondat papíron jól hangzott, de beváltására soha sem került a sor. Oszlország most is megvárta a kedvező alkalmat és amikor a porosz-osztrák háború kitört, akkor találja jónak, hogy újra megtámadja Ausztriát. Benedek Lajos magyar tábornok volt az olaszok ellen indított sereg vezére, és Custozsánál fényesen legyőzte az olaszokat. Ennek a háborúnak a történetéhez tartozik a híres lissai tengeri ütközet, amelyben a nagysz-rú Tegethoff admirális tette tönkre

az egész olasz hajóhadat. Hogy e győzelmek ellenére is Velenoe szabaddá lett, illetve Oslországé lett, annak magyarázata az, hogy a porosz osztrák háborúban viszont vereséget szenvedtünk s diplomáciánk éppen ezért nem léphetett fel kellő eréllyel.

Stratégialag és katonailag az olaszok ellen vívott háborúink mindig győzelemmel végződtek így lesz ez most is.

HIREK.

A béke feltételei

A mi részünkről már régen tisztázottak. Amikor ránk szakadt a vihar, amikor a magunk akaratán kívül kellett kardot rántanunk, amikor ellenségeink mindenfelől hordták fekete hullámaival kőszültek elborítani, amikor fájdalom és veszteségek, örömök és győzelmek értek bennünket, ha néha csordult is a könnyünk, felzokogott is a lelkünk, hitünk és meggyőződésünk sohasem változott: nekünk addig kell folytatnunk ezt a háborút, amíg a megvert ellenségek karjai el nem lankadnak, kezükből ki nem hull a fegyver, szívükből ki nem vész a bosszu és irigység gonosz akarata. A megtisztult lelkeknek így kell várni, vágni és kérni a megváltó békét. Minden erőnk teljes megfeszítésével, minden javaink áldozatra vetésének községével, elszántan emelt fővel, szilárd reménnyel viseltük a harcok minden változatát. Mert éreztük, hittük és tudtuk, hogy nagy missiót kell betöltenünk, szuronyaink hegyén a a béke, a boldogság fénye csillog és addig kell harcolnunk, amíg a piety fény széjjel nem árasztja világosságát az egész világra.

tett be. Egyedül ő az az egész eredeél, aki még ily dolgokra is gondol. Van tisztis a legnyugási fürdő, azoknál uszoda. A tisztifürdő főgondnoka én vagyok. Fürdőjén személyenként 40 fillér, idegen szadbeli tisztéknek 1 korona. A befolyandó összegben a legényeknek sör lesz véve.

Egész új élet kezdődik itten. Mi s honvédeink felváltva teljesítjük szolgálatunkat. Honvédeink éji áradalmait nappal pihenik ki s a most létesített fürdőben a tiszta Iszonzóli hozott vízzel áditik fel lankadó tagjait. Olyan élet van itt, mintha nem is volna háború. Azonban a hitsegő talian nem enged bennünket esendesen elmerenjen s a képelet szárnyán hazaszállni kedvesek körébe, hanem oda-oda küld egy pár hivatal s kellemetlen vendéget, néha az öregéből is. (28 sat.) Szerencsénkre túl megy a hegyen s lent a völgyben vagy pedig az Iszonzóban végzi vendéglátását. (Igaz, ma délelőt a főhadnagy ur kaveránjának a léposait egy fiagránát (7 és fél cm) sötrombolla, de ez még csak első volt a ki-csiből s várjuk a többi vizitést.) A kölcsön azonban a mi részünkről nem maradt el. Nemcsak a helyünk kedvesség tételén fáradozunk, hanem mi is meglátogatjuk a talianokat egy pár puskagránáttal s golyóval.

1916. január 20. vas este 8 óra. Javában gondolkodom, hogy kinek — s mit írjak, amikor új-tömonkopusztatást hallok. „Tessék” — s belép dr. Hegedüs főhadnagy ur. „Na, Jóska akarsz-e valamit járni jönni” — kérdi legnagyobb bámulatomra. Kicsit nagyot is bántam erre a kérdésre, s habár kelletemül is, de ráfeleltem — igen, — mert még csak az kellene, hogy a főhadnagy urnak valaki azt mondaná: nem merik. Hármán mentünk főhadnagy ur a tisztiszolgájával és én. Amint kiléptünk a fődőzékől, pill-pak, egy-két puskalövés esik. Huzom a fejemet, de a főhadnagy ur oda sugja, — a marha talian azt gondolja, hogy talian megijeszt bennünket. Nem szóham semmit, csak egy nagyot nyeltem. Keresztül megyünk a drótkadályainkon s ekkor egy világító rakétát, majd pedig világitópiesztoly töltényt lönek ki. Most állj mozdulatlanul s lapulj. Ujra sőtét van s megvünk előre egészen az olaszok előretolt állásáig. Itt megvünk, vajjon mines e olaszal megvállva. Mikor már mindent jól átnézünk s nem találtunk senkit, esendben visszafelé indultunk. Akadályaink előtt a főhadnagy ur még megvünzte az aknavető gödröket s avval bejöttünk.

Barátságos meleg fogadott bennünket a főhadnagy ur kaveránjában s itt — „hogy izlett Jóska a

A béke legelső feltétele tehát most is az lehet a mi részünkről, ami mindig volt: várunk, pénzünk feláldozása árán hosszú biztosítékát kell akarnunk annak, hogy a békét sokáig nem zavarhatja meg senki. A hódítások, a határok kiszélesítése ez már részletkérdés, a főkérdés mellett: belátják-e ellenségeink, hogy további küzdelmek meddő, hogy legnagyobb céljuk, teljes letörésünk akaratunk, erőnk legizsása haszatlannal, minden espp vér, ami még kiömlött, hiába való. Belátják-e, hogy már nem változtathat semmi fegyvereink ragyogó győzelmén.

Haszatlannal volna, ha mi most hirdetésével jönénk békeszerződésünkre. Hiszen nem győztük soha eleget hirdetni: mi a békéért folytatjuk a háborút. A mi életünkre törték és ha erőinken megtörték az ellenséges tenger hullámai, akkor ennek a következményeit is viselniük kell azoknak, akik a tragédiát felidéztek. A magyar vér azért ömlött, hogy a magyar föld gyarapodjék, a győzelem virágát azért öntözték anyai drága vérről, hogy az nekünk adja természetét. Akarjuk a békét, szeretjük a békét, karunk, amely lankadatlan erővel tartja a fegyvert, kész a megértő békés szorításra, csak előbb azoknak kell le-hanyatlanni, amelyek a vér világát dörén felidéztek.

ÚJ INTÉZKEDÉSEK A HADIFOGLYOKRÓL.

A belügyminiszter újabban két rendeletet adott ki az alispánokhoz a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában.

Az első rendelet a hadifogoly munkákat használatlanává vált ruhadarabjainak beszolgasoltásáról szól, ezeket a lábbelikeket, ruhá- és felsérnemteket amibelyt az újak megérkeztek, ugyanannak a fogolytábornak kell visszaküldeni, ahonnan a pótlás érkezett. Az ócska holmit tehát nem szabad értéktelen tárgynak tekinteni és felfedezni, hanem be kell küldeni a parancsohósághoz, ahol azokat kijavítják. A szállítási költségekről a fogolytábor parancsnoka intézkedik.

1916. január 20. vas este 8 óra. Javában gondolkodom, hogy kinek — s mit írjak, amikor új-tömonkopusztatást hallok. „Tessék” — s belép dr. Hegedüs főhadnagy ur. „Na, Jóska akarsz-e valamit járni jönni” — kérdi legnagyobb bámulatomra. Kicsit nagyot is bántam erre a kérdésre, s habár kelletemül is, de ráfeleltem — igen, — mert még csak az kellene, hogy a főhadnagy urnak valaki azt mondaná: nem merik. Hármán mentünk főhadnagy ur a tisztiszolgájával és én. Amint kiléptünk a fődőzékől, pill-pak, egy-két puskalövés esik. Huzom a fejemet, de a főhadnagy ur oda sugja, — a marha talian azt gondolja, hogy talian megijeszt bennünket. Nem szóham semmit, csak egy nagyot nyeltem. Keresztül megyünk a drótkadályainkon s ekkor egy világító rakétát, majd pedig világitópiesztoly töltényt lönek ki. Most állj mozdulatlanul s lapulj. Ujra sőtét van s megvünk előre egészen az olaszok előretolt állásáig. Itt megvünk, vajjon mines e olaszal megvállva. Mikor már mindent jól átnézünk s nem találtunk senkit, esendben visszafelé indultunk. Akadályaink előtt a főhadnagy ur még megvünzte az aknavető gödröket s avval bejöttünk.

Másnap azonban megjött a fekete leveles: 28 assal löttek a talianok. Asztalainkról lecsöröpöltek az üvegek a levegő nyomása alatt; megszeppentünk, míg a főhadnagy ur ezt is el nem tui humorral: no, az árgyelusát, ezzel a 28-assal jö mag a ágyu is, ló, ember, tiszt, tisztiszolga, abrak stb.

Igy élünk távol hazánktól, de még távolabb kedveseink körétől s teszünk eleget hazafiai kötelességünknek. Jól érezzük magunkat. Hármán vagyunk 20-asok együtt. Dr. Hegedüs főhadnagy ur, Soós Gyula hadapród s én. Esténként csak meg-meglátogatjuk egymást s kellemes szórakozás közt töltjük napjainkat s várva-várjuk, hogy mikor derül fel újra a „Paxika” boldog ideje.

Tűzállás, 1916. január hó 30.

A másik rendelet a hadifoglyokkal való bánásmódról szól. Figyelmezteti az alispánokat, hogy a közönséget a hadifoglyokkal szemben eddig lépten-nyomon tapasztalható túlzásoktól tartásuk vissza.

Némely helyütt a munkára kiadott hadifoglyok és a lakosság közti érintkezés tullepte az erkölcs és a család tüzhely tisztessége által megszártott korlátokat. Minthogy azonban a távoli havetereken tüzhelyiek oltalmáért küzdő katonáink családi életének tisztaságát mindenképen meg kell óvni, a magukról megfeledezett női családtagokat pedig a rendelkezésre álló társadalmi és hatósági eszközök alkalmazása mellett meg kell büntetni; ebben az irányban a I. foku rendőrhatalóságok. — ha kell nyilvánosan is — tájékoztassák a lakosságot, egyben pedig különös gondot fordítsanak arra, hogy a hadifogly-munkások munkájuk végzetévé elkülöníteti helyiségeikben tartózkodjanak, a lakosság pedig velük semmiféle bizalmasabb barátkozást ne kezdjen.

Kartschmaroff emlékezete. Az izraeli templomban vasárnap délelőtt Kartschmaroff Leó főként emlékülmepe. A templom zsufoltság megett részint az izr. hívőkkel, részint pedig Kartschmaroff tisztelivel a keresztények közül. Az emlékezés szép ünnepének művészi szint adott Lazarus adolf pesti izr. főként jelenléte, aki a szertartás idevégő részeit művészi öntudattal, átérzéssel s finom néansszal is adta elő. A bevezető ének után Dr. Neumann Ede főrabbi magas szintű szónoklata következett. A szónoki ékességben dúsagad beszéd az elhunyt érdemeit méltatta. A tónör, a megindulást fakasztó beszéd után ismét Lazarus főként énekel s hangjából a gyász, a fájdalom érzése rezdült. A bővített kar ezután a 16. zsolnárt adta elő nagy készletre való művészettel. Majd még két alkalmi egész dalt az énekkar, mire a jelen volt közönség a szép beszéd, a művészi ének ihletése alatt megindultan hagyta el az izr. templomot, ahol tegnap új szép módon áldoztak az elhunyt Kartschmaroff emlékének.

— Személyi hír. Dr. Pillitz Samu néhány napi pihenés a déli haretérről hazaérkezett, s innen a Semeringre megy.

— Mai tárcánk. Mai tárcánkra, — mely az olasz fronton látott napvilágot — felhívjuk olvasóink figyelmét, mert azt lapunk mult számaiban többször említett Fülöp József diák hadapróféjélt írta s honi izó, hogy úgy mondjam, mert benne dr. Hugódis ügyvéd barátunkról is szó esik.

— Fischer Imre kitüntetése. Fischer Imre főgyógyász Ófalsége nyugalomba vonulása alkalmából szolgálatainak pontos és lelkiismeretes teljesítéséért a Ferenc József-rend tiszti keresztjével tüntette ki. A kitüntetés hosszú érdemsorozat elismerése, amelyet Fischer Imre főgyógyász helyettes hivatala teljesítésében szerzett. Fischer legfelsőbb kitüntetése örömmel töltötte el a tisztelőinek nagy számát.

— Kinevezés a bíróságnál. Dr. Gézőny Aladár a nagykanizsai törvényszéknél albiróvá neveztek ki. A fiatal albiró társadalmunk egyik legrokonszenvesebb alakja, akit egyéni tartalmaságáért és fiatal korában a bírói kinevezés. Kinevezésének sokan örveudenek városunk társadalmának élkelői közül, ahol dr. Gézőny Aladár még vezető szerepre hivatott.

— Paraginé jácintjai. Nem régiben írunk Paraginé hófehér jácintjairól, a melyek a Fehér Kereszt kirakatában nyitlak. A jó asszony most újabb 10 cserép fűhár jácintot adott a Fehér Keresztbe hasonló céllal. Duzzadó bimbó oszok minden jácint, amely az új tulajdonosnál patlan majd ki. A jótékony célú nárcisokat a virágkedvelők figyelmébe ajánljuk.

— A Hadaegélyző köszönete. A harc-téren küzdő katonáink husvétii szeretet adományára Keömvés Izidortól 20 K-t, Sartory Oszkártól 5 K-t, Lówe Adolftól 5 K-t, Gál Gyulánéttól 2 K-t, Böhm Jenőnéttől 2 K-t átvettünk, mely adományokért hála-köszönetét fejezi ki a Hadaegélyző.

— A nyugdíjasok háborus segélye. Az országos hadsegélyző bizottság elhatározta, hogy az olyan nyugdíjazott állami tisztviselőket, altsztrikeket, szolgákat, valamint ezek özvegyeit, akiknek nyugdíja még a régi nyugdíj törvény, vagy nyugdíj-zabályok alapján állapított meg, a téli szükségletek beszerzésének megkönnyítése céljából, egyszersmindenkorra szóló segélyben részesíti.

Ezt azonban csak abban az esetben teszi, ha az elveszett nyugdíjnak az összeg-e és pedig a nyugdíjas tisztviselőnek évi 3000 koronát, ezek özvegyei-nél évi két-zernyolcszáz koronát, altsztrikének és szolgáknál, valamint ezek özvegyeinél pedig évi ezer koronát meg nem halad.

Szóval a szegény nyugdíjasok helyzetén is segítenek. A legfőbb ideje is volt már, mert nagy részük nyomorral küzd.

— Mezei munkák elvégzése. A földmivvelésügyi miniszter rendeletet küldött a megyékhez, amelyben kifejti, hogy robamó-azú közeleg az idő, amely a magyar mezőgazdát nagy jelentőségű erő-próba elé állítja.

A tavaszi mezőgazdasági munkák nagy terheket rónak a gazdákra. Nem szabad azonban kishitűeknek lenni, hanem minden lehető el kell követni, hogy rendben lebonyolíthatók legyenek az összes mezei munkák, amelyekről megélhetésünk függ.

Utal a földmivvelésügyi miniszter az őszi gazdasági munkák megkezdésekor kiadott rendelőtérre és -okát vár az életbeletellett járási és községi intéző bizottságok közreműködéséül.

A földmivvelésügyi miniszter rendeleto szerint mindenki, akinek nincs elegendő munkása, ezt feltételek hatóságánál jelentse be a szükséges eszközöket a tavaszi munkákhoz, mire szintén figyelmézt a földmivvelésügyi miniszter.

— Osoda-borju. Lendvajakabfa községben néhány nap óta egy párnasos borju csodájára járnak az emberek. A borju Mulasics Pálné istállójában látott napvilágot s egy kész unikum. Teste, alakja rüvdesen fejlett, csak a hátsó ballába tér el a rendestől. A hátsó ballában térdén alul három lábász van s mind a három lábász végén két-két köröm van. Így tulajdonképen hat lábászra, vagyis négy ballába van a jakabfai híres borjujak.

„BERLIN”¹¹ NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

mindennap tartatik előadás a legérdekesebb és a legválogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN” színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebbé tegye, egy új modern, a mai korszaknak megfelelő, legújabb szerkezetű vetítőgépet szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a n. tisztelt közönségnek. A „BERLIN” mozgószínház előadásai nem szorulnak dícséretre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hiszük és reméljük, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, anig az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely mig egrészről szigoruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremlber tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdita József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— A „Élet” szépirodalmi és művészi heti-lapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitáló lapot melen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat kész-séggel küld a kiadóhival.

MILKA
Suchard's
KITÜNÖ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE

M e g h i v á s.

„A Gazdasági Önszegélyző Szövetkezet Nagykanizsán”
XVIII. rendes évi közgyűlését

f. évi február hó 20-án délelőtt 11 órakor a Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár r. t. helyiségében tartja meg, melyre a t. c. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az 1915. évi üzletmenet- és számadásokról.
  2. Az 1915. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség mikénti felosztására vonatkozó határozathozatal és a felmentvény megadása.
  3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
  4. Az alapszabályok 35. §-a értelmében a működési sorrend szerint kilépő *Faisz Lajos* elnök, *Dr Lőke Emil* alelnök, *Knoirter György* ellenőr és *Guth Arnold*, *Rothschild Zsigmond*, *Sneff László* és *Ujváry Géza* igazgatósági tagok helyett újak, vagy ugyanzsoknak 3 évre, és az alapszabályok 40. §-a értelmében felügyelő-bizottsági 3 rendes és 2 póttagnak 1 évre megválasztása.
- Kelt Nagykanizsán, 1916. február hó 4-én.

JEGYZET: A felügyelő bizottság által felülvizsgált és hiteltelített számadások és mérleg, úgy az üzleti jelentés a szövetkezet helyiségében a hivatalos órák alatt betekinthetők. Szavazólapok ugyanott február hó 18. és 19-én átvethetők.

VAGYON

MÉRLEGE

TEHER

	számla	Korona			számla	Korona		füllér
		füllér	füllér			füllér	füllér	
1912—1915. évt. Kötelező		58166	—	Felosztott évt. függő		1633	70	
1913—1916. " "		74118	—	1912—1915. évt. Üzletrész		128410	—	
1914—1917. " "		112972	—	1913—1916. " "		131930	—	
1915—1918. " "		62304	—	1914—1917. " "		165897	—	
Ideiglenesen elh. tőke		260966	93	1915—1918. " "		82697	—	
Kintlevő kamat		4000	—	1912—1915. " Tőkés nyeresemény		9192	06	
Pénztár		3941	18	1913—1916. " "		5654	94	
				1914—1917. " "		2607	12	
				Tartalékalap		22496	84	
				Függő kezelési költség		4157	61	
				Tiszta nyereség		22881	84	
		576458	11			576458	11	

Nagykanizsán, 1915. december hó 31. én.

Faisz Lajos s. k.
elnök

Knoirter György s. k.
ellenőr

Österreicher József s. k.
könyvelő

Jelen mérleget a bemutatott fő és mellékkönyvekkel megegyezőnek találtuk.

Nagykanizsán, 1916. január hó 29-én.

Rothschild Samu s. k.
felügy. biz. tag

Waligurszky Antal s. k.
felügy. biz. tag

Kertész József s. k.
felügy. biz. tag

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1
Telefon: 192. — Hirdetések díjazásáé szerint.

Velelős szerkesztő:
Bánkovich János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona,
Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Világbéke.

Írta: Osaba.

Manapság, amikor naponta ezer meg ezer ifjú élet-síklik le a lejtőn, amikor kráterre lett a világ, hogy elnyeljen milliókat, töröljön országokat, rombadöntson házakat és bontson családakat; most amikor a gránát turta földeken fagyott tetemek, letépett kezek, lábak mutatják a huszadik század vérellerolt történetét, most amikor oly sok a lerongyolódott, kisirtszemű árva, amikor gyászfátyolt lebegtet a dunaparti szellő; minden reggel, amikor didergő leánykák ostromolják meg a tejesarnokok és péküzletek bejáratát a mindennapi kenyérért: megrendít és megtör a gondolat, „háború és béke, világbéke”. Az egyik a rideg jelen, a tagadhatatlan valóság; a másik hajnaleszillag mindaddig míg angol perfidia, szerb vadság orosz rabszolgaszellem, francia hisztéria közködik joggal és igazsággal; az utolsó légvár, amíg egy falat kenyér és két ember lesz a világon. Miért?

Van bennünk, sajátos énkünkben egy meghatározhatatlan, nyugtalan valami melyet be nem tölt a jelen, nem elégít ki a mult mely vágyik — mondja Göthe — béreón,

völgyön át, ha szállva-tünve kéklő úrbé pasírtá zengi csattogó dalát; ha fenyves bércek messze árnyán a sas lebeg kiterjedt szárnyán s a tó felett, a síkon át daru keresi otthonát. Ez a telhetetlen valami, mely az égtől legszebb csillagát kívánja, a földtől minden ádvót óhajt és nem rejt olyant közeleg s messzeség, mi csitíthatná. Ez az, ami tör és alkot pusztít és telepit, ami vonz és taszít, rombadönt és felépit, ami mindig megvolt, mégis örök ifjuságuk örvend. Ez az, ami nem ismer megalkuvást, ántánt, protekciót, pardont.

Mégis akadtak, a mult században, kik az emberiséggel ezen egykorú ösztönt — nevezik annak — lenyűgözték, sőt többet mondog, kiirtani megkísérelték. Ugy okoskodtak, hogy az, a szokás áll csupán. A kised is előbb elfordul és nem kap az emlí után, amelyből később tájja csordul. Azért kapóra jött egy röpke szó: embersezeret világbéke.

Nemes szó, a kultúra szülője. Ez él az anya szemében, midőn oszokjával zárja álomra kicsinyei szemét; ez él a tanári katedrán, amidőn a műveltség elemeit oltja a tanár az új nemzedékbe. Ez él szokásban a fáradhatatlan emberbarátokban is, kik apostoli buzgalommal, kitartó lelkesedéssel, tollal,

szóval verejtékveztek a messze távol kocsin, gató eszme után. Ámde az a véres korszak, melynek első lapjára 1914. július 25. van írva, komoly bizonyágtétel arra, hogy szavakkal lehet disputálni, szóra esküdni lehet, a szót egy pontig védeni lehet, azonban, kiosulfojja irigyen az ember, amit érteni nem bír, bántani nem mer. Így vagyunk a világbéke gondolatával is: a világégés kutba vetette gunyos neveléssel.

Osodálom, hogy azok kiket ez az ideális állapot, mely multtá lett, mielőtt jelenlé alakulhatott volna, megejtett, lázban tartott. emberöltön keresztül nem tekintettek a történelemben, mely pedig emberekről embereknek szól. Ott láthatnak volna egy az övükéhez hasonló szellemű s végű szárnypróbalgatókat. Ez arra bírhatta volna őket, hogy pihenjenek.

Előttöm van egy kódex, 600 évvel ezelőtt írták, Akkor is volt világégés, akkor nappal égő házak füstje borította a látóhatárt, akkor is tüzes úszók, égő zsarátnok mutatta éjjel a hadak útját. Akkor az angol a franciaora lőtte ki nyílát és a francia pallos angol vérben tört ketté. Akkor a francia tört hadüzenet nélkül a belga földre s pusztított ott élt életetlent, miután az angol oserbenhagyta őket. A perfid Albion. IV. nagy saép Fülöp és I. Eduárd küzdelmeiről

MÉSE.

Valszó messze kék hegycs alján
A nap bíbor szinebe szókött ...
Valszó messze duaközleiben
Álmok fakadtak szűz szivek között,
Menyasszony hugom félve álmodott.

Ablaknál ült ...

Bekacagtak a lilás ormok ...
S a rózsák ... Színtű zenébe bomlott ...
És miú anygali szordinás ének,
Mít Cecilia művész kezének
Finoman hajló játéka kísért,
Uj dalt fakasztva ujló hitért ...
Zsibongtak, szongtak a hangfonalak
Az aranyománu hurok alatt ...
Menyasszony hugom akkor álmodott.

Szabadban járt ...

A virágok mind neki susogtak ...
Tündérviláguk, tündéri hounak

Mosolygó arcu lovaga hívta ...
Igen! — Mesélt a filagóriá! ...
Erdei pázsit, esteli sésa.
Mind hűvös meséi motyogott néha ...
Erdős füveken, — kísértő élet —
Rózsás közel vadvirágot tépett
S hosszú, hosszú édes vonaglásban
Feküdt a fűben örömbeszárban ...
S a nyári, zöldes bársonytakarón
Mintha muzsika szólna, — elhatón —
Ugy érezte ...
Csodásan, boldogan álmodott a lelke!
Menyasszonyhugom akkor álmodott ...

Pihenni tért ...

Szűkek szöktek az éji sötétbe ...
Mosollyal, boldogan nézte — nézte —
Lángoló ifju hajlott fölfehez.
(Perzselő szemű, dalló, délceeg)
Szerelmesszavú dalait hozta! ...
És olvasta halkán sorba — sorba —
S mintha minden szóban ezer éltet írta,
S életre kelne mind az élet titka,
A csengő sorok lüktető rimén

Ugy ragyogott minden. — S az éjjeli fény
A szerelem hurján olvadt édes dalba ...
Menyasszonyhugom sirt kacagva, kacagva,
Mert akkor szagény, akkor álmodott.

És rideg kezek téptek a hurba,
Kétféhasadt a dal és kusza, bukva,
Mint a törtszárnyu zuhanó madár,
Amit gyilkos fegyvergolyó talált,
Erőtlen, tómpán bukott a földre ...
És most csak sir — sir — szakad a könnyő
Menyasszonyhugom már nem álmodik.

(Északi harctér.)

Nemess Ernő
honvéd hadnagy.

Kis képek a nagyvilágháborúból

A Bártfa-Eperjesi vicinálison szomorkodtunk a multkor éjjel. A hangulat megkapóan romantikus volt: odakünn zuhogott a havas-jegecs téli eső a sötét földekre, a vasuti kocsiiban pedig két gyertya lobogott kísérteties sárga fényvel az ablak mellett. A kupában rajtunk kívül még négyen voltak, két jó

beszélék. Akkor Franciaországban pár évtized alatt 56 pénzügyi rendelet látott napvilágot, tett tönkre ipart, kereskedelmet. Csökkent a pénz értéke, növekedett a nyomor. Akadt végre egy publicista, a szurna listák őse a prókátorok osztályából, ki — éppen mert élethivatása volna az igazság kiderítése — legjobban tudja, hogyan kell kitékerni az igazság nyakát, Pierre Dubois. Megindult a szülők keservén, egy ország nyomorán és tollat ragadva irt, mert írnia kellett.

Szükséges — mondotta, — hogy a katolikus fejedelmek között egyet értés legyen és tartós béke uralkodjék; háborút egymással ne viseljenek, mert a háború csak arra jó, hogy könyeket fakasszon, de nem arra, hogy nyugalmat hozzon létre. Minél gyakoribb, annál jobban kivetkőzteti az emberiséget emberi mivoltából, annál mélyebb alapot és a szenvedélyeknek, kioltja a gyengédséget, és megteremti az ököljogot. De vajon céltalan-e és a világrendben csak mint harmóniátróntó félelmetes és fölösleges jelentőség? Nem. „Amin egy Isten hat napig snjog és végre maga tapsol, hogy: Helyes! nem is lehet az rongy dolog.” Szükséges rossz, Szükséges, valahányszor türhetetlen szociális viszonyok, óriási nagy gazdasági bajok gyötrik a népeket; ahol álmos, avult, állott az erkölcsi élet, kihalt a hit, hidegen, hogy a tudomány; ahol csak úgy lehet segíteni, hogy szétütnek, mint az egérfészekben. És minthogy ez a blazirtság rendszeren sérti azok érdekeit is, kik a határokon túl

tengetik éltük, rendszeren innen jön a Gond viselés büntető ostora, hogy igazságot legyen, hogy védje, a veszélyeztetett érdekeket. Ámde még ez is kockázatos vállalkozás. A harctéren elesett apák vére nem enged nyugtot az unokáknak. Nem sebeik gyógyításával, hanem megbosszulásával telik meg lelük. És így ismét csak egy újabb hadjáratra gyűjlik az anyagot.

(Vége köv.)

H I R E K.

Hét golyó, az semmi...

A honvéd mindig egészséges ember. — Beszélgetés egy abauji sebesülttel.

Fényes napsugár icselkedett a háztetők fölött. Az ember ilyenkor önkéntelenül is arra gondol, vajjon a messze harctéren milyen az időjárás. Kzen tündötem én is, amikor szembe velem hirtelen megkoppant aszfalton egy honvéd mankója. Az egyik hadikőházból jött ki épp.

A jobb lába bepölyözve, balkarja felkötve, a homlokán és balszemén széles, fekete kötés, a melletti két vitészégi érem. A legénytoll csak most pelyhedzik állán, oly fiatal még s máris belkarült a világtörténelm aranykönyvébe. Mészólitom. A volhyniai mocsarak között járóban volt, géppuskatűzbe került s testét rostává lyukgatták az orosz golyók.

— Hatot már kiszedtek belőlem a doktor

urak, — mondja nevetve, — de egy még itt van valahol a lágykomba, azt nem lehet kivenni, csak majd idővel, ha egy kicsit lejjebb megy.

— Maga jól megáztanodta a hazáért, — mondom neki, — hét golyó egyszerre, nem esekélyesg.

Legyint egyet a kezével:

— Semmi az, kérem, annyit még kibírok. M ez egy abauji legénynek, aki otthon is szembenézett már néhányszor a veszedelemmel. A gyűvő héten már vissza is akarok menni a bajtársaimhoz, nem akarok elmaradni tőlük. Teccik tunni, ugy van az, hogy ha az ember valamibe belekezd, hát végezze is el. Fél munka, csak fél ember, fél ész, az nem ér semmit. Vágyunk ott a századunkba hatan egy fatulbeliek, mi mind a hatan csak egy gondoljuk eztet. A legtöbbször már hárcsoszor is megsebesült, de mihest meggyógyultunk, a legelső menetszáddal visszakéreszkedünk a harctérre. Mi már csak ilyenek vagyunk...

Megindultan néztem reá. Micsoda anyagból vannak gyurva ezek a magyar honvédek? Hét géppölyvegolyó, az semmi nekik. Olyanok ezek, mint a hídcsőlópók, a háborúnak minél több porölyfitése éri őket, annál erősebben állnak, annál biztosab pillérei a nemzetnek, a hadseregnek, az országunknak, a magyar földnek.

Mikor jóegészséget kívánva elköszönt s mankója tovább koppant a kövezeten, sokáig néztem utána. — Csukaszürke koponya hátán ott barnállott a bornyu beivódott rozsdaszínű keresztje. Magamban azt gondoltam, ha majd kialszik ennek az átkozott világtörzésznek testemésző lágja, les-e annyi márványkő, kőfaragója, babérja, írója, papirosa ennek vérző országunk, amennyi ezeknek s a több

kedvű huszártsit és egy idősebb urihölgy a leányával. A bártfai vasuti vendéglőben vacsoráltak, egy kicsit sokat és hangosan beszéltek és lejegyzem ide ezt a három kis esetet, mit a multkor éjjel hallottam egy gyertyával világított vasuti kocsiában. Eperjes és Bártfa között.

I. Ezt az urileány mondta el:

— Mikor három hónapi vergődés után visszakertülünk az orosz-látogatú Bártfára, tudja, nem sok reményünk volt, hogy éppen találunk valamit. Magának ezt nem is kell magyarázni, hiszen hat a fronton és a front-mögött, láthatta az orosz pusztításokat. Mink is éppen eleget hallottunk erről a vandalizmusról, hogy ne nagyon reménykedjünk, mintha a lakásokat tulságos kíméletben részesítették volna a hídítők. Annál nagyobb volt a csodálkozásunk, mikor kívülről éppen semmi nyoma nem látszott a pusztításnak, a házba lépve pedig mindenütt a legnagyobb rendet és tisztaságot találtunk. Utóbb sült ki, hogy a mi házukat tisztító körházunk használták az oroszok, innen a rend és tisztaság.

Szóval nem volt semmi baj. Csak este, mikor aludni akarok menni, gyertyával rávilágított a szobám ajtajára és látom, hogy f-hér krétával, vastag durva betűkkel ez van ráírva: „Leich-kammer!“ — Képzheteli!

— Nevetnek. Kis szűnet után rákezd az egyik tiszt.

Tavaly, mikor a fronton jártam, egy alkalommal sürgős századparancsot kellett vinnem G-ből E-re. A két helység husz kilométernyire lehetett egymástól, de egy hegyen kellett körül keresztul váradorolni és a tavaszi esőzések miatt akkoriban olyan sáros dagadtak az utakon, hogy nem volt tanácsos lóháton utnak indulni. Egyéb alkalmatlóság hián egy lézengő paraszt-szekerre ültem és megbízottatam az öreg fuvarost, hogy csak hajtsa a lovakat, borraválóban nem lesz hiány. Jó két lóva volt az öregnek, gondoltam, majd csak elérünk estére valahogyan E-be. De János — így hívták — nagyon kímélte a lovat Hasztalan volt kérés, könyörgés, simán az öreg csak lépésben mászott a sáros uton a szekérrel. Mikor már így cammogtunk vagy három órát és minden érvem kifogyott, végül parasztfogó furafighoz folyamodtam. Ravasul megrángattam az öreg zabáját és mondom neki:

— M-betűnek pedig gyorsabban is, haljja ken... Mert... jó ló ez a Pejkó!

János hátranéz rám, aztán kalap alól összeluzott szemöldökkel vizsgálja a lovakat, csettint egyet, közben vág az ostorral s a következő pillanatban már úgy zörgött a lécsős szekér fel a domblak, mintha kocsiversenyre készülünk.

Aztán három hónap telt el, én bizony el is felejtettem Jánost, a lovaival együtt. Egyszer megint G-ba kerülök, megint sürgős utam volt és fuvarost kereslem. A véletlen éppen Jánossal hozott össze. Az

öreg ismerősöm üdvözölt, föltelepedtem a szekerre. mentünk. Már a fele utat megtettük, mikor egyszer csak hátrafordul János, harcabszujtsa alól kivieszi a pipáját, ostorral a lovakra mutat és csöndes, rábeszélő hangon mondja:

— De a Sürke se kutya!

Még három hónap múlva is égűtte a szó.

Tovább beszélgetnek. Álmos vagyok, odakünn zuhog az eső, a vicinális dohog, a gyertya pislog. A beszélgető hangok álmos zibongássá keverednek össze. Egyszer hallom, ahogy azt mondja a másik huszártsit:

— Tavaly, mikor a nagy offenzíva volt, én is Gorlice alatt jirtam a hu-zárammal. Verekedős kedvű fluk voltak valamennyien, ha ellenséget láttak, úgy ukészlestedtek, hogy alig lehetett birni velük. Sokszor történt azonban, hogy előrenyomulás, vagy porlyázás közben olyan tulerőse bukkannak, mikor Isten kísértés lett volna harezba bocsátkozni. Ilyenkor aztán mindig így vezényltem:

— Fiuk, hátra, hátra!

Eközben az egyik gyertya teljesen kialudt, a másik meg csak éppen hogy pislogott. Szerényen gondoltunk valamit az Eperjes—Bártfai vicinális felől, aztán elaludtunk. Legalább is előbiskáltunk, mert több esetet — szerencsére — nem hallottam.

sok százezer névtelen, hős magyar fiúnak önfeláldozását, kárváriját és vitézségét méltó körülborítványozva megőrizze a késő utókor számára... ?

— **Deák Péter fegyelmét kér.** Városzerte ismeretes az az inzultus, melyet a piaci uszora meggátálása közben a hatóság embereivel szemben egyes önhitt egységnek tanúsítottak s olyan nyilatkozatokra ragadtatták magukat, mely Deák Péter derék főkapitányunk személyét is melyen sértette.

E nemtelen támadással szemben Deák Péter fegyelmi vizsgálatot kér maga ellen, mely után az illető nagy hangu urak elfogják venni méltó büntetésüket

— **A nemfokleveles tanítók karpaszománya.** A honvédelmi miniszter körlevelében értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy a katonai szolgálatot teljesítő nem okleveles elmi, ipari, kereskedelmi, polgári vagy tanonciskolai tanítók is viselhetik a keskeny karpaszományt.

— **Elhalasztották a fémrekeverítést.** Január 31-ike volt tudvaleg az a terminus, amelyikre egy a háztartásoknak, mint a kávéházak, vendéglők és más üzemeknek rézédényeiket be kellett volna szolgáltatni. Mintán az utóbbi napokban a közönség oly nagy tömegben hordta a rezet a beváltó helyekre, hogy azok lebonyolítása és elszállítása nem volt lehetséges, másrészt pedig az ezek pótlására szolgáló vasutók, vasmoszarak és vasalók kifogytak, a fémrekeverítő központ a beváltási határidőt bizonytalan időre meghosszabbította. A közönség tehát nyugodtan válthatja be rézanyagát ezután is és nem kell attól tartania, hogy azokat térítés nélkül veszik el. A beváltási határidő lejárattát majd idején közöljük.

— **Mikor zárják be az iskolákat?** Illetéktelen forrásból városzerte az a hír van elterjedve, hogy május elején az összes iskolát bezárják. Illetékes helyen érdeklődtünk a doligról s ott azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ilyenféle tervről ez idő szerint szó sincs. Az illetéktelen hírtérjesztők pedig, jó lesz, ha mással foglalkoznak, ne ilyen alaptalan pletykázzással.

— **A román gabonavásárlás.** Az Independencia Roumaine jelentése szerint a középponti hatalmak részére lekötött 100 ezer vaggon gabonából a tengeri 70.000, a buza pedig 30.000 vaggon.

— **Szerbia közigazgatási beosztása.** Egy katonai szaklap közlése szerint a szerbiai önkormányzóság közigazgatási beosztása a következő: Belgrád külön közigazgatási kerület, mely a belgrádi bídőparancsnokságnak van alárendelve. Szerbiának az a része, a mely magyar és osztrák kormányzás alatt van, hat kerületre oszlik. Az egyes kerületek székhelyei: Sabac, Valjevo, Belgrád, Szemendria, Aranygelovác és Gorni-Milanovic

— **Az éjjeli mulatók.** Napról-napra lan gossab a panasz, hogy az éjjeli mulatókban, az ott dőszelő ledér nők a lépre került vendégeket kiszípolozzák s különös előszeretettel űzik ezt nős emberekkel, kik pénzükből kivételtétve restellenek a rendőrségen jelentést tenni. Mint értesültünk a rendőrség hatóság a legerélyesebb intézkedéseket fogja fogatatosítani, hogy e ledér garázdálkodásnak végét vesse.

— **Eltöltöttséggyilkos.** Broseh József népfelkelő, mielőtt a katonasághoz bevonult, felkaros felelőség, a kívül már régebben rossz viszonyban állt az asszonynak erkölcselen élete miatt. Fel szólította az asszonyt, hogy mulasson vele még egyszer, utóljára A felelőség ezt a kérést megtagadta, azzal, hogy ő nem szokott éjszaka kimaradni. A férj mássnap megdulta, hogy felelősége az egész éjszakát egy pincérel töltötte, mire dühében tört vásárolt és azzal az asszonyt lezarta. A győri törvényszék kedden tárgyalta ezt az ügyet, s mivel az esküdtek Broseh Józsefet a házastársán elkövetett szándékos emberölésben bűnösnek mondotta ki, a törvényszék őt tíz évi fegyházra ítélte.

— **Aktatásakából bakancs.** A „Magyar Jogelvt” írja: Abból az alkalomból, hogy a kormány a hadsereg részére szükséges bakancsok előállítására a felső bírók rekvirálási úrendelre, dr. Wejner Jakab beadvánnyal fordult a budapesti Ügyvédi Kamara felé, amelyben kérte a kormány figyelmét arra a körülményre felhívni, hogy minden ügyvédnek legalább egy jól kikészített borból való tászkája van, amelyek mind-egyike elegendő egy-egy pár bakancs felséréséhez. Infúvnyozza, hogy az ügyvédi kart hívják fel ezeknek az aktatászáknak a hadsereg részére való beszolgáltatására. A budapesti Ügyvédi Kamara vezetősége nagy tetszéssel fogadta ezt az ötletet, mert könnyen keresztülvihető, anélkül, hogy bárkire is súlyos terhet jelentene.

— **Hadifogyó munkások kérése.** Megírtuk, hogy milyen módon lehet a mezőgazdákknak hadifogyó munkásokat kérni. Ezen tudatlanságunk kiegészítésére szorol, amennyiben a mezőgazdasági munkákra szükségelt hadifogyó munkásokat az első foku politikai hatóságtól kell kérni és az óvadékok is itt kell letétele helyezni. Az első foku hatóság a kérvényt véleményezve a katonai parancsnoksághoz terjeszti fel.

— **Hus a hatósági székben.** Ma ismét egy darab maha került a hatósági székben kivágásra, melynek kgja 1 k. 60 f. volt. A közönség jövelő örömmel vette s egykezelt hozzájutni, hogy a drága világban egy kis húsételhez is jusson.

— **Nem vonnak be a tanítókat.** A helybeli állami elemi és polg. isk. tanítók közül az illetékes hatóság a legtöbb besorozott tanítót felmentette. Csupán Ács József és Davidovics György nem kapta felmentést, kiknek a hó végével be kell vonulniuk.

— **Hogyan juthatunk élelmicikkekhez?** Egy elterjedt terv fogantott meg városunk vezetésében, mely ha tetsel ölthetne, meg lennénk védve az idegenek harcoslásaival.

A terv t. i. az, hogy a helybeli piacon csak helybeliek vásárolhassanak bizonyos élelmi cikkeket, az idegeneket pedig eltiltani.

A terv szép. Azonban, ki fog árut hozni majdán, ki fogja a meghozott szabályzatot ellenőrizni s ki fogja annak életbevitelét megengedni?

— **Ebekt a hadegészségügyi szolgálatába.** A hadügyminiszterium felhívást intéz a közönséghez, amelyben kiemeli a hadi- és hadegészségügyi ebek nagy jelentőségét és hasznát a háborúban. Ezáltal felkéri az elutajdonosokat, hogy az említett célra alkalmas állatokat ajándékképpen, vagy

kölesünképpen a háború idejére engedjék át a hadi kormányzatnak, amely gondoskodik az ebek elszállításáról. Kérdések és jelentések a cs. és kir. hadi és hadegészségügyi szolgálatra használt kutyákat idomító tanfolyamhoz intézendők, Bécs, XVIII. Herberichstrasse 66.

— **Harcotérre viszik az orvosokat.** Streuffler katonai szaklapjának értesülése szerint a hadvezetés rendeltére, a közel jövőben harcéri szolgálatra viszik el az összes alkalmas orvosokat és a mozgótes őrszázrészekben csupán az alkalmatlan orvosok szolgálnak. A népfelkelési kötelezettség kiterjesztésével is nagyobbabban kipróbált orvosi erő áll majd e célra a hadvezetés rendelkezésére. A frontról visszatért és frontszolgálatra többé nem alkalmas orvosnövendékek megfelelő utasítás és főlgyelet mellett orvosi segédszolgálatra vonhatók be. Az önkéntes orvosnövendékek tanulmányai végzésre vagy az első szigorlat leletelére többé nem szabadságolhatók.

— **A szappan drágulása.** Az elmúlt héten a szappanfogyasztást újabb meglepetés érte. A szappan ára — negyedkilófontú — esztörtök óta 130 fillérre szökött föl, a megelőző 90 fillérel szemben. Megjegyzendő, hogy a háború előtt mindössze 22 fillér volt egy negyedkiló szappan ára. A fogyasztó kétségteletlenül joggal kutatja, hogy jogsult-e az ár-emelkedésnek ekkora mértéke és fölteszi, hogy ha ez nem jogsult, a megfelelő kormányintézkedés nem fog most már késni!

A trónörökös huszas honvédeinknél.

Lapzártakor kapjuk az értesítést, hogy február 6-án a trónörökös meglátogatta Schjamschula Beszétábornok hadosztályát. A vitéz tábornok — akiről lapunkban nem régebben emlékeztünk meg — a hadosztályába tartoznak a mi huszas honvédeink is. A trónörökös szívesletelére kivonult díszzadót Farkas Sándor kapitány vezényelt. Az egész díszkilófontú menty Konkoly huszas őrnagy vezette. Vitéz huszasainkat minden magasabb parancsnok meglátogatta s most már a legtöbb Hadúr képviselője is ellátogatott vitéz honvédezedünkökhöz.

Szerkesztői üzenetek.

Osaba. Az első fele jelen számunkban. Köszönet, üdvözlét.

N. E. Tábori posta 50. Halás köszönet, hogy kattogó gépfegyvere mellett sem felelkezik öreg barátairól. Ha Muzsáját a háború zivatara sem tudja halgatásra bírni s azzal rációfol a régi közmondásra, ez csak azt bizonyítja — erős ott a költő vena. Dicérrtel emborgéjünk mindig s a Letho árja sohasem borítja el lelkiünkben. Él emléke s emlékével igaz lelki nagysága. Apolja ezt az emléket minál gyakoribb megszólalásával.

— **Dr. H. Gy.** Tábori posta 313. Megjött s már a múlt számunkban meg is jelent. Kedves interieur volt — a ti mostani átlétekből. Jól esett minden szava, minden sora és széles érdeklődést is keltett Nem hiába. Lelketekből szölt — a mi lelkiünkhez. Iródiaukat F. J. t. csak őrid szeretettel, amint mi őt veled együtt üdvözlünk. A 28-asokat tartása töleket távol, akikhez érteket mindig imádkozunk.

— **Z. Gy.** Margitta. Várujuk a befejezést, hogy azután sora vagyók. Kutatásunk tart. Sok poros szulbat nértünk már át. De még eddig nem akadunk rá — a Rajta fiuk vigadjunk dalúszetre. Sok üdvözlét.

„BERLIN”**NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAL**

mindennap tartatik előadás a legérdekesebb és a legválogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN” színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebbé tegye, egy új modern, a mai kor szának megfelelő, legújabb szerkezeti viteltőgépet szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a m. tisztelt közönségnek. A „BERLIN” mozgószínház előadásai nem szorulnak díszretrre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hisszük és reméljük, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amíg meg egyrészt szigoruan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut. 15/c. — Előzetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat készségiellel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Népnap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők. A világháború legbűbös krónikáiban és képeiben az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határaiton történik, azt mind élénk tárja festői szépségű képekben. Érdekesség, művészi nivóval és előkelő izlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut. 16. sz.

A ROVÁS**Vezércikk****Világháború**

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat**Napihírek**

naponkénti szezációi az

AZ UJSÁG**POLITIKAI NAPILAPNAK.**

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

— Aki a világháború és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitűnően megszerkesztett naplap keretében értesülni, szívesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	32 korona.
Félévre	16 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rakóczi ut. 54. szám.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ. vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-COKOLÁDÉ

IFJ. WAJDITS JÓZSEF**KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE**

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

M E C H I V Á S !

A Délzalai Takarékpénztárral Egyesült Önszegélyző Szövetkezet

folyó évi február hó 27-én délelőtt 10 órakor

saját helyiségében tartja

XXXV. rendes évi közgyűlését,

melyre a t. üzletrészbirtokosokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

I. A szövetkezet igazgatóságának a lefolyt üzletről szóló jelentése.

II. A felügyelő-bizottság jelentésével a vagyonmérleg bemutatása és ennek, illetőleg az osztaléknak végmegállapítása, ugy igazgatóság és számvizsgálók felmentése.

III. A szövetkezeti hivatalos közlöny kijelölése.

IV. Az alapszabályok 22. §-a értelmében kilépő *Dr. Ollop Mór* alelnök ur, ugy *Dants Kálmán*, *Frank Vilmos*, *Kardos József*, *Muzikár Vince* és *Singer József* igazgatósági tag urak helyett újak, vagy ugyanazoknak megválasztása, végre az alapszabályok 47. §-ának rendelkezéséhez képest 3 tagu felügyelő-bizottság megválasztása.

Kelt Nagykanizsán, 1916. évi február hó 5-én.

JEGYZET: A felügyelő-bizottság által felülvizsgált vagyonmérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinhető.

A társulat könyveibe bejegyzett üzletrészbirtokosok szavazatlappalakat folyó évi február hó 25-én és 26-án a szövetkezeti helyiségben átvethetik; a közgyűlés napján szavazatlappalok ki nem adatnak.

A Délzalai Takarékpénztárral Egyesült Önszegélyző Szövetkezet Mérlege

VAGYON

1915. december 31-én

TEHER

Főkönyvi lap		Korona		fillér		Főkönyvi lap		Korona		fillér	
301	1905—1910. évt. kötelező számlán	372	—	344	1905—1910. évt. üzletrész számlán			54	—		
309	1906—1911.	200	—	345	1906—1911.			64	—		
325	1908—1913.	325	—	324	1908—1913.			229	—		
333	1909—1914.	625	—	331	1909—1914.			459	—		
341	1910—1915.	25109	—	340	1910—1915.			60711	—		
351	1911—1916.	32065	—	350	1911—1916.			62935	—		
361	1912—1917.	67491	07	358	1912—1917.			75678	—		
338	1913—1918.	58053	—	337	1913—1918.			80397	—		
349	1914—1919.	152249	—	348	1914—1919.			101866	—		
357	1915—1920.	73843	—	356	1915—1920.			57285	—		
359	Kintlevő kamat számlán	9291	32	326	1905—1910. évt. tőkésített kam. és nyer. számlán			89	60		
318	Anyaintézetnél elhelyezett tartalékalap számlán	6427	39	330	1906—1911.			53	05		
343	Ingatlan birtok számlán	43158	26	303	1908—1913.			50	60		
280	Időiglenesen elhelyezett tőke számlán	20000	—	384	1909—1914.			104	29		
342	Pénztár számlán	474	07	360	1910—1915.			6971	71		
				327	1911—1916.			5619	77		
				336	1912—1917.			5136	14		
				348	1913—1918.			3077	22		
				348	1914—1919.			1548	41		
				355	1914—1919.			6844	70		
				317	Tartalékalap számlán			61	24		
				274	Előre fölvert kamat számlán			20448	38		
				304	Tiszta nyereség						
		489683	11					489683	11		

Kelt Nagykanizsán, 1915. évi december hó 31-én

Eperjesy Gábor s. k.
a szöv. ig. alelnöke.

Sió József s. k.
pénztáros.

Knausz László s. k.
könyvelő.

Ezen mérleget megvizsgálván, a fő- és egyéb üzleti könyvekkel összehasonlítottuk és mindenben megegyezőnek találtuk.

Kelt Nagykanizsán, 1916. évi február hó 3-án.

Reichenfeld Gyula s. k.
felügy. biz. tag.

Strom Tivadár s. k.
felügy. biz. tag.

Mathea Károly s. k.
felügy. biz. tag.

M e g h i v ó .

A NAGYKANIZSAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1916. évi február hó 19-én délelőtt 10¹/₂ órakor tartja saját helyiségében

71. évi rendes közgyűlését,

melyhez a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

1. Igazgatósági- és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. A mérleg előterjesztése, az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozathozatal.
3. A hivatalos közlöny kijelölése.
4. Az alapszabályok 24, 27, 43 §§ ai értelmében lelépő Dr. Fábán Zsigmond alelnök, a sorrend szerint kilépő 5 igaz-

- gatósági tag és pedig: Blau Lajos, ujnépi Elek Géza, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác, Rosenfeld József és 4 felügyelő-bizottsági tag helyett, és pedig alelnöknek és 5 igazgatósági tagnak 3 évi időtartamra, 4 felügyelő-bizottsági tagnak 1 évi időtartamra leendő megválasztása.
5. Netáni indítványok.

Jegyzet: A t. c. részvényesek figyelemztetnek, miszerint szavazólapjalkat 1916. évi február hó 18-ik napján délelőtt 9-12, délután 3-5 óráig az intézet helyiségében személyesen vagy meghatalmazás alapján átvehetik.

Megjegyezzük, hogy az alapszabályok 11-ik §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átiratott.

VAGYON

MÉRLEG ÉS VAGYONKIMUTATÁS

TEHER

	Arany	Frank	Korona	fillér		Arany	Frank	Korona	fillér
Pénztári készlet	47	190	182876	85	Részvénytőke			1250000	—
Váltók			1534872	63	Tartalékalap			521243	89
Előleg értékpapirokra			20684	—	Külön tartalékalap			155000	—
Jelzálogkölcsonők	2133	9245	6888002	72	Rendelkezésre álló tartalék			10304	—
Intézeti ház			205000	—	Nyugdíjalap			160000	—
Egyéb ingatlanok			95526	88	Külön nyugdíjalap			98	12
Ingatlanok eladása utáni vételárak			8610	48	Ujnépi Elek Lipót alap			5512	50
Értékpapírok			3213941	70	Betétek és kamatai	4477	2355	9201312	52
Értékpapírok függő kamatai			38793	84	Betétkamatok aranyok és frankok után			171	37
Kintlevő kamatok	152	510	237977	11	Betétkamatok utáni 10% adó			22640	45
Aranyok és frankok	2220	—	—	—	Átmeneti kamatok	1	10	65971	—
Adósok			703962	60	Előre felvett házbérek		7450	28785	—
					Aranyok és frankok			871098	38
					Engedményezett kölcsönök			235825	—
					Visszszámított váltók			602076	12
					Hitelezők				
					Nyereség áthozat 1914. évről				
					21,392 K 28 f.				
					1915. évi nyereség:				
					74 ar., 130 frc. 177,030 K 69 f.	74	130	198422	97
	4552	9945	13130248	81					
						4552	9945	13130248	81

Nagykanizsa, 1915. évi december hó 31-én.

Ujnépi Elek Ernő
elnök

Dr. Fábán Zsigmond
alelnök

Trippammer Gyula
igazgató

Fenti mérlegszámlát a szabályszerűen vezetett könyvekkel tételről-tételre összehasonlítottuk, azokkal teljesen megegyezőnek találtuk.

Nagykanizsa, 1916. évi február hó 4.

F e l ű g y e l ő - b i z o t t s á g :

Dr. Fried Ödön

Heimler József

Goldhammer Károly

Dr. Rothschild Jakab

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kladóhivatal Deák-ter 1
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A Hadsegélyző estélye.

FEBRUÁR 19-ÉN LESZ A HADSEGÉLYZŐ ESTÉLYE, amint az már köz tudomásu. A dátum mindig közelebb jön s jelzi azt az időpontot, amikor az önzetlen hazafiai szív ismét az áldozat oltárára teszi a szeretet obulusait, hogy az értünk vérző, értünk küzdő katonáknak a husvéti szeretetadományok ismét megősdítsék a közdelem, a harc, az önfeláldozás nélkülözéseit, türelmét, szenvedését, sebeit s halálát. Mert oda fenn, vagy lejjel a harctéren mind otthonosak e fogalmak Naponta, örökké, sőt pillanatonként toppannak a fedezékek lakói elé s azoknak nincs menekvésük előlük. Elszívják — az otthonlétük védelméért, a haza biztonságáért s a jövő boldogságáért. Ennyi önfeláldozás nem maradhat jutalom és figyelem nélkül az itthonlétük részéről. Nekünk is tennünk kell valamit s nekünk is megvan a magunk kötelessége — hőseinkkel szemben. Ez mindenki előtt természetes lehet, haszak valaki az önzés rít bűnében nem él. Nem lehet nekünk panaszunk az örökös pumpolás, míg katonáink, a fronton küzdő hőseink a folytonos halál, sebesülés, megfagyás és más őket minduntalan környező bajok ellen nem panaszkodnak. Az önfeláldozásra nem lehet panaszal válaszolnunk. Tennyünk kell nekünk is, ha a csatában álló hadsereg oly vitélz cselekszik. Nem elég csak büszkének lennünk rájuk s nem elégséges a dicsőítő szó — áldozunk is kell. S nem is magunkat kell áldoznunk értük — amint ők cselekszik — hanem csak néhány fillért. A könnyebb szerep nekünk jut. Teljesítsük

ezt — s váltsuk meg jegyünket a Hadsegélyző estélyre. Érdemes is lesz. Művészi szintájú hangverseny lesz ez az estély, amelynek műsora a lelki felgyógyulás egy kis szigete lesz a jelen aggodalmának s talán fásultságának Szaharáján. Kaldnár Mici ének-művésznő énekel Massenet Herodiásából (Salome dala). Puccini Toscájából s Tarnaytól Művészi számok megérdemlik az érdeklődést. S aztán a többi művészi szám. Duettek, triók — megannyi érdekessége s tudásának, az átérzésnek s az előadás művészetének. S az nem pusztá beígérés. Előhangja a napokban megjelent díjs műsornak. Ne tsakoljunk. Sokan vagyunk még itthon — mi se maradjunk hátra az elismerésben küzdő katonáink hőssége mögött. Nem önzést dicsőítünk katonáink dicső győzelmében, — mi is legyünk önzetlenek az áldozatkészségben — értük.

(dr. I. J.)

Világbáke.

Itta: Csaba.

II.

Mindezek kikerülése végett szükséges, hogy az európai keresztény államok meghozzák azt az áldozatot, hogy lemondjanak önállóságukról, hogy alkossanak egy köztársaságot, egy republica chistianaa-t melynek élén nem a német császár, hanem a francia király legyen az ur. A „modern” király Már most ha egyik vagy másik alárendelt

területen vizsály őr fel a fejét: választott bírák, még pedig három előkelő állásu egyházi s három főnemes vizsgálják meg a fennforgó esetet. Azért ily magaslásuak, hogy a megvesztegetésnek, fenyegetésről való felelemnek, önzésnek elejét vegyék. És ezek az illető ország vagy vidék szokása és tétele törvénye alapján mondjanak ítéletet a vizsályra. Ha rosszvört szól a döntés, fellobozni lehet a római kuriához, a pápához, akinek ítélete megmásíthatatlan.

Ha mindamellett akadnának: egyesek, kik tulnénk magukat a világbéke megteremtésére kiszabott korlátokon, kik keresztény vért ontanának keresztény létükre az őt körülvevő országoknak jogában áll, sőt kötelessége, hogy elkobozzák minden néven megvezendő ingó s ingatlan jószágait. Amit magukkal vinni nem bírnak, azt elemészék, kőt követően ne hagyjanak. Ha elzárkoznak sziklavárakba, ha elrejtőznének a moosarakba, rengeteg erdősegeikbe, nem szabad őket ostromolni, hanem csak kiéheztetni, hogy bűnhődjön apraja nagyja. Ha megadják magukat, mindegyiket legyen férfi, nő, kiskorú, felnőtt, egészséges avagy beteg, száműzzék. Azoknak pedig, kik az ilyen esendzavaróknak kezére játszottak akár élelemszállítás, aká-

Szomoru állapot.

Száműzték a csendes békét,
Visszafőn-e valaha?
Millió szív piros vért
Issza bolygónk talaja.

Vérzátalla földünk szomja
Olthatatlan: „még, még, még.”
S ágyu torka tüzét ontja:
Hol vagy Jóság, Széltéség?

Hol az Irás szent hatalma?
„Ne öl”, szólt egy szózat rég
Nagy próféta, bölcsék tana,
Ki emlékszik rájuk még?

S mig fényző cifra bábu
Jár az utcán rangosan,
Folyik a könny, dörg az ágyu,
S szól a — korecsma hangosan

Ezek csorgó piros vért
Még siratja millió könny,

Sebzett szívvel csendes békét

Én is várok: — mikor jön?

1916. febr. 7. JUHÁSZ MÓR.

Tudományos apróságok.

A keztű.

Minden divateikk között csak éppen a keztű az, a melyről legkevésébbet beszéltek. Talán azért, mert kevésbé van alávetve a változásnak. A két utolsó évszázadban, ugy alakjában, mint a kivitelében, jóformán egyforma volt mind mai napig.

Podig a keztűnek is meg volt a maga fénykora, a mely igaz, hogy réges-régen lettint A keztű volt és csillogott a sok aranytól és drágakőtől, prémndiszes volt és éppen ugy díszítette az áldást osztó főpap kezét, mint a kereszties vitéz harci öklét.

A mai keztűnek már sokkal szerényebb az alakja. De hogy már réges-régen, a legrégebbi ó korban is viselték, az be van bizonyítva. Homérosz az Ollisszejában az örög Laertes kertjében keztűvel a kezükön dolgoztatta a napszámókat. A régi egyiptomiak hosszú keztűkkel rótták le adójukat és

már a régi perzsák is tudtak mindenféle szőrméből készíteni keztűt.

A későbbi korban a görögök és rómaiak az ujakra huztak keztűt étekezés közben, miután más étkezésük híján a kezükkel ettek. Hogy legrégebbi őseink viselték-e keztűt, azt nem tudjuk bizonyosan, de valószínű, hogy nagyon hideg téliidőben keztűben vadásztak. A régi skandinávoknak, a néprándorlás germánjainak a frankok s más népeknek már volt keztűjük.

A keztű a VI. században a püspökök jelvényehez tartozott. Akkor, s később is, fehér volt a keztűjük, a kézfejen arannyal s drágakövel kivarott keresztel.

Eleinte a keztű csak szükséges ruhadarab volt, a mely megővta a kezét. Később aztán az öltözék részévé lett. Európában csak a XII. században tanulták meg az ötüjas keztű módját. A XIII. században már fontos cikké volt az előkelő hölgy felszerelésének. Hogy mennyire nélkülözhetetlen volt a lovagoknak a háboruban vagy a harci játékokban, azt mutatják a régi lovagfelszerelések gyakran művészi kivitelű páncélos keztűje.

A középkorban bizonyos szimbólikus jelentősége

menedéknyújtás révén, a pápa ítélete szabja ki büntetésük.

Ennek a tervezetnek rendszeres keresztül vitele, a bűnösök példás megbüntetése azután alkalmas eszköz volna arra, hogy oszillipuljon a kaladvány megszűnjön az akna munka az államok ellen.

Kétségtelenül van itt több dicsőretné méltó gondolat, de megvan adva annak is a magyarázata, hogy miért irta a szerző könyvét csak a könyvtár számára.

1.) Reformjában contradictio in adiecto van: békét akar teremteni, háborút akar kiküszöbölni, de eszköze nem más mint az anniszor megátkozott háború.

2.) Reformjában volt valami, ami elkergette mellőle a fejedelmeket és ez az a mozzanat, hogy a keresztény köztársaság feje Szép Fülöp legyen, a francia király, a Macht ist Recht megszemélyesítője, a hideg racionalista, a XIV. század XIV. Lajosa, akinek a nevében a királyi hatalom azonos a korlátlán önkény foglalatával, ki a jogról azt tartotta, hogy minden jogos, ami végrehajtható, kinek szavajárása „par laple nitude notre puissance royale“, ki a frank földet megronjtja, „qui se trovasse al suo tempo.“

3.) A kereszties-háborúk hatása alatt Európában akkor már más szelek fujdögáltak: a „jus ecclesiasticum“ mellett mint számottevő tényező lépett fel a „jus civile“: a kolostorok „Roratái“ mellett felhangzott a „troubadourok, minnesangerek“ forró szerelmi éneke. Megbomlott a társadalmi élet: a terménygazdaság helyébe a pénzgazdaság jutott. Megbomlott a hitélet: indifferentizmus, szkeptizmus és materiálizmus mint szelvé-

szes tűz vágatott végig a világon. Ily viszonyok között a pápát megtenni az európai egyensúly fenntartójának: neveléses színben tüntette fel a reformátor fáradozását.

4.) A kezdősoraimban már megemlített „valami“, a függetlenség szeretete, az önálló akarat elemek saját céljai vannak valamennyien mint áthidalhatatlan ellentét álltak a világbéke utjába.

Hat évszázad suhant el azóta az emberiség felett. Volt az alatt harminc meg száz éves háború is, bőven aratott a „tatár nyava“, földregécs, sáskajárás, meg a morbus Hungaricus és mindezek dacára karddal fekszünk és kelünk, annyi idő után is göröcsösen simul az unokák karja az ősi acélra.

Hatszáz év bámulatos kulturai haladásról tesz tanúságot; mégis a már évekig tartó mai végpazarlás meguatja kemény ostromsapások között, hogy kell valami más életnek is léteznie, ahol nincs harc és verejték, ahol a harangszót nem nyomja el az ágyudórej, ahol a kultúra nem arra zaklat, hogyan lehet tömegesen gyilkolni vizen és viz alatt, meg a földön tüzzel, vassal, megrontott levegővel, szóval kulturával. Mäskü lönben leroskadnánk a világháború azon első eredménye alatt, hogy utjat állja életünknek az is, amit teszünk, az is, mit szenvedünk. Budapest, 1916.

— **Vaskoronarend.** Kajdi József lazarista házfőnök, a konstantinápolyi Sz. György kórház és kollégium igazgatója Öfelségétől a III. oszt. vaskoronarendet kapta. Érdemeinek elismeréséül és kitüntetéséül. Kajdi lazarista atya a Belső családdal közeli rokonságban áll.

H I R E K.

A térzene.

A felsőtemplom előtt levő Deák-tört fekvése, idillikus csendje egyaránt arra predestinálja, hogy térzene helye legyen. A 12. Laudwehr ezred zene kara sokáig ott is tartotta vasárnapi térzenéit. Ózintu örömmel hallgatta ott a zenekedvelő közönség, ahonnan a zenekar hangja erős árként omlott le a korzó terére. Néhány hete azonban épen sem előnyös esérést csinált a zenekar helyét illetőleg. Ott hagyta a csendes Deák-teret s eljött a Korona elé az utca közepére. Mondanunk is alig kell, hogy a csere a zenekedvelők között rosszul hatott. A sétálók lármás beszéde, a szabadon közli-kező kocsik, szekerek dübörgése, a megvadulásig száguldó lovak patájának dobogása megannyi kellemetlen nánusz, amely még veszedelemmel is jár. Nem tudjuk, honnan eredt a helyesre gondolata. Bárhonnau származott is, nem tudjuk szerencsésnek tartani a kérjék a zenekar vezetését adja vissza a Deák-teret a zenekart. Vagy ha már minden áron garnizorni kell a korzózást a katonazenével a zenét igazán élvező, műtörtéző közönség érdekében a rendőrség zárja el a korzót a térzene idejére minden forgalomtól. Végére is a térzene nemes szórakozás s nem boszankodás helye.

Kritikus.

Nem lesz fehér liszt.

Megváltoztatják az őrlési arányt.

Magyarország összes malmaiban február havától kezdve már ugynevezett sima őrlésű lisztet termelnek és a kormány a hivatalos lap egyik legközelebbi számában közzéteszi az a rendelkezést, amellyel az eddigi őrlési arányt megváltoztatja, hogy ezáltal csak egyfajta liszt állítható elő.

Az eddig érvényben volt őrlési rendelet miatt

Az érdekes följegyzések közül néhányat itt közlünk.

Amikor Bismarck először látogatta meg az osztrák Thun grófot a kancelláriát, a gróf a dolgozószobájában fogadta és ingujra vetkőződé ült az íróasztalánál. A kedélyes fogadtatás nem hozta zavarba Bismarckot, aki már a küszöbről így szólt a grórhoz.

— Milyen okos ember ön, gróf ur! Igaza van, ebben a szobában nagyon meleg van.

És ezzel a legnagyobb nyugalommal kezdett vetkőződni és nemcsak a kabátját vetette le, hanem a mellényét is, sőt talán még tovább is ment volna, de Thun gróf ijedten ugrott föl, magára kapta a kabátját és nagy meintegetőzések között bocsánatot kért.

Az 1866-iki osztrák háború után Vilmos császár aggódva kérdezte Bismarcktól:

— Mit csinálunk most Franciaországgal?

— Bismarck nyugodtan felelte:

— Hatvanhatot játszunk majd vele.

is volt a keztynék: a mikor a lovag harera hivta ki ellenségét, keztynét dobott a lába elé. Ha a másik fölvette, ez annak a jele volt, hogy elfogadja a harcot. A keztyné jelképe volt továbbá a pápi fölavatásnak, hűbéradásnak, rangemelésnek. Mint az ókorban, a középkorban is adóztak keztynét, de ezt leginkább mindeféle vadnak bőréből vagy vidrabőrből készítették.

Már a XIII. században a legnagyobb gondallal készítették a keztynét. Abból az időből származik az az arany- és ezüstbimzéses báronykeztyné, a melyet a Habsburg-ház kincsárában őriznek Bécsben. Ugyanott láthatók még a keztynék, a melyek a római-német császárok jelképébe tartoztak. Bimborsín selyemből vannak összevarrva, tele drága bimzéssel, ékkövekkel és zománcos csillammal.

Általánosság a XVI. században lett a keztynéviselés és akkor érte el a fényezés is ezen a téren tetőpontját. Többnyire fehér és sarga puha bőrből készítették a melyet előbb erősen beillatosították, azután arannyal és drágakövekkel kibimétek. Na-

gyon kedvelt ajándéktárgy volt, a melynek mindenki megörült.

XVI. Lajos idejében a divat elfordult a nagyon díszes keztynétől és azóta mindig az egyszerű keztynét kedvelték, a bár a divat néhaúszor megkísérelte, hogy mindeféle változtatást legyen rajta. De hiába volt minden igyekezet, a napkirály udvarában csak felkeztyné járt, amelynnek egyetlen díszé egy kis szalag volt. Ugyan-azt a formáját megtartotta mind mai napig, csak a színekben gazdagabb a keztyné mint hajdan volt.

Kancellárok humor.

Érdekes könyv jelent meg most Berlinben „Az arany kupola alatt“ címmel, amelyben a szerző öt birodalmi kancellárról emlékezik meg és feljegyzi azoknak a nevezetesebb mondsait. Az öt kancellár: Eisnarck, Caprivi, Hohenlohe, Bülow és Bethmann Hollweg. A politikai háttérű feljegyzések írója a humor pálmáját a birodalom első kancellárjának, Bismarck hercegnek uyítja, aki valóban értett hozzá, hogy a legvilhárosabb politikai momentumokban is éleccel és kúpattal derítse föl hallgatóságát.

a közönség, de különösen a lisztel dolgozó iparok körében sok panasz hangzott el. Ismeretes, hogy kevés volt a főzölsz, és még több volt a nullás liszt. Tagadhatatlan, hogy a megszűnőben levő őrlési rendelet nagy haladást jelentett az 1914. évben és az 1915. év első felében érvényben volt őrlési rendelethez viszonyítva.

Az új rendelet értelmében csak egyfajta liszt lesz és pedig kenyérliszt, ami az első és második őrlési rendelettel szemben igen lényeges változást jelent. Érteshűlésnek szerint a buza 88 százalékig őrlendő ki, tehát minden métermáza gabonából csak 12 kiló korpa lesz termelhető.

Egy szakember a következőket mondotta:

— Az új rendelet következménye az lesz, hogy kenyérlisztben nem lesz hiány, a fehérlisztok azonban teljesen eltűnnek. Egy másik igen fontos következmény az új rendeletnek az hogy a kenyérliszt ára valószínűleg 12 koronával emelkedni fog ugy, hogy amíg eddig 47 K. 66 fillér volt a maximális ára, a jövőben 52 K. 66 fillér lesz, ami természetesen a kenyérdrágulásnak is kiinduló pontja. Magától értetődő, hogy mindaddig, amíg a mostani finom liszték raktáron vannak, addig ezek csak a maximális áron adhatók el.

— Vilmos császár a magyar vitézségről. Egy német lapból tudjuk meg, hogy Vilmos német császár milyen kitüntető elismerésben részesítette a magyar katonák vitézségét.

A Berliner Tagblatt nagy német világlap olasz harctéri tudósítója leírja, hogy mikor több-magaválórak hosszúig tartó rendkívül nehéz kapaszkodás után elérte a tolsmeini hírtól uráló Krhhegység egyes magaslatait, melyeket kivétel nélkül magyar csapatok védelmeznek, már kétszáznapos harban, ép akkor érkezett oda Vilmos császár magyarul fogalmazott sürgönye, mely az ő kassai ezrelőnek egy zászlóaljához volt intéve. A császár sürgönyében dicsőítő szói a zászlóalj magatartásáról, mint „magyar nép hősiességének példáját”-ról. A sürgöny felolvasása leirhatatlan lelkesedést keltett a magyar katonák körében, akik viharos „sien” és „hurra” kiáltással fogadták azt. Erről a sürgönyről, mely nem csupán a magyar nemzet s a magyar csapatok szolgáltatásának az elismerése szempontjából őrlési horderejt, de a német-olasz háborús politika szempontjából is, a magyar napisajtó mindaddig — teljesen érthetően — egy szóval sem emlekezett meg.

— Venus és Mars. Két ragyogó csillag tűnt fel közel egymás mellett a napokban az ég bolton. Sainte ugy létszót, hogy-ia még kissé egymáshoz közelebb jutnak — össze is ütköznek. Már már feltették is néhányan a két szép csillagot, amikor a nép is megszólalt nev tudásával, hogy biz az nem is csillag az a két fénylő pont, hanem valami csodája s az kapcsolatos a háborús eseményekkel. Tegnap is ezer es ezer népet pattant le az utcán az egyszerű emberek síkjáról, amely mind a csodás fényű két csillag mibenlétét fejtegette, hanem is asztronómiai alapon. Ők már csak megmaradtak a maguk nézete mellett, hogy az a két csillag nem jót jelent s még valami újabb bajt hoz a világra. A Venus és Mars pedig csendesen szórták tündöklő

fényüket a földről csodálkozó emberekre, akik közül nem egy mondta, hogy ez a két csillag még a földbe botlik.

Az égi testek pályáján ismeretlen emberek tapasztolásának egy szakember megjegyzése adott azután más irányt, aki így nyugtatta meg a kétkedő embereket: Ne féljenek, nem ütközhetik az a két csillag össze, mert a kettő közt ott van még a mi földünk! Né erre lett még nagy kérdő jel embereink arca. S még most is azon tanakodnak, hogy lehet a mi földünk a Venus és a Mars között.

— Kitüntetés. Ófőlség-Rauschenberger Adolf déli vasuti főfelügyelői érdemeit elismerésül a Ferenc József-nd lovagkeresztjével tüntette ki a vitézségi érem szalagján. Tarján Géza pedig, Goguridier József vez., székelyvári déli vasuti főmérnök a koronás aranyéremkeresztet kapta ugyancsak a vitézségi érem szalagján.

— Házasság. Surgoth Miksa az Osztrák-magyar bank helyi intézetének helyettes főnöké Dr. Eöry Szabó Jenő törvényszéki elnök sőgóra a napokban házasságot kötött Özv. Vörös Endréné s. Darázs Tinka urasszonnyal. Surgoth Miksa házassága társadalmunk előkelő részében igaz örömet keltett s számosan halmozták el szerencsekívánatukkal az új párt.

— A Hadsőgályozó estélyének műsora.

1. Prolog. Elmondja Samuely Ottóné uró. 2. a) Weber: Táncrahívás; b) Goldmark: Op. 12. Zongorán négykezre játszzák: Patricia Magda k. a. Kovács Dező ur. 3. a) Massenet: Salome áriája Hérodiasdiából; b) Tarnay: Üzenet. Éneklí Kadár Mici k. a. Zongorán kíséri Z. Záhorszky Zoltán ur. 4. Lipinski: Concert. Op. 21. Hegedűn Hofrichter Emma k. a. Hegedűn Kovács Dező ur. 5. Beethoven: Trio. Sérénade. Op. 8. Hegedűn Krátky István ur, cellon Dr. Lukács József ur, zongorán Z. Záhorszky Zoltán ur. 6. a) Puccini: Ina „Tosca”-ból; b) Tarnay: Réteken járok. Éneklí Kadár Mici k. a. Zongorán kíséri Z. Záhorszky Zoltán. 7. Humoros előadás. Tartja: Supka Ferenc ur. 8. Zeuekari szám. Előadja a es kir. 12. Landwehr gy. e. pótzászlóalj zenekara.

— Halálozások. A napokban hunyta örök álomra szemét Szmodis György nyug. kántortartó volt 48-as főhadnagy, városunk ismert lakja, — ugyancsak a a helyzetek örök nyugalomra Klepitz János-né a liszli kántortartó nejt.

— Közgyűlés. Nagykanizsa r. t. város képviselőtestülete f. évi február hó 15.-én d. u. 3 órakor a városháza dísztermében rendkívüli közgyűlést tart a közgyűlés 21 pontból áll, amelyen különféle elintézési valók szerepelnek. A pontok közül figyelmet érdemel 2. A város közönsége zairszükségletének részbeni biztosítására tett intézkedések bejelentése. 4. A városi közigazgatási alkalmazottak háborús segélye. 5. A v. közközházi alkalmazottak háborús segélye. 6. Polgármester részére tisztí szolga tartás címén adandó pénzbeli térítés megállapítása. 8. Fűderi János randőrőégi irnok személyes pótló iránti kérelme. 12. A v. közközházi tőnéző kérelme 5000 kor. élelmezési költségűleg iránt 17 A foglalkozást közvetítő és eselédsszérző üzletekről szolli szab. rendelet módosítása és újból való megalkotása.

19. Az Első magyar Általános biztosító társaság ál-

tal a köztérből elfoglalt területét megállapítandó térítés.

— Sorozás. Annyi már biztos, hogy a tavaly hozott törvényből kifolyólag a 18 éveseket az idén is sorozzák. Így az 1898-ban született legfiatalabb népfelkelők száma február havában lesz, ugy hogy ezek tavasszal már be is vonulhassanak. Valószínű hogy a 21. 22 es 23 éves sorozókötések is, akik eddig még csak egy vagy két ízben voltak állításon, szintén előállítanak. Ha ezek közül valamelyik harmadizsben is alkalmatlan, B. alosztály népfelkelő lesz belőle s mint ilyen tartják nyilván.

— 2.800.000 ember a francia vesztéség. Gallieni francia hadügyminiszter bejelentette, hogy a francia rokkantak száma 1 millióra rug. Az elesettek száma egymillió nyolcszáz ezer ember.

— A husztalan napok eszaporítása. Március 5-ikén országos állattenyésztő értekezlet lesz Budapestben. Az értekezlet elé több javaslatot terjesztenek és pedig a marhahas kimérésének az összes hétköznapiokon való korlátozásáról, s ezzel kapcsolatban az állattenyésztés szigorú korlátozásáról.

— Megsemmisítették az ipartestületi elnök választást. Mint illetékes helyről értesültünk, a helybeli ipartestület legutóbbi elnökválasztását felbevezés folytán a kereskedelmi miniszter megsemmisítette s az iratok az értesítéssel egyetemben a városi tanácshoz már leértek.

— Utónállók a Szentháromság téren.

A mult napokban két fiatal ember egy kis lánykát kísért hazá Teley-uti lakására. A nevezett téren áthaladva, a ts mögött két rongyos suhanc ugrik elő s a két fut a legdurvábban utalgatták. Az álleni oldalon sétáló segítségőkre siettek, mire a két láthatóan szőli baltával rohsantak mooskos csemeséki segítségére. Azonban ezeket is lefogyerőzték a baltát elvéve a randőrősegen az illetők ellen a feljelentést megtették.

— Titkos közlések a hadifoglyoknak szóló levelekben.

Az ismételt figyelmeztetések ellenére még mindig sürtu fordulnak elő esetek, hogy a közönség ellenséges külföldi hadifoglyagban levő hozzátartozóinak küldött levélben meg nem engedett közleményeket tesz, ilyeneket burkolt formában, avagy tejjel, citrommal vagy más láthatatlannak vélt tintával ír. Nem ritkák azok az esetek sem, amikor a feladók a esomagba igyekeznek egy-egy közleményt elrejtetni. Ilyenre sokszor duplafoldú edényeket használnak, azokat ruhákba varrják, újságokat vagy egyes cikkeket csomagoló papírként alkalmaznak stb. Mindezek a fogások az ellenséges országok cenzurái előtt régen ismertek és azok figyelmét a legritkábban kerülük el. Nem tekintve azt, hogy az ilyen közlemények rendszeren nem jutnak a címzett kezéhez, a közönségnek ez az eljárása a többi közleményre hátránnyal jár, mert a cenzura azokkal szemben is bizalmatlan, azokat is behatóbban kénytelen megvizsgálni, ami a közlemények tetemes késedelmet vonja maga után. A közönség tehát csak a saját érdekeiben eszelezkzik, ha a hadifoglyokkal való levelezésnél a meg nem engedett közleményekről tartózkodik.

BERLIN

NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

Minden nap tartatik előadás a legdekesebb és a legvalogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN” színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebbé tegye, egy új modert, a mai kor szának megfelelő, legújabb szerkezetű vetítógépet szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a m. tisztelt közönségnek. A „BERLIN” mozgószínház előadásai nem szorulnak dícséretre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hisszük és reméljük, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, jogtört. tanár. A vas-könyv munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámmal készségiel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Nép”-ben, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők. A világháború leghőbb krónikáiban írásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész haretelen történet, azt mind élénk tárja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi művelés és előkelő izlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktualis közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

A ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat

Napihírek

naponkénti szezációval az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű melléklettel ád az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek”

— Aki a világháború: és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetéről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitűnően meg szerkesztett napilap keretében értesülni, azesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII Rákóczi ut 54. szám

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozatlan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozatlan

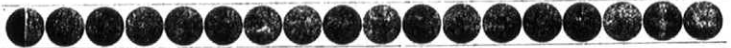
VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelenti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokkal
és névjegyekkel
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árral
gyorsan készítettnek.

Tanintezetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1.
Telefon 182. Hirdetések díjazata az alábbiak szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Bánkovich János

Közíró szerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona,
Negyedévre 2 korona 60 fill. Egyes számai ára 10 fill.

A háboru és a toalett.

Mines a társadalmi életnek egyetlen egy kérdése sem, mely ne állana a legszorosabb kapcsolatban a mostani nagy időkkel. Módosító, átalakító hatása kiterjed életünk minden fázisára.

Azonban, ha módosítólag hat is minden dologra a társadalmi, tudományos, művészeti gazdasági élet folytonosságát meg nem akaszthatja. Az „Inles arma silent Musae” érvényesülhetett akkor, amikor egy egy háboru néhány hétig, esetleg két három hónapig tartott; de most, amikor már jócskán benne vagyunk a második évtizedben, nem lehet kívánni, hogy a társadalmi élet ezen leglényegesebb szervei teljesen pangjanak. A front mögötti életnek is ép oly szervezettnak kell lennie, mint a harcvezetésnek. A fokozottabb lelki feszültség és tevékenység megfelelő ellensúlyozást kíván. Éppen azért a finomabb szórakozások és szellemi élvezetek utáni gyagódás nem áll ellentétben a nagy idők hangulatával s az illetékes tényezők ilyen irányú törekvése megérdemli a támogatást.

De annál visszatetszőbb és megrovásra méltó, ha a nagy idők komoly jelentőségű sértő s esetlegesen egyenlőleg kedvező helyzetüket kihasználó magatartásukkal nemelyek annál kiáltóbbá teszik azt az ellentétet, amely közöttük és a háboru szerencsétlen nyomorultjai között támadt. A pazarló fényezésre gondolunk itten, mely hi alkalodva büszkölkedik mindenütt, s a hiúságot, tetszeglóst és feltűnni vágyást szolgálja, melytől keserűségeit kivéve azok lelkeben, akiknek a legszükségesebb kiadásokra sem tellik. Tényleg nagyon sokaknál ruházatban, ékszerekben, lakásberendezésben és más egyebekben oly pazar luxust tapasztalhatunk, ami egyáltalában nem egyeztethető össze a nagy idők követelményeivel (Vagy talán ép ezzel magyarázható meg az immáron elviselhetetlen drágaság?)

És ha ez a pazar fényezés nem érzeteltető romboló hatását sok irányban, talán nem is tennők szövé, de sajnos, igen sokszor nagyon is nemes törekvések sikerét kockáztatja.

Látjuk, hogy a háboru okozta számtalan

csapás enyhítésére a társadalom fokozatos aldozatkészségére van szükség, s hogy a társadalom nem is tagadja meg ezt a kötelességét, szívesen áldoz, amennyire módjában áll. Azt is be kell látnunk, hogy ez az aldozatkészség nem nyilatkozhatik meg örökké adakozás formájában: hanem a „do ut des” elve alapján egymás után tartanak jótékony célú hangversenyeket, estélyeket, összejöveteleket, amelyekben abszolút értékű műveltetet nyújtanak a megjelent közönségnek. Így azután a jótékony cél javára is áldoz a közönség, meg művelzetben is van része.

Ha már most ilyen kölcsönös szolgálmanyon alapuló töreves valamely károsnyes akadályon török meg, akkor csakugyan méltán kell felháborodást. Már pedig igen gyakran volt alkalmunk hallani, hogy a hölgyközönség jó része azért tartózkodik az ilyen kissé népnyelvényesebb jellegű összejövetelektől, mert nehézségeket okoz a toalettkérdés. Hozzá vannak szokva, hogy különösen a hangversenyeken fényes és drága alkalmi ruhákban jelenjenek meg és sajnos, sokan még most sem hajlandók erről lemondani.

Egy honvéd halálára.

— Máthé József barátomnak. —

Olyan lányos-szelíd az arca!
Bizony nem termelt ő a harera,
És mégis, mégis ott esett el,
Hol százazrek vad gyűlölettel
Tipornak egymás életére —
S hősök halála lett a bére.

Művésziessen, szépen lefestve:
Való igaz, — nagy, szent az eszma
Melyért oly rég folyik a harcunk,
S melyért a végsőkig kitartunk.
De ha a harc síroira épül:
Mi lesz a nemzet jövőjéül?

Jón a tavasz s virága nem lesz,
A berke és erdője esendő;
E hallgatag nagy némaságha
Belézők az özvegy, árva
Egész tavasz ugy elfeketül
A grász-szín vonja be egyedül...

Piros vér hull leber hőra,
Égő szivből piros róza,
Puskagolyó, srappell, gránát
Szaporítja a sok árvát.

Hosszú, véres, bösz esatákbán
De sok gyerek lesz apátlan!
De sok szülő gyerek nélkül! —
S hej, de sok haj megfehérről!

De sok asszony várja-várja,
Hogy visszatér majl a párja,
Tán a nyárra, vagy az őszre — —
S óh mennyi saiv török össze!

S a ki vissza nem jön onnet:
Csak egy közös, vagy egy honvéd;
De a szív, kit vesztéség ért,
Felzokog a mindenéért.

Kárpátoktól Adriáig
Hány reményesg könnyé válik!

Hány fa izmos ága tör le
S vár kipusztulás a törzre...

Nagy Lajos.

A kiöntött századparancsok.

Február 8-ika van. A nap bíborpalástot ölt s lassankint eltűnik a láthatárról. Méla esend uarkodik az egész fronton. Nagy szó ez; persze otthon azt hiszik, ha esend van, akkor az embernek nincs kötelessége, nyugodtan átadhatja magát az édes álomnak s ennek röpké szárnyain haza repülhet családai körébe, vagy kedvese karjai közé, feledtetve a csatarajt, a gráuátesöt — s édes — boldog merengésben tárhatja fel lelke mélyén már rég összehalmozott mondanivalóját. Pedig nem! ugy van. Csak egy ójzaka a sok közül.

Dr. Hegedüs György főhadnagy ur nappal folyton a tűzvonat építésén fáradozik s ha kis ideje, van akkor pedig bölesleti munkákat olvas. Sokszor majdnem egész éjjelen át tanul. Így tehát nem esoda, ha kimerülten foszik le Persze, ez nem olyan offhoni lefekvés — ha aludni megyünk, rajtunk van

Enneffogva, ha valamikor, ugy mostan nagyon is indokolt, ha hölgyeink lemondanak ez idő szerint a fényűző és pompáról, s egy-egy jótékonyoelő hangverseny alkalomával megelégszenek azzal az élvezettel, amit a műsor nyújt és arra töreksenek, hogy minél több jusson a jótékonyoelőra.

Ajánljuk ezt a dolgot minden nemesért és szépért lelkesedni tudó hölgyeink szívós figyelmébe.

A keddi közgyűlés.

Mintha vihar lett volna kitoróban, amely pusztít, sörör, orkászertben dúl végig esendes vidékeken — olyan szünet tört fel a keddi közgyűlés. S mert személyesítettek is jögrögzött — a kedvenc csomago bőségesen megtöltötte a padokot. S az érdeklődés nem volt hiábavaló. A megbolygatott tükének kellett pillárt adni, hogy össze ne omolják s erősíteni az igazságot a megzárás, a szolgatás, a gyanakodás terjedő híreivel szemben a megmutatni, hogy az igazság szava — ha kipattan — verőfényes, tűzerejű nap, amely az alhírek ködös világát tisztá, ragyogó jövőre várakozja. S ez az igazság igaz fényben tudódott, sziporkázott — s az elvetett vihar — még mielőtt feláradt volna — esendően elült. A közgyűlés kezdetén dr. Sabján polgármester személyesen, ügyben szólt fel. A közgyűlés előtt teljes igazában a valóságban tárta fel ama tetteit, amely miatt neve a hírszárnyán — ha nem is jó világi társban — a fővárosi lapok sorába is eljutott. Minden szava Botond csapása volt a valótlanságok emelt

a csizma s összes ruhák, reverterük pedig a nyakunkban, s így alszunk beteken át. Így történt ma is. Már előre örült a főhadnagy ur, hogy milyen jól fog aludni; már napok óta pauszokodott, hogy nem jön álom szemére.

Azouban alig fektűt le, mikor a zomszéd szobában a telefonista — ur — szórakozni kezd. Ti-ta, ta-ti, hallo H-ik zászólaj állomása! Még erősebben: hallo — hallo!; talán alszunk, hogy nem válaszolnak! Azt hiszi a szegény H-ik zászólaj, hogy valami fontosat akarnak vele közölni. Hégyezi füleit s hallo — hallo H-gedős állomás után a telefonistának bejelenti: Vonalpróba, vége — köszönöm, slussz. — Utána: „Hallo I. zászólaj állomás, — hallo. Maga az Pálaki bécsi? — nem álmós?; én nagyon is az vagyok. Hogy van? — Ezt folytatta volna a telefonista egész éjjel, ha a főhadnagy ur felébredve kidobással nem fenyegeti.

Utána esend volt, talán egyegyed óráig. Ekkor volt a küldőne felváltás. Egy alac-ony, zömök természetű, jó — kiskanizsi — magyar foglalja el polcának magának zimbókját. Egy árabig esendesen, megelégedett-n színpokolja a pipáját, de csakhamar elkezd köhögni — köhög akkorákat az istenadta, mint kisebb kalibru olasz ágyú elötéskor. Ez még semmi sem megőszesítható — talán szamárk-he — Henté a köhögéshez nyomatekél még élesek is pókdései. Felpattan az ágyról a főhadnagy ur.

kapján s a közgyűlés hamarosan meggyőződött arról, hogy dr. Sabján polgármester az inkriminált dologban tisztán s ártatlanul áll s a gyanusítás és terdianálás, a hamis világitás azokra hull, akik a támadást ellene megindították. A közgyűlés bizalmat szavazott a polgármesternek s ezt mindenféle óvás ellen teljesen jogosan tette, hogy a megbolygatott jogrend helyre álljon s a megbureauolt igazság megillető helyre elfoglalja. Ama bizonyos szolga ügyben — amely szintén a terjedő szolgatás körébe került — Ujváry Géza szava derített igaz fényt a tényállásra. Ujváry Géza szava erős intenzív, logikus és igaz volt s az ennek nyomában járó egyrészt és összetartás a többségben imponánsan mutatkozott be minden homalaktos s szethűző törekvással szemben. Bebizonyosodott, hogy a nagy többség erősen áll az orvos falanszékent dr. Sabján személyes és igazsága mellett — s ez fontos tanulság a jelen valótlán híreivel szemben a jövőre nézve, hogy az a egyrészt nem engedti át vezető szerepet semmiféle egyéni törekvésnek, ellen-szenvnek. A közgyűlés különben az ismert és említett program szerint folyt le s mindent pontosan letárgyalva fejeződött be a késő délutáni órákban. Még csak azt említyük, hogy dr. Sabján polgármester — amikor a közgyűlés a szolgatásokat letárgyalta — arról saját személyét illetőleg lemondott.

HIREK.

— **zemélyi hír.** Kárpáthy Kálmán székesfehérvári kir. tan. főigazgató főgimnáziumunk tanulmányi ügyeinek megvizsgálására kedden este városunkba érkezett.

Ata — teremtetted, ha még egyszer csak egy kicsit is megmozdul valamelyik jhat nyomban a drokeri téshez látogatom ki. Ez már mégis sok a többnél: az egyik folyton ta-ti ta-ti, a másik köhög s nem hagyják az embert nyugedtan aludni. — Mergesen, bosszankodva újból lefelekés abban a tudatban hogy most már rendet teremtetted, most már csak alhatik majd.

Pedig, ha tudnád szegény főhadnagy ur, hogy mi következik utána, bizonyára nem fektűt volna le.

Bijel van, 12 óra. Az eső szakad a főhadnagy ur most bizonyára otthon van sokat emlegetett s imádkolt neje s fiaskájja között. Talán éppen most tolt el őket reménytel: ne féljete, a jó Isten majd csak ránk virasztja a boldog béke napját s akkor újra tiétek vagyok újra nektek élek. Csak várjatok, nem sokára költöttek lesztek s akkor már tiétek mi sem fog elvásztanai Talán ilyenekkel vigasztalja kedveseit otthon s tudj Isten mieddig tarttatna ez az álma, ha valami nedvességet ne érezne maga körül. Semmi sem veszi alszik tovább. Azouban egy másik oldalára. Újból egy csépp s utána egy-kettő. — Ez már felült nekik s felgyújtja a villanyt. Hat Uram Istenem folyik a víz a kavernájába, már halászajba tele van, csupa víz minden. Mgy át az előszobába, ott is minden víz. Most már mit csináljon? Felveszi gummi koponyát s áll — áll s gondol-

— **A keszthelyi kath. főgimnázium** igazgatósága kéri az intézetnek hadbavonult volt tanítványait vagy ezeknek hozzátartozóit, hogy katonai szolgálataikra vonatkozó adataikat, esetleg arcképeket a főgimn. igazgatóságának sziveskedjenek be- küldeni.

— **Uj helyettes főispáni titkár.** — Lovag Ahsbas főispáni titkár a háboru előjén hadbavonult s azóta Bogay Elemér nagybirtokos helyettesítette önzetlenül, hűbafias buzgalomból. Főhalmozó-talából, amelyet a titkár visszatértig dr. Lőndárd Miklós, a keszthelyi akadémiai fiatal, szimpatikus tanára fog betölteni.

— **A Hadsegélyező estélye.** Szombaton. 19 én lesz a Hadsegélyező estélye. A gazdag, tartalmas műsort már mult számunkban közöltük. A 12. Landwehr ezred zenekara Kéler Vigátiék nyitányát játssza s ráadásul Liszt egy nagyzenekarra írott rapszódáját. Ezzel a számmal záródik be az érdekes estély, amelynek egyik főszereplője Kádnár Mici énekművésznő már a mai est folyamán megérkezik a fővárosból. A közönség sorában különben igen nagy az érdeklődés a hangverseny iránt. A jegyek vásárlása igen nagy arányban folyik. A mi érthető is. A műsor tartalmasága s a cél nemessége egyaránt vonz mind-n egy magyart hazafit.

— **Polgármesterünk Budapesten.** Mint ismeretes, koránny körökben, a legmesszebb menő intézkedések vannak tervbe véve, hogy az élelmezés a háborús viszonyok között is megkönnyítesse. E célból a belügyminiszter a városok vezetőit értekezletre hívta össze, melyen városunk polgármestere is részt vesz s remélhető, hogy a közönségre nézve érdekes hírek fog visszatérni.

kodik, hogy mit is tegyen? Felmegy a „pagodájá” tetejét megénezi s látja, hogy egy esatorna éppen ennek a közepére ontja a vizet s ez szivárog a kavernába. Azonnal hozzáfogott s a esatornát más irányba vezette. Most már visszament a keverőjába abban a tudatban, hogy végre nyugalom lesz. — Némán, esendesen nézi, mint csöpg a víz kavernájának f-hér papírral szípen kibélelt faláról. Egyzerre nagy dörömbölés az ajtón. Ki az? „Főhadnagy ur, főhadnagy ur érkezzen be. Jaj Istenem elvissz benutunket a víz az Isonzóbá! — Ki volt más, mint a tisztiszolgája Javában aludt, amikor a esatorna vize leszakította a kavernája tetejét és zuhanóként hullott a víz a nyakába. (Persze a főhadnagy ur vezette oda a vizet az ő kavernájától.) „No lármázz gyerekek — válaszolt a főhadnagy ur, — hát csak nem akarsz aludni: mikor a gazdád főm van szolgálati ügyben?”

Rggel 7 óra. Kopogtatást hallok az ajtómon. Tessék, — s belép a főhadnagy ur gummi koponyban. „Tudod-e Jóska, mi az újság? — Nem tudom, felitem neki s alig vártam, hogy mondja. meg. — Javában al-zom, egyszer a telefonista szórakozása zavart föl, majd a küldőne köhögése. De az semmi sem. Az árgyűlést nekik, amint al-zom, hát a víz befolyik a kavernámba, rá az ágyamra s már minden viz volt, amikor felébredtem. Uram Istenem, hát minden viz volt. 8 reggel 2 órától 7 óráig mindig ott gubbasztottam s néztem mint folyik le a

— **Halálozás.** A Déli Vasút társaság egyik korábban elhunyt főmóndozóvezetőjének özvegye Werhánovits Jánosné hunyta örök álomra szemet telemező pénteken délután fog végbemenni.

— **Ujfelnevelés az Ipartestületnél.** Mint lapunk legutóbbi számában jeltük a keresk. miniszter az Ipartestület legutóbbi elnökválasztását megsemmisített. Halvax Frigyes elnök mint értesültünk a határozat tudomásul vétele után elnöki tisztéről azonnal lemondott s a testület előjárásiga legközelebbi gyűlésén fog határozni, hogy a közigazgatási bírósághoz felebbezen vagy uj választás megjelölését javasolja, ahol a közbizalom a legnagyobb valószínűség szerint ujabb a lemondott elnök Halvax Frigyes felé fog irányulni.

— **A rendőrkapitányi állás.** melyre a pályázat a jövő hó elején jár le, ugyáztik miham a befog tölteni s mind a kilitások igazolják, arra egyadli jelölt Kiss Lajos törvénytudósi jegyző lesz; ki a pályázati feltételek szerint erre a szükséges kvalifikációval rendelkezik.

Amenyiben az ujabb szabályrendelet értelmében ez állásra csak jogi végzettséggel bíró egyének pályázhatnak s így a rendőrségnél hosszabb idejű működéssel bíró tisztviselők ettől eltiltettek, a városi tanács rekompenzációképen helyesen azzal kívánta kárpótolni az illeték szorgalmas munkásságát, hogy egy fizetési fokozattal előléptette őket, mely előléptetés az illetékek mindenesetre jöleső megnyugvással szolgál.

— **Hatósági jeggyár.** Az atnornis tel befejezéséhez közelodván a jeghiány elkerülése végett mint értesültünk nemcsak a Franz cég fogja jeggyárát kibővíteni, de a város maga is szándékozik egy hatósági jeggyárat felállítani, melynek keresztülvitele nagyobb nehézségekbe nem ütközik s a reafordított költséget is megfogja téríteni.

víz a „plafonról” Jót nevettem, de remé kiáltott: — csak ne neves, mert kihuzlak az ágyból s én fekszem le, ugy sem aludtam. —

Reggel megnéztem én is a kavernát, hát még szépen csépegett a víz. Nem baj főhadnagy ur, — változoltam — hiszen semmit sem vitt el a víz; megvan a „bihal” kerty is s más is itt van. Tudom, hogy azt észreveszed, — nesze így! — s nézd századparancsnokot víztől megrongált kavernáját.

Kora reggeltől fogva újra erősítik; dolgozik rajta a legényeg minden neme: ács kárpító, esatorna szabályzó, utász. Megerősítették s most már biztosíva van az eső ellen.

Jól megázhattott a főhadnagy ur, mert amint hallom, most vált harisnyát és belső ruhát.

Ez a csend a fronton. Apró-cseprő események jobban zavarják az embert mint egy olasz támadás. De nem csüggedtünk jól kacagunk rajta — jól éreztük magunkat. Ilyen apróságokat pedig megírok — tudom — meghuzta valaki érte a fülmet, — de aki ugy szeret bennünket, amin a főhadnagy ur engem s a Soós komát; annak életéről szivesen mesélek.

Tűzállás, 1916. február hó 9-én.

Fülöp József hadapródjelölt.

Ne feledje el, hogy a Hadsegélyző estélye szombaton, 19-én lesz a Polgári Egylet nagytermében.

— **Diákanyagok nem lehetnek nyilvános tanulók.** Megesett, hogy az autonóm felkezeleti főgymnáziumok leányokat is vettek föl nyilvános tanulóknak. Az egyik könyvatos újság érteslése szerint Jankovics Béla dr. közoktatásiügyi miniszter most energikus hangu leírásban megtiltotta a jövő iskoláévtől kezdve a leányoknak nyilvános tanulóul való főlvételt.

— **A rézgálic biztosítása** Ghillány Imre báró földmívelésügyi miniszter korrendeletben közölte a törvényhatóságokkal, hogy az ideu jelentékeny mennyiségű rézgálicot juttathat a szőlőgazdáknak. A rézgálicot ez évben is csak közvetlenül a törvényhatóságok utján fogja a miniszter kifizetni s minden lehető megtessz, hogy a szőlőkültést mielőbb (lehetően már március hónapban) megkezdjék. E rézgálic eladó ára előreláthatóan nem lesz több kilogrammonként 3 koronánál. A szőlőgazdák csak akkor kaphatnak rézgálicot, ha ebbeli szükségüket más uton még nem szerezték be. A rézgálicot a szőlőgazdák szőlőterületének arányában fogják elosztani.

— **Gazdasági célokra szükségesek lovak.** A nyilvántartási lapokkal bíró lovak ujabb osztályozásánál tekintettel kell lenni a gazdasági érdekekre s olyan esetekben, amikor a lovak egy bizonyos száma nélkülözhetetlenül szükséges a gazdaságban s a hádi tekintetek megengedik, kérelmezhető a gazdák részéről, hogy a lovak be ne vonassanak. A kormány ez érdeemben kibocsátott rendelkezését a vármegye alispánja megküldötte az összes járási főszolgabíróknak, községi és közigazgatóknak, községi elöljáróságoknak mihez tartásul. Magától érteődik, hogy a fölmentés csak a legkorlátozottabb mennyiségben történhetik.

— **Razzia a Huszti tóron.** Szerdén d. e. 9 óra tájban nagy esőddel keletkezett a Huszti tó egyik háza körül, melyet 6 szuronyos honvéd vett körül, hogy egy ott bent rejtőző őrmestert elfogjanak ki állítólag valami nagyon rossz fát tett a tűzre. Amenyiben a lakás ajtaja zárva volt s azt a bent evő ismételt zörgésre sepp nyitotta fel, Ország Kálmán lakatos mestert hívták, hogy a lakást felnyissa. A lakásban csakugyan egy őrmester aludt, azonban mivel nem ő volt a keresett, a szuronyos

honvédek tovább mentek a kiváncsi közönség pedig, kielégítlenül miham szétoszlott.

— **Ongyilkosság.** Nemesak a harc téren pusztulnak véreink a gyilkos golyóktól, itthon is akad életut egyn, ki az életet könnyelműen eltolja magától.

Fodor Ferenc bognár mester u. i., kinek két fia a harc téren küzd, tegnap itas állapotban lakására térve kést ragadott s azzal szíven szúrta magát. — Ongyilkosságának oka ezideig ismeretlen.

— **A hus és zsírarak maximálása.** Tudvaló dolog, hogy az országos árakat a hatóságok joga van a saját viszonyaihoz képest megállapítani s ez alapon az ország nagyobb városai a következőképpen maximálják a hus és zsír árakat.

Kassa, Debrecen, Szeged: Sörtéskaraj 4 K — Egyéb sertésus K 340. Kocsonyahus K 240. Nyers szalonna K 6. Háj K 6-10. Füstölt kalbász K 6. Disznósajt K 4-50. Füstölt szalonna K 6.

Remélhető, hogy nálunk is ugyanezen árak szintén elérhetők lesznek s hentesink eddigi mervegyükből engedni fognak.

A VASÁRNAPI UJSÁG-nak -- A nagy háboru albuma gazdag s értékes tartalommal jelent meg.

Szerkesztői üzenetek.

— F. J. Tabpri posta. Itt megy. Örömmel adtuk le. Édes közvetlenséggel írtál. Csak minél gyakrabban szólj! Századparancsnokod a hősi szintén ödvözlölök. Csak ennyi baj legyen. Levél is megy. Abban kérdéseidre utbaigazitást kapsz. A szerint sselekedjél. Nemesak ott van zivatar és orkán. Itthon is tombol. Mondd meg dr. Hrgedus főhadnagy urak. Személyes érdekek támasztják, táplálják, s gondjuk is van rá, hogy mindig napi rendszer legyen. De biába Kemény erő az egység. S ez nem dől meg.

— K. J. Tábori posta 102. A mint megkaptuk tustént leadtuk. Folyton emlegetünk. Ödvözlünk.

— Sz. Z Budapest. Ha Szép Ernő s Guthy Soma érdemesnek találta cikkét az aláírásra, miért nem közölték őt s miért tisztel és terhel szellem termékével miukat.

The image shows a large, stylized logo for 'MILKA' in a bold, serif font, with the letters 'M', 'I', 'L', 'K', and 'A' each contained within a dark circular background. Below the 'MILKA' text, the name 'Suchard' is written in a cursive, script font. To the right of 'Suchard', the words 'KITÜNŐ ALPESI TEJCSOKOLÁDÉ' are printed in a smaller, clean, sans-serif font. The entire logo is set against a light background with a thin border.

MEGHÍVÓ.

A nagykanizsai Takarekpenztár által alapított
ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET1916. március hó 5-én délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor tartja

a nagykanizsai Takarékpénztár helyiségében

19. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság feltevése iránti határozat.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
4. Az igazgatóság tagjai közül az alapszabályok 23. szakasza értelmében kinevezendő Unger Ullmann Elek elnök, Tripammer Gyula alelnök és Dr. Balás Zsigmond, Blau Ottó, Dr. Fried Odón, Hoffmann Bernát, Scherz Richárd, Szedlmayer László igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, valamint a felügyelő-bizottsági tagok helyett 1 évi időtartamra újak, vagy azok újbóli megválasztása.

Nagykanizsán, 1916 február hó 8-án.

JEGYZET A felügyelő-bizottság által felülvizsgált vagyonmérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinthező. Az üzletrész birtokosok könyveik felmutatása mellett szávozólajajukat folyó évi március hó 3-án és 4-én a szövetkezeti helyiségben átvehetik.

Vagyon Mérleg- és Vagyonkimutatás 1915. november hó 30-án Teher

	Korona	fl.		Korona	fl.	Korona	fl.
Pénzkészlet	11879	28	12. évt. Törzsbetét számla	3281	—	—	—
Kölesonók	623820	57	13. " " " "	92869	—	—	—
Nagykanizsai Takarékpénztárnál elhelyezve	212352	50	14. " " " "	113853	—	—	—
Kintlevő kamatok	18852	78	15. " " " "	176020	—	—	—
			16. " " " "	144646	—	—	—
			17. " " " "	154026	—	—	—
			18. " " " "	75745	—	759440	—
			13. évt. Tartalékalap számla	503	38	—	—
			14. " " " "	522	53	—	—
			15. " " " "	565	27	—	—
			16. " " " "	470	13	—	—
			17. " " " "	548	11	—	—
			18. " " " "	159	44	2768	86
			12. évt. Osztalék számla	1527	27	—	—
			13. " " " "	11822	94	—	—
			14. " " " "	14061	89	—	—
			15. " " " "	11334	89	—	—
			16. " " " "	5347	46	—	—
			17. " " " "	2158	97	43253	42
			Átmeneti kamatok	157	22	157	22
			Összesített személyi számla	6162	89	6162	89
			Külön tartalékalap	23778	82	23778	82
			Nyereségegyenleg	—	—	31343	92
	866905	13				866905	13

Nagykanizsa, 1915. november hó 30-án.

Unger Ullmann Elek s. k. Tripammer Gyula s. k. Orbán János s. k.
igazgatósági elnök alelnök könyveslő

Fenti mérleg- és vagyonkimutatást megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azokkal teljesen megegyezőnek találtuk.

Nagykanizsa, 1916. február hó 8-án.

A felügyelő-bizottság:

Rosenberg Ernő s. k. Krámer Lajos s. k. Dr. Ellényi Géza

Nyomatott a laptulajonys Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

„BERLIN”
NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAI

mindennap tartatik előadás a legérdekesebb és a legvalogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN” színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebbé tegye, egy új modern, a mai kor szaknak megfelelő, legújabb szerkezetű vetítógépet szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a m. tisztelt közönségnek. A „BERLIN” mozgószínház előadásai nem szorulnak díszre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hisszük és reméljük, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/e. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat készségiül küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Újság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-sz. magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők A világháború legújabb krónikáiban és képeiben az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész harcainak történetét, azt mind élénk tárja festői szépségű képekben. Érdekesség, művészi nivával és előkelő ízlés jellemzi Hecceg Ferenc hetilapját, az Új Idők. melynek minden száma aktuális közleményekben, előszólásokban és rovatokban is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

NÉVJEGYEK

addig még nem létezett nagy választékban jutányos árú készletnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1
Telefon: 192. — Hirdetések díjazásba szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona
Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Lesz-e hajlók.

Hogyha hazajönnek, itthon, találjanak mindent rendben. Ne zavarja örömuiket semmi. Ezért most kell megfogni a munkát, az ismeretlen messzeségben rejtőző béke betoppánása ne találjon készületlent.

A háborus harotéri események, az itthoni élelmészeti nehézségek és drágaság szinte elvonták teljesen a figyelmet a megélhetés egy nem kevésbé fontos ügyéről, a lakáskérdésről. Most sem vagyunk jól, hogyan leszünk akkor, hogyha hazajönnek a lövészárkok lakásokból a mieink — a lakásügyekben. A múlt héten Damaschke Adolf német tudós tartott előadást Budapesten többek között erről a kérdésről is, s rámutatott arra, hogy az 1870—71-iki német-francia háború után, mikor a német győzelmes hősök visszaverték, egyedül Berlinben tízezren maradtak lakás nélkül.

Égetően fontos kérdés. A háború kitérésén után mindenütt nagy változásokat hozott a lakásokban. A bevonultak itthonmaradt családjai takarékoskossági és egyéb szempontokból részben más, kisebb lakásokba költöztek,

részben pedig más közelálló családokhoz mentek lakni. Ez a költözködés nem teremtet, mert inkább volt, s abnormis ma is a lakással üztött kényszerű, nagy pénzkidadás.

Kanizsán is másutt is kevés a kislakás. Különösen kevés az olyan, amely megfelel a kispénzű, de kulturigényeket támasztó lakószámára, akik — a „modern” lakásokat keresik.

A régi kislakásokért a kevésbé nagy igényűek nagy kereslete folytán oly magas összegeket kértek, amiért már kevés pótállással nagyobb lakásokat vehettek. Egyes osztályokat, a kereskedőt, iparost, hivatalnokot a munkahely irányított a nagyobb lakások igénybe vételére, amelyeknek ennel fogva is emelkedett az értékük.

A férfiak hadbevonulásával, a körülmények változásával megszűnt a nagy lakásokhoz fűződő érdek. A lakók kivonultak, s megmaradt az üres lakás — és magas házár. Hónapok hosszú során át állanak üresen, s okoznak effektív veszteségeket a háztulajdonosnak, de a bérek csak nem szállnak le. Mi örtenik, hogyha hazajönnek a harcterekről. Összezsufolt kis lakásokon kívül

más lakást alig találnak. A drágaság oszkenését, legalább nagy mértékben, nem lehet várni rögtön a békekötésre. Lakására azonban szükség van. Ha a most üres nagy lakások bérei nem emelkednek, mégis tulajdonos és több kiadást jelent a háború után, mint előtte volt, mert a nélkülözhetetlen élelmészeti veszi igénybe túlságosan a polgárság anyagi erejét.

Gondoskodni kell már most, hogy a bekövetkezendő állapot legfőbb átmeneti legyen és sokáig ne tartson. Szaporítani kell a házakat, ha másképp nem, a mai lakásokat föl kell szabadítani tisztviselőházak építésével, hogy majdan a lakásbérek szabályozhatók legyenek. Lépéseket kell tenni a kormánytól, hogy az építési kedv fokozására biztosítson kedvezményeket, hosszú lejáratú házázómentességet stb.

A súlyos helyzet a háború következménye lesz. A háborúra hozott sok áldozat mellett a várható könnyűlések elenyészően csekély veszteséget jelentenek, annál is inkább, mert kedvezmény nélkül aligha képeznek jövedelmet.

PROLOG*

Ragyogás, fényár, ünnepi csend...
A lelkünk ott jár messze, idegenbe —
Mind, aki harcba, vérözöndbe ment,
Velünk van itt most is e teremben.
Mind, aki fárad, küzd, szeved, harcol,
Vérzik és győz — és újra csatáz,
Mind, ki a rögre vaskütyőt rajzol,
Mind a kiért itthon üres a ház....

Ti, akik jöttök egy szent oltárra
Letenni újabb áldozatot,
Ti, kiknek szive soha sícs szára —
Nem mondjuk nektek, hogy Isten hozott.
A lelkünk ott jár az idegenben,
Harok zenéjén velük csatáz
S lelkünkkel itt van mind e teremben.
Akiért otthon üres a ház....

*A Hadszegélyző estélyenek ez volt a prologja, amelyet Samuely Ottóé urasszony adott elő.

Nektek hozzák itt a szent oltárra
Ma is az újabb áldozatot —
Nektek szól itt ma dallamok árja,
Nektek szól szivből az: Isten hozott!
Lelketek itt él szárnyán a dalnak,
Futamain a zene szavának,
Hősei egy nagy, örök diadalnak
Ti féltenei a kies Zalának!

Hogy mire szálló tavaszi árja
Új fuvallommal száll oda főt,
Mekkapjátok majd feltámadásra,
Amit hazulról a szivünk izent.
Dalokból szöjjük s zene szavából,
Szivekből küldi a szeretet,
Feltámadások harcokba távol
Igy küldünk nektek üzenetet.

Üzenetet, hogy egyre csak várunk,
Hogy tintekek szól itthon a dal.
Virág nektek nyíl, hozzátok járunk
Lelkünknek legszebb álmaival

S amit mi küldünk könnyektől ásva,
Mind csupa derű és szeretet,
Küldjük Ti nektek feltámadásra,
Mint egy örökség kikeletet.

Adjon hitet és hősi lelkebe,
Új diadalra mámoros erőt,
Éljen fel benne az otthon képe,
E kép, mely szebb lesz mint azelőtt
Adjon harcokhoz vidám dalokat,
Új győzelemre újabb lehetet,
Hogy mikorra majd az Ur feltámad,
Mondhassátok, hogy: elvágzatott....

Ezért hozzák itt a szent oltárra
Ma is az újabb áldozatot —
Nektek szól itt a daloknak árja —
Nektek mondjuk, hogy: Isten hozott!
Futamain a zene szavának
Lelketek itt él, szárnyán a dalnak,
Ti szent hősei a kies Zalának,
Féltenei egy örök diadalnak!

A Hadszegélyző estélye.

A legtöbbször akkor nem találunk megfelelő szavakat gondolataink borítékául, amikor valami nagy, valami fontos érzés szállja meg lelkünk. S ilyenkor azután megelégszünk azzal, ha ajkunkat a csodálkozás, a meghiúsultság szinte szava vagy felkiáltása hagyja el. Úgy érzem, hogy úgy áll a dolog a jelen alkalommal, amikor a Hadszegélyző estélyének történetéről kell beszámolnom néhány sorban. Őszinte képet, való vetületet, igaz sikert kell ideiktatnom, amely a megelégszés, a meghiúsultság, s a tökéletes művészet érzéseit adja vissza. Mert ez az érzés, ez a hangulat vagy lelki állapot tökrögződött ki minden jelenvolt szemébről. S nem érdemtellenül. Jó, rátermett erők fogtak össze, tehetséges művészi kvalitások fordultak össze az est ama sikerére, amely párházi fitókita a Polgári Egylet falai között lezajlott hasonló estélyének. A siker tökéletessége minden számban az egész estélyt a művészi tökéletesség magas szintjére emeli — s nem csoda, ha a megelégszés, a csodálkozás folyton fokozódik az egyes számok után a végül is az általános dicséret nimbusa vonja be gazdag zománcával a műsor egyetemét. Talán a cél nemessége inspirálta a művészi erőket s adta az ihletet a kivétel fenségesség magasságba; de tény az, hogy szinte színparkozott a művészi készség fényétől és megégett ragyogásától az egész estély. Hangzott is a tetszés töltet is a tiszta művészet a hallgatóság sorában, meg az emelvényen a művészet telje gyönyörözött közli három óra hosszat a műsor számaiból. Nem is hiszem, hogy hamarosan a feledés rétege alatt hamisít a Hadszegélyző estélyének emléke. A felelt meg a kran elmereng majd a természet zafolatig meg a közönség java része, ha az élet Szabrájól a tisztább örömei ucsára vágjuk.

Az első szám a lapunk tárc rovatában közzét — Prolog volt — Szerzője a lautnak, a költészetnek

Christianne!

Irtá: GU. ZTAV WIED.

A koporsó kint állt a kis szérőben a ház mögött; július vége felé járt az idő és a hőség rendkívül nagy volt.

— Legjobb, ha Christianaet a szérőbe tesszük — mondta Maren. Rasmus is erre gondolt és így hozták a halottat egy pár deszkán, melyet a tuskon és a gyalpadon végigfektettek. Az ajtóra függő lakatot: és a szülők a dolguk után látták. Rózsaszárnál segédkeztek feunt a majornál. A férfi kazalt és a nő költözött. Elég szaporán ment a dolog. — Akkorában végeztek; a temetés is majd belkerült néhány koronába. Amikor az emberek a mezőn az árok szélén ültek és vacsorájukat fogyasztották. Maren odament az intézőhöz.

Némi előleget akar a maga és Rasmus számára.

Nem, ebbe az intéző nem mehetett bele. Hiszen akkor valamennyien ottunk és előleget akar-nának. Van esze, hogy bele ne menjünk az intézőbe. Bizonyára azért akar előleget, hogy odakint az árokban a lövés üzemélyen boldonságokra és semmiségeken szórják el a pénzt.

valódi hőse Tehetségét, erejét, formaérzékét a Prolog minden sora, minden szava eléggé mutatja — Samuelly Ottóné adta elő a Nemzeti Színház klasszikusainak művészetére való érzékkel, betanulással, hangsúlyozással s előadása nyomán a lelkekhez tapadt a Prolog helyessége értelme. A tetszés vihára augsott fel a hallgatóság sorából, s hullott az előadás babérajaként Samuelly Ottóné felé. Petrics Magda és Kovács Dezso zongora négykeze volt a következő szám. Weber Tancorahívását s Goldmark 19-ik Opusát játszották. Tudásuk a művészetük melegségét, megelégszést a hangszer s valósággal érzést dalolt a színpadok sokféleségétől, a művészi átérés következtében a zongora. Nem is maradtak adások a bilentés semmiféle változatnál sem, a mit a darab tartalma, szelleme megkívánt. A négykezes az első szám sikerének megfelelően tetszéssel fogadta a közönség. Kádár Mici énekművésztől szereplése már előre sokat ígért. Két évvel előbb volt már nálunk s művészetének emléket már akkor az elismerés örökzöldjével koszorúzták közönségünk. A kisasszony megjelenését tehát szeret-treméltóan fogadta szombaton este s bizonyos fokozott kíváncsisággal nézett szereplése, illetőleg művészetének fejlődése elé. S a jelen voltak Kádár Mici fellépéséhez fűzött reményükben nem csalódtak.

Két év tanúisa már az előtt is tökéletes tudását nagyban fokozta. Élvezettel hallgattuk hajlékony, friss, üde hangját — hiszen abban az élet tavaszának zenéje csengett — s tisztán pergő kaloraturáján. Hangja most még csengőbb, még melegbő, mint két év előtt, ének technikája tisztább, biztosabb, előadása, szövegkijelése pedig közvetlenebb. Főképpen az utóbbi emeljük ki énekművészetének fővarázsaként, amellyel párosulva hanganyagának gazdagsága, frazirozásának bizossága, kiforrottsága, s egyéniségének elbájoló tulajdonsága — üden, tisztán s bájosan mosolyog ki szerepléséből a biztos siker. Kádár Mici a műsoron négy számmal szere-

pelt, két részre osztva fellépését. Először Másanet Herodiásából Salome áriáját énekelte s ezt Tarnay Úzánéval töltötte meg. S a hallgatóság már az első szám után fargetes tapással honorálta énekét. Az elragadtatás, az abszolút tetszés hangja mellett lépett fel másodsor, amikor Puccini Toscájából az Imát s ráadásul Tarnay Hécteken járok műdátát énekelte. De ekkor már nem engedte el oly könnyen tekintete elől szeretetének s tetszésének édes tárgyát a közönség. Ujra, meg újra kívánta hallani, s végül is Imát s fogott a magával hozott kottarepertoir a nagy hatás válaszául. Főként édes követlenséggel hatott Löwe Lipcsében é. c. dala, amely Kádár Mici szereplésének édes emlékeként fog még sok telekben ott csillogni napokon át.

Kádár Mici énekét zongorán Z. Záborszky Zoltán az Osztrák-Magyar bank helyi intézetének főnöke kísérte. Záborszky zongora kíséretét külön megemlítsre és dicséretre kell méltatnunk. Kísérete élet friss színekkel dekorálta Kádár Mici énekét s jelentős zenei tudását, kísérő művészetét előnyösen mutatta be. Záborszky Zoltánban sokat nyert zenei életünk, mert — mint megismertük — a zenének buzgó, lelkes, fáradhatatlan munkása.

Hofrichter Emma Lipinsky hegedűversenyét (op. 21.) Kovács Dezso zongora kísérete mellett mesterien adta elő. Kovács Dezso stilszerű művészi s aláfestő kísérete méltó volt Hofrichter Emma játékához, amelyet banálitás lenne már dicsérnünk. Az ő neve fogalom nálunk a hegedűjáték tudását illetőleg, technikájának tökéletessége s előadásának gazdag színvariánsa minden kritikán felül áll. Gyönyörű staktatói, pergő spikktatói. Abszolút tisztaságú keltő fogásai és flageoletjai a legatók szépségeivel gyönyörűen omlottak össze játékbán. Szombati szereplése csak a mult sikereit tetézte, mert játéka a fellegős előkelőségétől, a kivétel gondosságától, finomságától s nyugodtságától tündökölt. Ráadásiban öntu-

— Oh nem ezt nem akarták.
— Minek kell akkor az előleg?
— Christianne miatt.
— Sokkal jobban tennék, ha munkába küldenék, semhogy otthon lábatalkódnék és lapná a napot.
— De hiszen egész nyáron olyan borzasztó kgyöng volt és az orvosok egy réttentő ügy orvos-ságot rendeltek neki. És szeretnék mégis, hogy rendes temetésben részesíthetnénk. Hiszen egyetlen gyermekünk volt.

— Temetés? Hát meghalt Christianne?
— Igen meg. A jó Isten olyan kegyelmes volt, tegnap reggel megváltotta: mert amikor délben hazamentünk a leány ott fektött egy ingben az ajtó előtt és halott volt.
— Hát teljesen magára hagyták a beteget?
— Hát mit tettünk volna? Muszáj volt a kegyér után látni. És Kovácsok Marija megígérte, hogy majd ügyel Christianera. És éppen tegnap, sok kösérlet miatt a mariba ment kellett meg-öröme a szerencsétlenségnek.

Az intéző félreles pillantást vetett az előtte álló nagy nőre. Széles arcának egyetlen vonása sem árulta el, hogy azt, amit most itt elmouduzt, érzi

is. A fejét kissé meghajlotta és a kezé látszólag közömbösen babrálta kötétyének a fűzőjét.

— Maren, ha delet harangoznak, gyere el hozzám — mondta az intéző és elmot.

Maren megkapta a pénzt, megcsinálták a koporsót és Christiana odavolt a szérőben és várt. Mert szó sem lehet róla, hogy vasárnap előtt eltemessék.

Maren volt a papnál, a sekrestyénél, a harangozóknál. És mindenütt fizetnie kellett. Hát ez így is való és nem is lehet ellene kifogás, de azért mégis rossz volt, mert nem lesz semmi abból a kabátból, amit a tére akar venni.

Vasárnap istentisztelet után eltemették Christianaet. Nem sokat telteltőriáltak vele. Szegény emberek gyermeke volt és a pap nem kapott többet néhány koronául. És mégis olyan szépen beszélt arról, hogy milyen nehéz volna néha idelelt a létárt való kádelem, de ha megtanuljuk, hogy kell dacos lántunkat a megpróbáltatások keresztje alá hajtani és türellemmel elviselni, amit az Ur kiszabott ránk, akkor bizonyosak lehetünk abban, hogy a jutalom magától eljön felülől az égből.

Rasmus széken ült és idő-oda ringott, miközben csikos szürkekék nadrágját simogatta.

sának diadala zengett. Újból élveztük, újból meg dicsárjuk Hofrichter játékkát.

Beethoven Szerenádját (op. 9.) dr. Kráky István (hegedű), dr. Lukács József (gordonka) s Z. Záborsky Zoltán (zongora) adták elő. A Szerenád nem pusztán a névbecsületéért hozták másorra az előadók. Minden idők zeneköltőjének legnagyobbja ebben az opusában emléket emelt nagyságának. Tudása, milyen járó zenei gondolatai dús árként csapongnak a szerenád minden részében. Tele van a téma értékek analízisével, a hangfestő zene sokféle szépségével s a dallam ritka változatos gazdagságával. Halkszavú líra olykor, majd harsogó diadal, szó, máskor légy, enyegelő, érzés teli, napsugaras, amint a tehetség és érzés mélyének tárnáiból bányasztja ki égő szellemének gazdag mondani valójának.

Az allegro tűz az adagiók mély gondolatai fokozták le s a variációk szindus pompájának csattanós refrainként adja befejezését a Marcia ismétlődő témája. Az előadók mindezt művészi együttesben adták, öntudatos átérzéssel, s a zenei szín erős konturjaival látták el játékaikat, amelynek nyomán a szárnyaló dallamok, a kidolgozás pathosza s a hangszerünk váltakozó nemes melóség terjedt el a teremben. Hangszólyas, dallamkötés, dinamikus fokozás-jegyzésedett ki mindenütt a trióban. A három hangszer az érzés kinésztől eltelve öntötte ki a technikai készség teltségében a tolmácsolásra való részeket mindentűl finom adással, esiszott modorban. Főként a játék, az együttes közvetlenségét kell még dicséretesen megemlítenünk a trióban. Bámulat Mozárt egy Menettjét adták, a melyben a barokk szerkesztés gazdag s mozgalmal formatókélye jutott kifejezésre. Csokorba kötött édes emlékek meséje ez a darab, amely távol idők bájos interieurját reflektálja.

A műsorban jelzett humoros előadást Supka Ferenc realizálta. Itt azonban néhány percere meg kell állnunk s félbeszakítva a kritika objektív szavát, azt kell mondanunk — ez a szám nem válogt

És Maren egyre hangosabban fujta az orrát. Végül már egyetlen száraz folt sem akadt a zsebkendőben.

Odakint a temetőben gyorsan ment a dolog, mert a papnak a városban még egy esküvőt kellett elintéznie.

Hazafelő Maren bedugta a lejtét a Kovácsékhöz, nem volna e kedvük átjönni ú hozzájuk tizenkettő és egy óra között? Nagyon szép két, három fontos szerződésnek való husz kapott a hentestől akkor, amikor a paphoz ment.

— Kösztüöm a meghívást — mondta a Kovács. És mitűnő ügy gondolta, hogy Maren joggal elvárhat néhány szót, tovább folytatja:

Mégis csak fájdalmas nagyon, hogy Christiane megboldogult.

I... gen, — mondta Maren halkán — de az Isten így akarta.

— És ő előtte meg kell hajolnunk — egészítette a Kovács. Pár percre meg szótlanul állottak.

— Isten vele!

— Isten vele, Maren!

— És Maren hazakocogott a sortésültéhez.

be a műsorba. Két különböző világ, hangja, színe, tartalma, iránya választja el egymástól ezt a műsor többi számától. Ez tehát a rendezőség hibája volt, hogy ezt odaerőszkolta a műsor művészi világába. Maga az előadás azonban, Supka Ferenc alakítása, mesteri volt s belevitte egyénisége gazdagságát a terén, talentumát, jelentős tudását. S ha a műsor művészi zománcán csorba is esett, az előadás rutinos, sokoldalú, derűs s az élet valóságából merített tartalmas ábrázolás volt. Supka szereplése méltóan illeszkedik be az estély szereplőinek sorába. Ezután a 12. Landwehr zenekar Kéler Vigjáték nyilatvány s Liszt második Rapszódáját adta elő hatásosan. Ezzel zárult az est, amilyen a siker virághimnesz románé jártunk. Csak annyi jegyzünk meg meg, hogy az erkölcsi sikert az anyagi siker is koronázza s 1888 koronát adott — amelyből 680 K. felülfizetés — az estély a Hadsegélyzőnek Farkas Vilma pedig a Hadsegélyző vezetője örömtől ragyogó szemmel mondott hála köszönetet az est szerzőjének — a siker diadaláért.

Kritikusz.

HIREK.

Kovács pater kitüntetése.

Örömmel írjuk le, hogy Kovács Józsefet vitéz huszas honvédezdünk regemeuspáterét a Vörös kereszt II. oszt. ezüstjelvényével tüntették ki. A rokonzenévű fiatal tábori pap most már harmadik kitüntetésben részesült. Tulajdonosa a telkészi érdemeirendnek, birtokosa a Signum Laudisnak s mindezt dús érdemeiről és vitézségéről beszél. Kovács József újabb kitüntetése őszinte örömet kellett keltenélök nagy táborában s a huszas honvédezdnek legénységénél, amely mindig szeretettel gondolt vissza az ő tábori papjára, aki tüzes szavaival, szónoki orszével, meggyőző dőse terével nagyon hozzájárult vitéz eszedünk lelkierejének fokozásához.

Szövetkezeti közgyűlés.

A Gazdasági Önségelyző Szövetkezet f. hó 20-án tartotta évi rendes közgyűlést Feics Lajos ügyvéd elnöklete alatt. A szép számban megjelent tagok élénk figyelemmel és megnyugvással hallgatták az évi jelentést, melyet Kuortzer György szövetkezeti ellen őt olvasott fel. A jelentés beszámolt arról a bizalomról, melyben a szövetkezetnek a közönség körében része van és arról az előzetekénységről, melylyel hitelle szoruló tagok részesülnek. Ugy a feltűnyelő bizottságnak, miut az igazgatóságnak a felmentényű egyhangulag megadották. A megjelölt választásnál ugy az igazgatóság, miut a felügyelőbizottság tagjai, valamint az elnök, alelök ellenőre egyhangulag újra megválasztatták.

Az osztalék esztörtöktől kezdve a tagoknak a pénztárnál kifizetettek. Az osztalék a nehéz idők mellett is kedvező volt. A befizetett tőkék után 5 és 1/2% kamathozatal volt.

— Hogy áll a háború. Az orosz fronton nincs különös esemény. Az orosz hadereje utzérsegi harc van Gariola erődök ellen s az Isouzó harcra vonalon. Aibaniában közeloduk Durazzo felé. Szalo-

nikiben görög katonák megölték kilenc szerb katonát. A nyugati hadterében a németek az angolok állását 300 méter szélességben elfoglalták s lelőktek egy angol kétfedő repülő. A német tengerészeti repülőek bombázták a fourmes repülő teret és csapatlábortokat. Olaszország és Görögország között az ellenszenv nő. A görög kamarában a korfui képviselők tiltakoztak Olaszország csapatzállításai ellen.

— Kiss Ernő gyászja. A Korona bérlőjét ismétlenül súlyos csapás érte. A hadterén levő vendégios most feleségét vesztette el. A fiatal asszonyt a túlfeszített munka ölte, amellyel az utolban távollévő férjért mindenben pótolni törekedett.

— Venus és Mars. Megint szólnak a két szép ragyogó bolygóról. Fényük, feltűnésük még most is csodálattal tárgya s az egyszerűbb emberek sommiképen sem tudnak belenyugodni abba, hogy ez csak aféle véletlen, hogy éppen most jutottak el a mi szemünk elé. Tegnap azután egyik csodületben azt a magyarázatot fejtette a két csillag megjelenésének egyik utca bölse, hogy a két csillag egymáshoz való közelsége a béke közelségét jelzi. S amint a két bolygó összeolvad, meglesz a béke.

— Kéroleom. A Hadsegélyző szombati estélyén egy értékes esernyő elcsesztetett. A polgári ügyleti szolga, volt ruhátáros kéri az illetőt, kegyeskedjék az: visszahozni, hol sajátját átvetheti, nehogy neki az eltávozott ernyőt meg kelljen fizetnie.

— A kis címer az új pénzeken. A hivatalos lap legújabb száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, melylyel a pénzdarabokon az újonnan megállapított kiscímer használatát kötelezővé teszi. A rendelet szerint mindazoknak a magyar varetű koronáértők pénzérmeknek verésénél, amelyeken a magyar szent korona országainak egyesített címere a címerként anyagokkal látható, eszentel a magyar szent korona országainak az 1915. évi október 10-én kelt legfelső kéziratall megállapított új címere fog alkalmaztatni. Szintugy mindazon osztrák varetű érmeknél, amelyeken a császári sák látható, jövőre az osztrák tartományok új kiscímerre fog alkalmaztatni nyerni. Hasonló rendeletet közöl az osztrák hivatalos lap legújabb száma is.

— A jövedelemadó alá tartozó jövedelmek bevallása. A hadsegélyezés céljaira a jövedelemadónak ideiglenes és részleges éltelbeptetéséről szóló és az 1915. évi XXI. t. c. 7. §-a szerint hatályában az 1916. évre is fentartott 1914. évi XLVI. t. c. 1. §-ában foglalt rendelkezések alapján mindenki, akinek ésszajövedelme az 1915. évbén a 20.000 koronát meghaladta, ezen őt, illetve a vele közös háztartásban levőket megjelölt ésszajövedelméről, szörmaruzás és akár a magyar szent korona országainak területéről, akár a külföldről, 1916. évi március hó 15-ig bezárólag vallomás az előirt vallomáséven adandó.

— A hadsereg magasabb árakon vásárol lovakat. A honvédelmi miniszter valamennyi vármegyeyi és városi törvényhatóságok körrendeletet intézett, amelyben elrendeli, hogy február 15-ikétől kezdve, a mostani háború tartama alatt még bekovetkező újabb löszállítók alkalmával a lovak értékek megállapításánál a mai tényleges piaci lözárk vésztessenek figyelembe. Mivel a most foganásandó osztályozásnál szalványoknak tekintendő árakat nem fognak megállapítani és közzétenni, valamennyi alkalmassak osztályozott lö értéket becsles utján fogják megállapítani.

MEGHIVÓ.

A nagykanizsai Takarékpénztár által alapított ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

1916. március hó 5-én délelőtt 10¹/₂ órákor tartja
a nagykanizsai Takarékpénztár helyiségében

19. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. szövetségi tagokat tisztelettel meghívja
AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése iránti határozat.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
4. Az igazgatóság tagjai közül az alapszabályok 23. szakasza értelmében ki-
lépő Unger Ullmann Elek elnök, Tripammer Gyula alelnök és Dr. Balás Zsigmond,
Blau Ottó, Dr. Fried Ödön, Hoffmann Bernát, Scherz Richárd, Szédmayer László
igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, valamint a felügyelő-bizottsági tagok he-
lyett 1 évi időtartamra újjak, vagy azok újbóli megválasztása.

Nagykanizsán, 1916. február hó 8-án.

JEGYZET A felügyelő-bizottság által felvizsgált vagyonmérleg a szövetségi helyiségben
bármikor betekinthető. Az üzletrezz birtokosok könyveik felmutatása mellett szavazólapjaikat folyó évi
március hó 3-án és 4-én a szövetségi helyiségben átvehetik.

Vagyon Mérleg- és Vagyonkimutatás 1915. november hó 30-án Teher

	Korona	fl.		Korona	fl.	Korona	fl.
Pénzkészlet	11879	28	12. évt. Törzsbetét számla	3281	—	—	—
Kölesonok	623820	57	13. " " " "	92869	—	—	—
Nagykanizsai Takarékpénz- tárnál elhelyezve	212352	50	14. " " " "	13853	—	—	—
Kintlevő kamatok	18852	78	15. " " " "	175020	—	—	—
			16. " " " "	144646	—	—	—
			17. " " " "	154026	—	—	—
			18. " " " "	75745	—	759440	—
			13. évt. Tartalékalap számla	503	38	—	—
			14. " " " "	522	53	—	—
			15. " " " "	565	27	—	—
			16. " " " "	470	13	—	—
			17. " " " "	548	11	—	—
			18. " " " "	159	44	2768	86
			12. évt. Osztalék számla	1527	27	—	—
			13. " " " "	11822	94	—	—
			14. " " " "	11061	89	—	—
			15. " " " "	11334	89	—	—
			16. " " " "	5347	46	—	—
			17. " " " "	2158	97	43253	42
			Átmeneti kamatok	157	22	157	22
			Összesített személy számla	6162	89	6162	89
			Kölon tartalékalap	23778	82	23778	82
			Nyeréségegyenleg	—	—	31343	92
	866905	13				866905	13

Nagykanizsa, 1916. november hó 30-án.

Unger Ullmann Elek s. k. Tripammer Gyula s. k. Orbán János s. k.
igazgatósági elnök alelnök könyvelő

Fenti mérleg- és vagyonkimutatást megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és
azokkal teljesen megegyezőnek találtuk.

Nagykanizsa, 1916. február hó 8-án.

A felügyelő-bizottság:

Rosenberg Ernő s. k. Krámer Lajos s. k. Dr. Ellényi Géza

Nyomatott a lap tulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán

„BERLIN” NAGYMOZÓ SZÍNHÁZBAN

Minden nap tartatik előadás a legérdekesebb és a legválogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN” színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebbé tegye, egy új modern, a mai korznak megfelelő, legújabb szerkezetű vetítőgépet szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a m. tisztelt közönségnek. A „BERLIN” mozgószínház előadásai nem szorulnak dícséretre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hiszünk és reméljük, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: Lukács József, főgimn. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusú élvezetes olvasmány. A világtörténelmem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 16/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat készsággal küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők. A világháború leghűbűbb krónikása írásban és képműben az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész harcáin történik, az mind elénk tárja főtűi szépségű képekben. Érdekesség, művészeti utóval és előkelő ízlés jellemzi Herczeg Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, előadásokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. az.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József

könyvnyomdájában.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazásban részesítik.

Feladvány szerkesztő:
Bánkovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétlőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egyszeri 10 korona, félre 5 korona,
Negyedévi 2 korona 60 fill. — Egyszeri ár 10 fill.

A tanár tekintélye.

— Levél a szerkesztőlőhöz. —

Írta: egy pedagógus

R. H.

Igaztalan és meggondolatlan vádak hangzottak el a tanárság ellen. Ilyesminek — sajnos — nálunk minden erkölcsi testület ki van téve. Rendesen elégtételt kap ugyanannak a lapnak a hasábjain is az igaztalanul sértett fél s ezzel a dolog a lovagiaság szabályai szerint el van intézve. De vajjon ilyen egyszerűen elintéztetnek tekintetjük-e a tanárok nezőpontjától? Sajnos, nagyon is nem. Mert a tanár érdeke a való világban csak másodrendű. Első helyen állnak mindig s mindenütt a tanulók százereinek nagy érdekei. Mindent, a mi a tanárokkal történik, a mit róltuk mondanak, a mit ők tesznek vagy mondanak, a tanuló lelke a legérzékenyebb szeizmográf; mindent észrevesz; a tanár faradtságát, indiszpozícióját, szórakozottságát; ügyességét, elkeseredését, tárgyyszeretét. Mindent fölfog és fölhasznál, a mit bárhol hall a tanáráról. S a

tanár működésének sikere nagyrésztben attól függ, mennyire tisztelik tanítványai, mint embert, s mekkora előttük a tekintély. Tessek elképzelni, mit gondolnak a tanulók, a mikor a tanár a hazafiai kötelességekről beszél, de a mellett úgy tudják, hogy protekció segítségével bujt ki legszentebb kötelességének teljesítése alól. Vagy minő eredménye lesz a kötelességtudásra intésnek, ha tudják, hogy a tanár ur még szivesebben mulasztja el az órákat, mint ők. Miért gyekszenek lelkiismeretesen elsajátítani a tananyagot, mikor apró ravaszkodásokkal sikerül osztályzatot kicsikarni; mert hiszen ez a fő. Tudni? Miért az? Csak bizonyítvány legyen.

Korunk világnézete és ezen az alapon a tanulói fűsség viselkedése veszedelmes közeledik ehhez a fölfogáshoz. Csodálatos, a milyen hanyagsággal, neuntörődséggel találkoznak manapság az iskolákban. Különösen azokban, a melyikék nagy tömegeket kapnak az alsobb néposztályokból. Minden órán elhangzik egy két tanuló ajkáról: elfelejtettem. Ez jellemző korunkra; az egyetlen és mindennél fontosabb kötelességgel

annyira nem törődni. Hogy egyszerűen el lehet felejteni. Azonkívül feltűnő és aggasztó jelenség az a bizalmatlanság és konfidens viselkedés, a mit a tanulók tanáraikkal szemben tannitanak, különösen a fővárosban. Szinte kiérzethető, hogy mint kritizálják a tanár minden lépését, mindeu szavát. Megosapja arcunkat az a világfőfogás, a mely elvet minden tekintélyt; a mely az Én-t ülteti minden fölött uralkodó trónra. Az utolsó években a levegőben lebegett ez a világnézet.

A társaságban, otthon a családban is ezt hallotta, sőt hallja akárhány fiu. Tapasztaljuk, hogy az ifjúság körében az egymáshoz vouzdás kisarjadzása idején a finomságra való törekvés helyett az en, maga és a pókheudi hanyavetiség mind nagyobb tért hódít. Most pedig, a háboru idején, a gyermek korlátlanúságot kordába szorító apa hatalom sok helyen hiányzik; a fantáziát a háborus izgalmak tartják fogva. Sokkal nagyobb szükség van a jó tanár energikus kezére, mint valaha. Ha tehát bármikor kétszeresen kell vigyázni a tanárság jó hírnevére, úgy ma tízszeres gondot kell arra

DIKIC'S DANI

utazása

Keleten, Japánban és Mandzsuriában.

— Humoros verses elbeszélés. —

Írta: Zombory Gyula.

1-60 rész.

(Ebben elmondattuk, hogy és miként indult el Dani Keletra.)

A keresma telve volt,
Fogyott az itóka,
Mósi a pinteket
Jókedvűen róta. —
A társaság pedig
Fél volt fejjől lábig.
Szinte kibomboltak
Pruszlíkot és mándlit.
Szemük oda meredt
A hévvel szólóra,
S kíváncsian lestek
Minden egyes szóra.
A beszélő pedig
Poharát felhajtván,
Igy kezdé beszédét:
„Messzi van ám Japán!

Ugy számítják kendtek
Mint Zákányhoz Róma.
No de ne előzünk
Mentőse szemét arra az országra.
Mentőse szemét arra az országra.
Mikor menyit tudtam, gondoltam magamba:
Nohát kinek én is Mandzsuri országba,
Még csak azt nem tudtam, kocsin e vagy gyalog.
Mert mindig úgy vót, hogy garastalan vagyok. —
Azért is elmegyek — gondoltam magamba,
Hát ha még valami változik soromban,
Háboru esetén óvezgye nagysád van sok
Egy japán menyecsikét ugyakamba akasztok,
Aztán méh-lyt nyitok s nem is jóvők vissza,
Igy gondolkozok egy „közi szaulista.”
Összeszedtem ami apróságom még vót,
Néhány ruhadarab, holmi szerzám, meg fét,
S elindultam gyalog Bécsbe s Galamboknak.
Onnan intgettem bucsut Gelse s Rajknak,
Az utamat vettem egyenesen Budára,
Hogy ott irányt vegyek majd Mandzsuriába.
Ammit sejtítettem, hogy feljutok Bécsbe,
Onnan valahogyan még odább Berliube,
Azután Moszkvába muszka fővárosba,
A többit meg bízom Isten jóvoltára.
De még nem is mentem Fehérváron tuluan,
Már is a szerencse rám akadt az utban,
Amint ott egy este a harbörgen flók,
Enni valóm nem vót, esendeckén fitylók,

Nohát sokat láttam, mondhatom kendteknék,
Szinte öleg vóna huszonöt embernek,
Azon esodálkozom, hogy fér a fejembe.
Mind, a miket láttam abt a vidékbe!
Ha éppen kívánják, egyet-mást elmondok,
Nem tödítök hozzá, sem peig ki nem hagyok,
Ugy mondom, ahogy van, meg ahogyjan láttam,
De tán innánk előbb csak nincs a pohárban.
— — — — —
Hát — hol is kezdjem el? Az vóna a rendje,
Hogy a dolgok sorát úgy mondanám rendbe,
Legeslegelőször; hogy kerültem én ki,
Abba a Japánba? S azután a többi.
— — — — —

Még a mult esztendőn olvastam újságba,
Hogy nagy esetepaté van Mandzsuriába
Hogy az orosz, (muszka), meg valami vad nép,
Szeretnék legyőzni egymást, de mindenkep.

fordítani. Minden anyagi és erkölcsi tényezők össze kellene működnie a nevelés sikeres voltán. A háboru mindenkorai vadító hatása ijeszten látható a tanulók előmeneteli viszonyain. Látnák csak sokan azt az elkedvetlenedést, a mit az osztályozó konferenciák kedvezőtlen eredménye a tanároknál előidéz, bizonyára kevésbé vádolnák igazságtalansággal.

Lelkiismeretlen és büns megmondatlanság tehát a közvéleménybe bármit is beledobni a társaság ellen, különösen ma. Nem a tanároknak ártunk vele, hanem a tanulóknak, s ezzel az egész jövő nemzedékben hintegetjük az erkölcsi mélytet. Hogy a tanárok között je előfordulhatnak selejtesek! Hol nincs olyan? De minnél inkább volna hiba a tanárok körül, annál kevésbé szabad azt a tanulóknak tudniok, Ma, a szabadosság veszedelmes térhódítása idején inkább arról gondolkodjunk, miként lehet növelni a tekintélyek megbecsülését, s vele a nemes haladás egyik előfeltételét.

— Esküvő Dr. Grünwald Illés eskütoronyi főrabbi I. évi február 27-én tartja esküvőjét Strausz Sándor ottani könyvkereskedő és könyvnyomdatuladónos Biczika leányával.

Látom, hogy egy újság hever a pad mellett,
Uccu neki, vedd fel, ennél jobb se kellett,
Legjobb elzámó analízisát véle,
S oda húzódtam a lámpa közelébe
Nem is régi újság, csak egy napos volt még,
Lásuk: muszka, japán, egymást hogyan verték.
De szemem rá esett a kis hirdetésre.
(Ember sose tudja, hol a szerencséje?)
Abba iratom, hogy egy ur megy Japánba,
És szükség lenne egy magyar vertőgára,
Ki inasa lenne, köcsöcségre nincs gondja,
Életem, ruházat s havi 20 forintja.
Aki jelenkizik írjon Budapestre,
Baros-utca 40 „Katonatiszt” névre.
Nekem se kellett több, még azon az éjjel,
Nem törődve a nagy sötétséggel — szófélle,
Feltörtém Postra s reggel 8 órára,
Beértem barátom a Baros-utcára
Szerencsével jártam, föllettem fogadva,
Még az nap 10 forint lett előleg adva.
Uniformist kaptam, szürkét, zöld postzóval,
Mellényre nadrágon fényes sárga gombbal,
S másnap már indultunk; jó kedvem volt mondom.
Ragyogott a szemem akárcsak a gombom.
Gyorsvonattal mentünk, akár a fű yentés,
Szánte éringatott a lassu dübörgés,
Ugy röpült a vonat, nem lehetett látni.
Mi volt az út mellett, kendőse vagy kvárgli?
Bécs, Berlinnek mentünk; én hát jól céloztam,
Pedig hát földrajzot sohasem tanultam,
Szegény ember sorsát, boldog Isten bírja.
Megsegítte azt, ki magát rája bizza.

Polgármesterünk felhívása!

Zalavármegye alispánjának 2609/ni 1916. sz. rendelete alapján közhírré teszem, hogy Nagykanizsa város lovai és járművei 1916. március hó 10. és 11-én fognak osztályoztatni a következők sorrendben: 1916. márc. 10-én reggel 8 órakor Nagykanizsa város: Arpád, Arany János, Bathyány, Bátor, Deák Erzsébet-tér, Fő-ut, Garai, Kazinyi, Kiuizsi, Kisfaludi, Magyar, Bozgonyi, Sikátor, Zrínyi, Atilla, Csányi, Csengery, Kötvs, Honvéd, Hunyadi, Huszti-tér Király, Petőfi, Rózsa, Rikócy, Sugár, Teleki és Vörösmarti-utak Kossuth Lajos-téren (úztöltő-laktanya.) 1916. márc. 11-én reggel 8 órakor Nagykanizsa város VI—VIII. kerület: Alsó- és Felsőtemető, lába, Jakabkút, Kiszé, Cigány, Homokomáram, Nagyrac, Pápai, Pivári, Sziget, Berekköz, Országút, Ótorony, Szt.-Flórián, Szt.-Rókus, Templom-tér, Zsigárd, Bajcsai, Hunyadi, Körmös, Polgár, Bozmaring, Szepetkői és Varazdi-utak Kossuth Lajos-téren (úztöltő-laktanya.) Felhívattak a ló és kocsitulajdonosok, hogy lovaikat és járműveiket kézen egyenkint a tentirt utcák sorrendjében vezessék elő. A ki a lovak és járművek elővezése tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget az köllégát követ el és 200 kor.-ig terjedő pénzbüntetéssel büntetetik. Valamennyi alkalmasnak osztályozott ló és jármű értéke becslés után fog megállapíttatni

Az uton megváltam szemim se hiányzott,
Virgónit szítam, az aran dohányzott.
Kis tajak csóakból ergette fűsajt
S egyre nézegette nagy vázson törképét.
Moszkvában azután állított más vonatra
Éppen katonákat szállított a muszka
Egyik hadivonat a másikat érte,
Annnyit sose láttam egész életembe.
Mandzsria felé megy a vonat onnan,
Az én a keserves élel, ami ott van
Katonát a lóval egy vagonba rakták
A mennyi csak hófert, még sem is olvastak.
Egy-egy ilyen vonat vót vagy olyan hosszú,
Mint Nőgrádmegyében Vadkerthöz Oroszi.
Vagy — hogy jobban tudják, mint Gelséhv Paesa.
(De én iszom egyt, kendők Isten tarcasa.)
S ezek a vonatok vitték annyi embert,
Nem láttak még kendők annyi rakás kendert.
Tíz nap kevés lenne megolvasni őket,
Van ott aztán golyó nyírók ezek lönek
Hátukon menázi, bitorkosban pállinka,
A sok szókol-mókor hátuk alig bírja,
Orosz katonában pállinka a virtus.
Még is verte őket az Úr Jézus Krisztus.
Hisz óvasták kendők, a japán ugy verte,
Rakásra hullottak, mint a totya kőte.
No, de amint látom kendők megszomjaztak,
Mint jobb kedvvel halgatnak, ha egy csoport iszunk
De én se akarom kivenni magamat,
Töcsese meg sógorom az én poharamat.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

Miklós bácsi tanul.

Ede a emlékként zsong körül mindig bennünk Miklós bácsi szava, tette, mosolya, egész egyénisége. Szeretünk vele foglalkozni, mert megérdemli. Soha életében senkinek nem ártott, csak jót tett, csak nevelte tréfált, de haragosan sohasem nézett. Ha ki is buggant olykor belőle egy nebesztelő szó, az is hamar mosolyra vált komolyságában. De utóbbi időben Miklós bácsi eltűnt körünkől. Nem láttuk az utcán, nem a Szarvasban Sietünk is hozzá már az első héten, amint megindult, hogy beteg, hogy napjait az ő otthonában töli. Meglátogattuk Sok szóval zavartuk a nyugalmát Kérdeztük minden oldalról — mi baja, hol a fájdalma Miklós bácsi mindezt komolyan hallgatta. Miklós bácsi mindezt komolyan hallgatta. Hallgott bennünket beszélni, kérdezi szánkoszni, könnyezni s mikor már látta, hogy nekünk igazán fáj az ő betegsége, akkor, hogy megvigasztaljon bennünket s meggyőzzön arról, hogy ő nem is olyan beteg. — felénk szólt az ő arányos humorával: — Ugyan, mit keseregtek rajtam. Nincs nekem semmi bajom. Azért nem mentem sehova, mert Diogenes életét tanulmányozom.

Jgy történt. Ennyi volt az egész látogatásunk története. S most már csak arra vagyunk kíváncsiak, mikor kezd Miklós bácsi Diogenes módjára élni.

— **Kitüntetés.** Ötletége Mantuanó Jenő mérnöknek, a hadi építkezés terén kifejtett buzgó tevékenységének elismeréséül az Arany érdemkeresztet a vitézségi szalagon, adományozta.

Hogy ezáltal egy kiváló szakembert ért a kitüntetés, azt ismerői minden kommentár nélkül tudják, melyhez mi is csak igaz őszinte örömmel gratulálhatunk.

— **Eljegyzés.** Könczöl Sarolta állami tanító-nő és Posch Emil László tartalékos honvéd hadnagy jegyesek. — Minden külön tudósítás helyett. — Győr.

— **Köszönet nyilváníttás.** Minadonkor-hölgyeknek és uraknak, kik közreműködésükkel a Hadsegélyező Estélyének sikerét előmozdított szivesek voltak, köszönetünk nyilváníttjuk. Továbbá hálaosan köszönjük Danbpfér ezredes urnak a es és kir. 12. Laudweller ezred parancsokának a zenekar közre munködését. A Polg. Egylet vezetőségének a nagyterem díjtalan átengedését. A Ker. Jót. Nőegyletnek a díszletek átengedését. Szegő Gyuláné urnónak a podium felállításához szükségeltető deszkák díjtalan átengedését. Pálfi erdőmester urnak a terem feldíszítéséhez használt fénygolyákat. Káhlér teresterveknek a zongora átengedését. A Sörgár vezetőségének egy hordó sör szives ajándékozását és a podiumhoz felhasználható hordók átengedését. Pethermann kertész urnak a teremdíszítést. Kohn L. Lajos cég alkalmazottainak, különösen Erstein Károly üzletvezető urnak a jegyek eladása körüli fáradozását.

A hadsegélyező.
— **Elnökválasztás az ipartestületnél.** Az ipartestület előjárása legutóbbi gyűlésén akként határozott, hogy a jövő hó 19-én határozatkép-

telenség esetén 26-án elnökválasztó gyűlést tart. A leköszönt elnöknek Halvax Frigyesnek eddigi elismerése méltó működését j. könyvben megörökíteni határozza, egyben elítéli azon taglátnak, kik a felelősséggel zavart teremtve, a testületi békes egyetértést földelni óhajtották. Az előjáróság egydéli jelölje ezáltal is Halvax Frigyes les.

— **Nincs liasz?** Dehogy nincs. Tessék Fűredi János rendőrszínház, a főlelmező filantrophoz felfaradni, s a legkétebb szükségben nyithatja les, míg a vezetőség a miniszteriumban a legközelebbi jövőre a szükségessé tisztmennyiség kiregijálja.

Adgigis űrelem s a kimért tisztmennyiség mihamar rendelkezésre áll.

— **Lesz hatóságí jéggyár?** Mint lapunk legutóbbi számában megemlítettük, városunk hatósága az enyhe télre való tekintettel egy hatóságí jéggyár felállítását vette tervebe, melyet más vidéki városok módjára részvénytársasági alapon lehetne lehelyes-bben megoldani. U. i. Hivja össze városunk vezetősége az őrd-kelt jégveremtulajdonosokat, vendéglősöket, cukrászokat, kávéosokat és hasidőgökat, kik valószínű részvényesel lesznek a felállítandó jéggyárnak, melyhez helyiség mihamar áll rendelkezésre, a kérdés mihamar megoldást nyerhet s Kaniza a nyár folyamán el lesz látva jéggel, mely az előrelátandó járványos betegségek megállításában nagy fontossággal bír s semminemű áldozattól megvárni nem szabad.

— **Vége a farsangnak.** Utolsó napjait érték immár a máskor oly vidám farsangnak s ma a vidámság és hangos öröm helyett búsongó alakokat látunk, kik gondterhesen kullogva, epedő lélekkel áhítják a régi-régi jó idöket. Nincs házsáság, Amor és Hymen internátvá lettek, agyuk es puszkai dörög egyhangúságban eltelve buceuzik mihamar töltnék azon ódes reményvel, hogy a jövőben tau jobb kedvvel lel fel mindnyájunkat.

— **Nincs burgonya.** Mintha meg lenne pisicunk átkozva, egy kerülő a burgonya. Ha véletlen téved egy kosárral, arra teó fekszuok a városomias kofák, kik 2 fillért adják nagy dolyfösen darabját. Mint értesültünk Fűredi János agilis rendőrszínház több vagon beszállíthatásra csinált kóstat, melyből az első rakomány a napokban már meg is érkezik s elég elfogadható árban lesz a közönség rendelkezésére bocsátva.

— **Megszűnnek a csillagok.** A háboru tapasztalatai máris sok változást eszközöltek a katonai uniformiszon. Megváltozott a ruha színe, eltűntek a felesleges díszek, a ragyogó gombok és fényes zsinorok, most pedig arról értesültünk, hogy a háboru után megszűnik az eddigi rangjelzés is. Eltűnnek a gallérokról a csillagok, hogy helyet adjanak a német hadseregben használt rangjelzéseknek: a szallagoknak, vállrojtóknak. Hogy szebb lesz-e egy az uniformis, nem tudjuk. De tény, hogy praktikusabb egyöntetűbb lesz. A mostani háboruban bizony a német és magyar katonák sehogyan tudják küsmerni egymással a rangját.

— **Hősök siremleke a csáktornyai temetőben.** Nemes és dícséretes mozgalom indult meg a csáktornyai közönség köröbén, az ottani Vö-

röskereszt kezdeményezésére. A temetőben a hősi halált halt katonák emlékeire egy díszes emlékművet fognak felállítani, melynek tervét Onádig Sándor műszobrásszal már el is készítették. A nagyarányú emlékmű 6 és fél méter hosszú, 5 méter magas lesz s műkőből épül. Karakterisztikus részét a relief fogja képezni, mely egy özvegy anyát ábrázol, amint haterétre induló fiától bucsuzik. Az emlékmű egyik oldalára egy karrai márványlap kerül, melyre az elesett csáktornyai hősök neveit vesik. — Az emlékmű költségeit, mintegy 4000 koronát, társadalmi uton hozzák össze.

— **Bulgária kivitele.** Bukaresti lapok jelentése szerint a román kiutökökben jelenleg igen nagymennyiségű török, bolgár és görök áru várja a közeponti államokba való elszállítását. A többi közt 500 vagonon gyapju, 50 vagon dohány és nagy mennyiségű opium van öt főhalmozva, a mely közt Törökországból való, s részben Németországban, részben pedig a keűös mouarchiának van szánya. Bulgária 55 vagonon dohányt, 617 vagonon babot, 20 vagonon tojást, 40 vagonon diót, 20 vagonon zsirt s nagy mennyiségű gabonaféléket, Görögország pedig 200 postacsomag zsártított belet rakatot le, a román kikötökbén a centrális államokba való tovaszállítás végül. A román kormány engedelmét adott egyik román kiviteli cégnek, hogy 2000 darab sertést szállítson. Román gabonaféléből most átlag 250 vagonot exportálnak naponta a közeponti államokba, de valószínű, hogy ez a mennyiség már legközelebb jelentősen növekedni fog.

— **A fatalpu cipök.** A bajai állami iskolák goninokaságának legutóbbi álsásán bemutaták azokat a fatalpu cipöket, amelyekkel a cipöttek gyermekek fogtak kapni. A gondokosság a fatalpu cipöket és klumpákat jöknak és hátszálhálósnak találta.

— **Jön a véres pénz.** Megérkezett New Yorkba a Baltic nevű angol hajó s sem kevesebb, mint 36 millió dollárt hozott aranyban a new yorki bankoknak, amelyekkel azt a municiojárásoknak fogják továbbítani. Mint az amerikai lapok büszkén megjegyzik, eddig is minden egyes angol hajó nagy összegeket hozott, kizárólag aranyban. Anglából, amely mind a municio-ot való tüzérszámok, még eddig 10 millió volt a legnagyobb összeg, amelyet egyszerre hoztak a baltic tehát ugyancsak kitett magáért. Ejnye, hogy nem akad egy fürgo kis szubmarin az utjába!

— **Mi lesz a municioval?** Ezt kiabálják az angolok meg a franciák Amerika felé s toporzékolnak is hozzá, hogy ha fizetik érte a nehéz pénzeket, hát miért nem küldik. Kiderült ugyanis, hogy az amerikai gyárak tömve vannak megrendéssel és dolgoznak is nyakafőre, de eddig csak a 43 százeleket szállítottak el annak; amit el kellett volna küldeni. Az angolok meg vannak gyözdődvő róla, hogy ezt a késedelmeskedést is az ármányos németek idézték elő. A Baltic nevű hajóval át is küldtek egy uriembert, hogy nézzon utána, mi a baj és szorgalmazza a nagyon sürgős egyikos szerszámokat.

— **54 korona egy kocsi fa.** Mi lesz velünk? Meddig tart a vakmerő uszora, mellyel uton-utóten az aréttan piócák szívják vérünket?

Eltekintve mindentől, vessünk egy pillantást a

fapiacra. Egy összorított rozszat talpiga 30—40 darab fával 54—56 korona, melyből egy-egy darab közel 2 koronába kerül. Vajjon e rakocuttalan gazdaságot nem lehetne megzabolálni s e gyalázatos uszortát nem lehetne megtorolni? Nem hisszük.

— **Merénylet az urodalmi főintéző ellen.**

Tapsonyban multkor este fél 8 óraker Mészáros Lajos urodalmi főintéző írodahelyiségének ablakán át eddig még ismeretlen tettes forgópiztolyból belöött. Szerencsére a golyó az ablakdeszkában megakadt és így senkinek kárt nem tett. A merénylő után a csendőrség a nyomozást megindította.

— **Magas életkor.** Bekó Gyula felsőfajki földbírtokos anyósa öv. Grabaris Józsefval eszl. Panga Krisztina 103 éves korában halt meg f. hó 11-én. A ritka magas kort áll urinó keresztetökegkedett életében. Hosszu életét örökös munkásságban töltötte.

— **Mégis drágább lesz a trafik?** A multkorában híre terjed, hogy a szivar és cigarettáárakát a kincstár lényegesen emeli. Néhány napra megjött a cáfolat is, hogy a dohánysok nyugodtan fogyasztották a tekintélyes készleteket, amelyeket az áremelkedés hírére vásároltak bírtelen össze. Mos ismét arról mesél a fáma, hogy az áremelkedés meg lesz. A dohánjvédéki igazgatóság már ösze is állította az új árjegyzéket, amely most fekszik a pénzügyminiszter előtt. A drágulás állítólag még februárban életbű lép.

— **Megjötték a felmentések.** A kiskunizsai nagyobb bírtokkal bíró földművesek felmentéséi a napokban érkeztek le a városi tanácsbhoz, melyet az illetők már át is vettek s így a mezői munka nem fog hátrányt szenvedni legalább városunk környékén.

— **Kalács a városbházán.** Napról-napra koboz el a rendőrség kosárszámra főhefer kalácsot azoktól az asszonyoktól, kik a cseh katonákat traktálják vele állandóan.

De amíg az illetők busonganak, addig a városbháznál levő iskolás fiúk boldogan mosolygnak, mert Fűredi János a kedvas rendőrtiszt, kivárogatva közölök a legszegényebbeket, minden ilyen alkalomkor megvendégeli őket a főhefer kalácsal.

— **Nem vonulnak be a mezőgazdasági munkások.** A honvédelmi miniszter a hétfői napon távirati uton köirendeletet intézett a járási tisztviselőkhöz és városai hatóságokhoz, hogy a halasztathatlan mezőgazdasági munkálatok elvégzése érdekében működő gazdasági munkásoknak megengedjék, hogy a még be nem vonult, vagy érvényes felmentés alapján még otthon tartózkodó felmentésüket két egyének igen kivételes és sürgős esetekben a felmentés iránt való kérvényük elintézését tartózkodási helyükön várhatják be.

— **Németország nem mond le Elzász-Lotaringiáról.** A revasu gondolata (tettele a franciákat a világháboru megindítására. A Németországgal szemben főnálló ellentétnek most is Elzász-Lotaringia hovátartozásának a kérdése az útközőpontra. Erre nézve most minden kétséget kizáró állástoglalás történt a porosz-országgal ölében, s mikor is egy szocialdemokrata képviselő Elzász és Lotaringia különválasztásának meg gondolata ellen is tiltakozott. Mert ennek a tartománynak az elvételése, a mozdította tekintve arra a közismert fontosságára, a mozdította a német ipari termelésre nézve az ottani hányapár jelet, halálos csapás volna a német adóiparra és egyben az egész országra nézve is. Ennek a lehetőségnek a távollattarsa minden áldozatot megér.

MEGHÍVÓ.

A nagykanizsai Takarékpénztár által alapított
ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET1916. március hó 5-én délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor tartja
a nagykanizsai Takarékpénztár helyiségében

19. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés.

2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése iránti határozat.

3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.

4. Az igazgatóság tagjai közül az alapszabályok 23. szakasza értelmében kijelölő Unger Ullmann Elek elnök, Tripammer Gyula al-elnök és Dr. Balás Zsigmond, Blay Ottó, Dr. Fried Ödön, Hoffmann Bernál, Scherv Richárd, Sedtmayer László igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, valamint a felügyelő-bizottsági tagok helyett 1 évi időtartamra újjak, vagy azok újbóli megválasztása.

Nagykanizsán, 1916 február hó 8-án.

JEGYZET A felügyelő-bizottság által felvizsgált vagyonmérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinthező. Az üzletresz birtokosok könyveik felmértása mellett szavazólapjaikat folyó évi március hó 3-án és 4-én a szövetkezeti helyiségben átvehetik.

Vagyon Mérleg- és Vagyonkimutatás 1915. november hó 30-án Teher

	Korona	fl.		Korona	fl.	Korona	fl.
Pénzkészlet	11879	28	12. évi. Törzshétét számla	3281	—		
Kölcsönök	623820	57	13. " " " " " "	92869	—		
Nagykanizsai Takarékpénztárnál elhelyezve	212352	50	14. " " " " " "	113853	—		
Kintlevő kamatok	18852	78	15. " " " " " "	176020	—		
			16. " " " " " "	144646	—		
			17. " " " " " "	154026	—		
			18. " " " " " "	75745	—	759440	—
			13. évi. Tartalékalap számla	503	38		
			14. " " " " " "	522	53		
			15. " " " " " "	565	27		
			16. " " " " " "	470	13		
			17. " " " " " "	548	11		
			18. " " " " " "	159	44	2768	86
			13. évi. Orszalék számla	1527	27		
			13. " " " " " "	11822	94		
			14. " " " " " "	11061	89		
			15. " " " " " "	11384	89		
			16. " " " " " "	5347	46		
			17. " " " " " "	2158	97	43253	42
			Átmeneti kamatok	157	22	157	22
			Összesített személy számla	6162	89	6162	89
			Külön tartalékalap	23778	82	23778	82
			Nyeréségegényleneg			31343	92
						866905	13
						866905	13

Nagykanizsa, 1915. november hó 30-án

Unger Ullmann Elek s. k. Tripammer Gyula s. k. Orbán János s. k.
igazgatósági elnök al-elnök könyvtelő

Fenti mérleg- és vagyonkimutatást megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azokkal teljesen megegyezőnek találtuk.

Nagykanizsa, 1916. február hó 8-án.

A felügyelő bizottság:

Rosenberg Ernő s. k. Krämer Lajos s. k. Dr. Ellényi Géza

Nyomatott a lapulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

"BERLIN"
NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBA

mindennap tartatik előadás a legérdekesebb és a legválogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN” színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebb tegye, egy új modern, a mai kor szának megfelelő, legújabb szerkezetű vetítőtípust szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a n. tisztított közönségnek. A „BERLIN” mozgószínház előadásai nem szorulnak dícsöretre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hisszük és reméljük, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: Lukács József, fogmu. tanár. A vasok munká pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szívesen tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismeretében minden kultúraber tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 16/e. — Előzetesi ár: félre 10 kor. Mutatószámot kérésre küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Újság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előzetesi ára negy-dévre 6 korona, Világ-kronika-val együtt hat korona. Magrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ügyinté megrendelhető a „Kápos Néplap”, a legutolsóbb új-ág a magyar nép számára. Félre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők A világháború legújabb krónikáiban irásban és képen az Új Idők. A mi érdekes esemény a nagy világszűz harcainak történetét az mind elénk tárja legelő szűz-példő képében. Érdekes, művészi művelés és jólékül izlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Idők, melynek minden száma aktuális közönműveiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előzetesi ára negy-dévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy ut 16. sz.

NÉVJEGYEK

oddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona. 60. Nl. — Egyenlő szám 10. Nl.

Menenius Agrippa.

Mithologiai mondás, Menenius Agrippa meséjét stílizálja az antant s a gyakorlata átülteve kétezer néhány száz évvel — a mesemondó halála után. — velünk akarja eljársani.

Menenius Agrippa elmondta a plebejusoknak a gyomorról és végtagokról alkotott meséjét: A munkás végtagok beszűntették a munkát, hogy megbüntessék a renyhe, nem dolgozó gyomrot s nem adtak a gyomornak enni. A gyomor pedig nem adott erőt.

Telát elvonják a végtagokat. Akadályozzák a behozatalt. Ha nem bírják fegyverrel, erővel, fegyverrel, munkával, gyógyítással a kétezer évvel ezelőtől a kölcsönkért éssznek, amely útmutatást ad a számukra, hogy az embernek egyik legsebezhetőbb része: a gyomor.

A strucc politika csődöt mond ezuttal is. Ezt a bölcsességet nemcsak az antant tudja, de mi is. S ahogy felkészültünk s folyton készülünk, már nem is háborúra, de győzelmes sikereink, babérait megértésünkre.

tudjuk azt is, hogy ehhez nemcsak hadvezéri zsenialitás, nemcsak lelkes, hősi vitézségű sereg, nemcsak munició szükséges, hanem a gyomor kielégítése úgy a harctéren, mint itthon.

A Gyomor követeléseit ki kell elégíteni. Többre nincs szükségünk. Békében sem. Háború idején még kevésbé. A szükség biztosítva van, a feleslegről szivesen lemondunk.

Ezt követeli a becsület, ezt követeli legfontosabb érdekünk, hogy mindenkinek jusson, aki a mi számtalan ellenségünk ellen véres fegyverrel, vagy békés szerszámmal küzd.

Be kell jelentenünk minden felesleges készletet, mely nekünk tulajdonosoknak kevésnek tűnik fel, a köznek sok. A mi egy kilogrammos fölöslegünk része lesz annak a nagy nagy mennyiségnek, amely a kis kilogrammokból sok helyről összegyűl.

Megkezdik az egész ország területén a rekvirálást, házról házra összegyűjtik a felesleget. Addig jelentse be mindenki önkéntesen a fölösletet, ezt követeli a hazafiság, be-

csület és a polgári becsület, amelynek betartása most nem csupán erény, hanem kötelesség.

Ellenségeinknek eddig sohasem volt igazunk. Hamis és hazug jelszavú szervezték meg a laza kapcsolatukat. Hazug hírekkel táplálták országaik népet győzelmeikről.

Lehetetlen, hogy eredményt eddigi világrongoló sikereink után, a mi erőtlenségünkbe érhesselek el. Mi is ismerjük a gyomor meséjét.

Az az erő, amely megvívhatatlannak hirdetett acélváraitak porba omlesztotta, amely elsöpörte a rettenetes, feltartóztatatlannak hitt gőzhengert, könnyű szívevel viszhordja a haza oltárára az erőt biztosító élelemfölséget.

Az Adria ura.

A bolgár földadással jelentései után ellenőseinknek nem lehet többé kétsége, hogy balkáni akciónk további sikerét fel tudják tartóztatni. Seregünk már Albániában nyomulnak előre a bolgárok pedig már megszállták Elbaszánt és mindjobban szorítják

BIKICS DANI

utazása

Keleten, Japánban és Mandzsuriában.

— Humoros verses elbeszélés. —

Irla: Zombory Gyula.

II.

— Itt elmondódik, hogyan ért ki Dani Mandzsuriába és más egyebek. —

Nohát ez jól esett... Moszkvában, mint mondtam, Egy efele hadi vonatra jutottam.

A passzéroknak hozzá akasztottak.

Néhány személykocsit s nem is válogattak,

Ki ide, ki oda ült, ahogy lehetett.

Órült az ember, hogy egyszer már mehetett.

Én az én gazdimmal elsőbe jutottam.

Mert hát szó a mi szó nem rosszul mulattam,

Az uniformisom — senki nem tudhatta.

Nem e valami nagy generális ruha?

Mert ott akkortájtban anyai mindenféle,

Katona megfordult, hogy az ember vége.

Még a konduktort is kapitányunk nézte,

Ha visszagondolok harag fog el érte.

Hogy jártam én csupul Kajár állomáson,

Ahogy a gazdám a vasútnál várom,

Jött felém egy ember piros öltözetben,

Keztyű volt a kezén, tollas zöld süvegben.

S azt kérdézi tőlem: „hány óra barátom,

Mert a kalapomat hirtelen levágom.

S azszodom nékie: „Méltósága kérem,

Tíz óra lesz mindjárt, legalább úgy vélem.

„Nem vagyok barátom „Méltósága” — mondja,

Szegedi bandának vagyok a karnagya.

Peterváron vagyok, kiestt körül nézek.

Mert ott benn a banda élsozik, szegények.”

Ugy megröstelltettem magamat a szóra,

Hogy majd el-elledtem; most is ha ugy néha,

Eszembe jut, szinte a pokolba mennék.

Hogy nekem cigányul ilyen dolgom essék.

De nagyon kitértem... mondom elindultunk,

Ott benn a kupéban nem volt semmi bajunk,

Vitt a vonat minket s 17-ed napra.

Bekocogott velünk híres Portárturba.

Hogy el ne felejesem úgy nézzenek kendtek,

Hogy ott a vonatok jégtetején mennek.

A nagy Baikali tö némes még áthitavla,

Hát a jég hátán van a slipper lerakva,

Csak úgy sívít a jég a szörnyű teherfőt,

Mégis szerencsével jutottunk keresztül.

No ott volt ám dolgot! A mennyi katona,

Volt ott egy rakásom, azszodom, hogy csodá!

Lovas, gyalog, tüzér, szanitéc, fúrvezér,

Hogy szinte a száját tátotta az ember.

Meddig a szem látott, (pedig is jól látok)

Mindig és mindenütt csak katonát látott,

Amoedebb pedig a tengeren száze száma,

Állt a sok nagy hajó, gézvitorlás, bárka.

A nagy páncélosok szintén másik sorban

Muszka volt-e?... Japán, Isten tudja jobban.

Odafon a várban bömböltek az ágyuk,

Aszongya a gazdám: „Dani! ha azt várjuk”,

Hogy ennek vége lesz, akkor éjszakára.

Ég alatt maradunk, sio mars szállásra.”

Él is mentünk mindjárt vendégfőt keresni,

Féltünk, hogy a golyó fejünköt beveri...

Éppen egy röpdsötök, mint a rajzi méhek,

Circum dederunt volt, kit fültövön értek.

Beterítették a fejünköt kabáttal,

A hogy nálunk szokták asszonyok szoknyával.

S mentünk csak vaktába, hogy szállást találjunk,

Hol vacsora is lesz, aztán meg is hálunk.

Essad zsoldosait. Albániai eredményeink legjobban fájnak Olaszországnak és Milánó légi bombázása nem idéz elő a talán lelkeben olyan sajtást, mint az Adria partján elért előnyeink.

S első sorban Albániában tessék teljesése a győzelmet, mely a legfőbb ütközéspont között és Olaszország közt, amennyiben Avdió felénk óta egyik kijelölt bázisa volt az olaszok atriái almainak. Ezeknek az államnak most az utolsó rongyait szaggatjuk, egyfelől mi, akik Durazzo, másfelől a bolgárok akik Délalbánianak már elfoglalt legnagyobb városi El-basszan és Bera felől nyomulnak Valona felé. Itáliai, mely legalább egy várost akart tartani az Adria keleti partjából, nemcsak presztizs okából, hanem Szalouiki miatt is, nemcsakára beláthatatlan időkre bucsut vehet nemcsak az albán partoktól, hanem az adriai álmoktól is, melyeket e partok fölött ringatott a délibáb.

Egyetlen kérdés se forradt össze annyira az olasz politikai tervekkel, mint az albán probléma. Azoknak a keleti pártoknak birtokbavétele, melyekért már az östörhátnak — a nyulat nemzetet párdúcoknak — andyi vére folyt, beesebbé cél volt az olaszok előtt műhítázón: vágyaknál, melyek hatalmi vágyaikat futak. Nagy áldozatokat hoztak ezért az államért s rengeteg pénzt értek feltek a gazdasági és politikai agitációba.

Már a török uralom alatt kezdtek megdolgozni a talajt az olaszok. Az agitáció csak egy célt nézett, de azt két szempontból nézte. Egyik volt az albán partvidék helyzete a török uralom alatt, a másik az eshetőség, amely az utolsó évtizedekben kétségtelemül benne volt minden európai állam Balkán-problémájában: a Törökbirodalom felbomlásának es-

hetőségét. Addig, míg török világ volt Albániában, a gazdasági tevékenységre fektették a fősúlyt az olaszok, ipari és kereskedelmi vállalatokat terveztek, viszont a másik eshetőségre való tekintettel konzulár politikai ügynökök is voltak s olasz iskolákat alapítottak Albániában, miut ahogy az olasz partokon albániai deokuknak csináltak nev-főitőzeteket.

A cél mindig a monarchia kontraktarizosa volt és el kell ismerni, ezt a célt nem egyetlenül szolgálták az olasz politikusok. S be lehet vallani is, hogy a saját ügyességükön kívül nagyban segítette őket a mi külpolitikai közmondásos egyetlenessége is. Mi megcsináltuk Wied herceg királyságát a londoni konferencián, de úgy, hogy az olasz intrikákunk nem volt az nehéz pünkösdi királyisággá tenni S a világháború kezdete is közelébb vitte az az olaszokat a célhoz: beengedték őket Valonsba s talán még több engedelményt is kaptak volna, ha egy egyszer az ő politikusainak nem veszt erőt az ügy-fogyottság. Ők nem osztotni akartak az Adrián, hanem maro clausum-ot akartak belőle csinálni. Azt érték vele, hogy elveszítették amit eddig elértek és az adria urai most mi leszünk, sőt már vagyunk is.

RIREK.

Térezene.

Mióta a 12. Landwehr ezred városunkban tartózkodik, figyelmünk s igyekezetünk ezer jellelvel találkoztunk, melyek mind azt célozták, hogy a város közönségével magát megértésen s meg szeretetesen költöztessék az ezredparancsnoka Darmhofer ezredes

hat oda, minden törekvéssel, hogy az ezred és a város társadalmi között a kölcsönös tisztelt érzés fejlődjék ki. Az ezredes úr különösen a fejlődő zenekar gyakori szereplésével akarja a város közönségét jó barátként megnyerni. Nemes szórakozást nyújt a kívázhazi hangversenyeken, a hol a Hadsegélyzőnek hazafias céljaira egész tökélet hozott össze s a vasárnap tunepi hangulatát meg magasztosan emeli az a térezene, amely — ha olykor elmarad uemcsak a zene igaz barátainak, hanem a város közönségének is nagy hiány. S ha most összehasonlítjuk a zenekar játékát a közelmúlttal, őszintén konstatálhatjuk, hogy Darmhofer ezredes fáradozásának s áldozatközlésének igaz hatását szemlélhetjük már a zenekar tökéletes, szines és plasztikus előadásának. Tegnap délelőtt pl. a térezene valóságos hangverseny jelleget öltött, oly tökéletes előadást remekelt az agilis dirigens. A műsort ide is iktajtuk, mert az tartalmánál s előadásánál fogva a megkülönböztetett figyelmet valóban megérdemli. — 1. Piehler: „Kaiser Franz Josef.“ Marsch. 2. Schmutzer: „Andreas Hofer.“ Konzert Quvertur. 3. Lohár: „Zigeunerliebe.“ Walzer aus der gleichen. 4. Verdi: „Fantasia aus der Oper Aida.“ 5. Hertzka: „Besoroztak engemet is katonának.“ 6. Wagner: „Hollesche Jägerli Marsch.

S a közönség nagy része odaszegelt figyelemmel hallgatott minden száma, így honorálta Darmhofer ezredes figyelmét városunk iránt s zenekarnak játékát. A zenekar különben mindig bővűi, gyarapodik s hamarosan megérjük, hogy minden hang nem teljesen képviselője lesz. Tegnap a korzó elején játszott a zenekar. A korzó keleti forgalma azonban még mindig zavarja a játék finomságát az élvezet örömeit. Még kellene próbálnunk ismét a Deák-ternek visszatérni a térezent. Talán ott zavartalanabban jutna ki a tiszta élvezet öröme a zene igaz barátainak.

Köszönet nyilvánítás.

A „Hadsegélyző“ által f. hó 19-én rendezett estélyén felülfizetni szivesek voltak:

Franz Lajos Fiai részvénytársaság. Elek Ernő, 12 Landwehr ezred tisztikara 50—50 Kor. A szombathelyi vasuti tisztikar: 30 Kor. Bosnyák Géza, Misofa, Blau Lajos, Grünhut Alfréd, Ebenaspanger Leó 20—20 Kor. Herteléndy Béla 17 Kor. zabori Zaborzsky Zoltán 15 Kor. csapi Sommer Ignác 12 Kor. Tabajdy Kálmán, Bugsch Aladár, x-xlonc. Lotoswky Sypniowsky György ezredes. postai Horváth János, őzr. dr. Szakitsch Nándor, Goldhammer Károly, Josifovich Mihály, Kortztor György. Weiser József, Brandhofer Antal, Rosenfeld Adolf Fiai, Kráthy György, dr. Gross Dezős, Miltényi Gyula, Tyll László, Kardos és Steiner, Palaskary Péter, Neumann Aladár, Viola Ignác, Stern Sándor, Breuer Izidor, Fischer Pál, Pátia pótkávégyár 10—10 Kor. Walburgsky Antal 8 Kor. Fatér Mihály, Fics Gyula, Dauscha Ottó, Fischer Imre, Tripammer Gyula 6—6 Kor. Dr. Szekeres József, Viosz Ferenczóné, Györfly János, Acél Pál, Tóth Zoltán, Csillag János, dr. Balázs Zimmond, Radó Nándor főhadnagy, Singer József, dr. Samuelli Ottó dr. Goda Lipót, dr. Balla János, dr. Bród Tivadar, Köhler Gyula, Eperjésy Gábor, Goldfinger Hermina 6—6 Kor. Kóelmérs Ferenc, Névlezen,

Közel Port-Arturhoz találunk egy koo-mál, Názogotem lassan, bőltözöm a firmát.
Hát az vót kívira: „Az őrös zacskóhoz, Enni, neki lehet, ki mit magával hoz.“
Azért csak bemutatunk; zaidó volt a gazda,
„No — mondja a gazdám, bajtörtünk a gazba. Kérdezd meg van-e hát kiadó szobája.
S ne felold, hogy hol vagy, tudd meg mi az [ára]...“

Nagy nehezen tudtam a zsidót megkérni, Szinte lekelltettem a pitecébe menni.
„Mióta meg mondták — a háború folyik, Egész oszidástól a pitecében lakik.
Oda még se ott be a golyó és gránát, Ember ahogy tudja egy védi meg magát.
Kaptunk hát egy szobát, olyan vót a milyen... Mit várna az ember jobbat ily esetben, Beköltözünk, ... ettünk füstölt kecske combot, Miről meg zabuzták a szörös nadrágot.
A gazdám is, én is bebujtunk az agyba. Elaludtuk minden a ruggel virradatra.
Arta eb... k... k... beült egy bomba, Vagy... v... v... a pitece ablakon, És segegy gazdám, úgy vágta mellkasom, Hogy... nem moccant, mit volt hát mit [t...ni,
Könn... z... kezdtem...
Valami... vót mit elejtem...
Hozza... készült bort is adtak.
S ahogy falatoztam az járt a fejembe,
Hogy esik meg itten gazdám temetése,

Hol se pap, se kántor, de még harang sincsen,
De hamar jó eszmét adott az Uristen
Fogtam a gazdám, levittem a rétre,
Lefektettem szépen egy árókötő felé,
A melyik hadsereg rá lálal akadni.
A többi holttesttel elfogja takarni
A mi podgyása volt, végig rendbe mértem,
Egy tiszti ancg yót, azt magamra vettem,
Lefektettem beszélő, Nogi tábornokkál,
Aki csak úgy könnyen játszik a muzsikával,
Mint macska egérrel; jelentem be rögtön
Szalutál a japán s azt felelte: „Szöng-esőn.“
Nem bánom én mondok, akár szöng, akár eső,
Ez a fáradság odlyá lesz, mint kölcsön:
Még szöngölöm, eincz, ezve! tisztelen a Nogi,
Mód, hogy Magyarhóuból egy közös tiszt van itt.
No de inának egyet; kerdtek ugy hallgatnak,
Hogy az itókra kevés gondot adnak,
Pedig hát aszandom nincs a bornak párja,
Melléje sem állhat a japai tejaja.

(Folyt. köv.)

Meisner Oszkár, Semetko, Skwor Irén, Kemény Jánosé. Váry Jolán 4—4 Kor. Bifl ezredesné, Markó Nándorné, P. K. dr. Villányi Henrik, Supka Béla. Szinger Istváné, Szalay Dénes 3—3 Kor. Sarkady Tituszé, Kövesdi Bóér Gusztáv, Kollay Lajos, Szabó Imre, Heimler József, Kaán Irma, Krausz Fülöp, Dommanovics Juliska, N. N., N. N., dr. Domjánó 2—2 Kor. Horváth Lajos, Molnár Kálmán, Kalimár Henrik, Morvász Éde, N. N., N. N., N. N., N. N., 1—1 Kor. mely szives felhívizetésekért hálás köszönetét fejezi ki.

a Hadseregélyő.

— **Sypniewsky dandárparancsnok ajánlója.** Régi dolog, hogy Sypniewsky dandárparancsnok szivvel, lélekkel hozzáfertt Nagykanizsa város társadalmához. Teljesen a miénk. Ezt bizonyítja most ama tette is, hogy tudomást szerzett a Hadseregélyő estélyéről, annak nemes célját 10 K adományával színtelen előmozdítani törekedett. — A Hadseregélyő örömmel fogadta, Sypniewsky dandárparancsnok megemlékezését, amely csak újabb bizonyíték annak, hogy a bő dandárparancsnok minden társadalmi akcióknál részt kér.

— **Halálozás.** A kezhelyi iparos osztály egyik volt oszlop tagja Sándor Elek a múlt kedden este 77. éves korában hirtelen meghalt. Temegetése pénteken d. u. 3 órakor volt a közönség nagy részvétel mellett. A boldogultnak két fia a hártéren van.

— **A divat.** Akárhogy is megvárjuk a találgatjuk, Yura biz a mai divat. Nemcsak nem szép a női világ, hanem még el is lerádi a szép alak volna. Okosan mondta a minap valaki, hogy a mai hölgydivat a nyomorok, vagy enyhébbé szólna — fogyatékosan fejlett női világ számára találtak fel. Így aztán megokolt, az a lebernyeges, bő, se hosszú, se széle, — tudom is én milyen szabású, alakú, modern ruha. — Most nagyon könnyű varrni is. A fő, hogy sehogyan álljon — csak libegjen — lebegjen — már jó, divat szerű. Valóban úgy néz ki benne a legtöbb nő, mint egy deuevár — bucsánat a hasonlatért! Mintha folyton szállni akarna. Vagy talán — ez a korszerű?

— **A Hadseregélyő estélyének jövedelme.** A Hadseregélyő estélyének jövedelme 1946 korona volt. Ebből a tiszta jövedelem 1800 korona.

— **Elbujdosnak a pékek** Sem Mihályi, sem Rosenthal nem mutatkoztak ma reggel, edesem pillentek a sok kenyér offenzíva után. A friss kenyérrel ellátott, ma már csak liszt és kenyér fizetel szolgálhat a közönség, a szegényebbje pedig a kenyér mult emlékein ragódhatik csak csupán.

Hja! a nélkülözést is meg kell szokni. Gyermeknek tudjátok meg, hogy Kanizsán vannak kenyértelev napok is, amikor a kérdézés és a fogvájás ideje érkezik el a gyomornak hallgatnia kell, mert nincs liszt. És miért? Hát mert háboru van! Pankum!

— **Keserű a borostyánfa levele.** Még keserűbb eszémben a fekete cukor, mely eddig ezt a keserű életet némiképpen megédesítette, elfutott a kanizsai színtérről. Hja! — kell a puskaporgyártásból, hogy ne legyen oly mérgecs. Dehogy! Elfo-

lédünk róla gondoskodni Cukor van, akár egy kis Himaláját lehetne vele alkotni, csak, hát tudja Isten még sücsen. — De majd lesz. — Szokjunk hozzá a lemondáshoz. Nem muszáj éppen kávét és pedig édes kávét inni Nagykanizsán! Majd a háboru után lehet, addig is türelem — Gyermekek csend legyen!

— **Új betegség Európában.** Az afrikai gyermekiek legborzassabb betegségét, az álomkórt a franciák segítségére hozott néger csapatok behurcolták a Rivierára. Az álomkór okozója egy a vérben és az agyban élő infazórium, amely légy-, vagy szunyogcsípéssel kerül a vérbe. Láz, vérszegénység, állandó fáradtság, izomgyengeség, hosszú ideig tartó alvás, majd agylágyagulladás a jelensége ennek a kórnak amelyben 2—3 évig is szenved a beteg. Egész falvak, törzsek pusztultak ki Afrikában e betegség folytán. Most a félvad fekete hordák behurcolták a betegséget és ez a francia délvideken az európaiak között is kezd pusztítani.

— **Kevesebb lesz a papír kétkoronás.** Az Osztrák-Magyar Bank a jövőben megszorítja a kétkoronás papírjegyek kibocsátását és lehetőleg katonai szükségletre fogja azokat korlátozni. A bank a polgári szükségletet ezúttal kétkoronásoknak fokozottabb mértékben való kibocsátásával akarja fedezni. A foszladozó, könnyen bepiszkolódó, celszerűtlen papír kétkoronások számának apasztása sok kellemetlenségtől fogja megmenteni a közönséget s ezért is örömmel üdvözölhetjük a visszatérő fémpénzt.

— **A vasárnapi munkaszünet visszaállítása.** Tudvalevő dolog, hogy a háboru kitörése után a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztették. Kereskedőknek és iparosoknak megengedték, hogy vasár- és ünnepnapokon délelőtt 12 óráig, az élelmiszerkereskedőknek pedig, hogy este 6 órától 9 óráig üzleteiket nyitva tarthassák. Most azonban az új miniszteri rendelet szerint vasárnapokon d. a. 10 óráig tarthatják nyitva üzleteiket.

— **Katonák exhumálása.** A belügyminiszter meg a mult év végén rendeletben szabályozta a hadünetelt területen eltemetett katonák holttestének kiásását és szállításiért követelhető költséget. Ezért a munkáért aránytalanul nagy összeget megszabni vagy követelni tilos! Aki a tilalmat megszegi kiállítás követ el, amelynek büntetése tízezer napig terjedhető elzárás és kétszáz koronájú íjerdhető pénzbüntetés.

— **Fizessük adósságainkat!** Egy osztrák hadvezérről jegyezték fel azt a közzsájn forgó mondatot hogy a háboru folytatásához három dolog szükséges: pénz, pénz és halmazdors is pénz. Míg a pénz beszerzése a hadviselő államoknak nem okoz gondot. Ellenkezőleg mindenki tapasztalhatja, hogy a háboru következtében rengeteg sok pénz kerül forgalomba. Nem csoda! Mindennek szükség van és mindennek magas az ára. A gazda közönség is jó áron értékesítette terményeit, sőt pénzt kapott kocsijárati lovaiért, amelyeket pedig szívesen tartott volna meg. A nagy pénzösszegek azonban az előző látó gazdát ne tévessze meg. A befolyt pénzt arra kell felhasználni, hogy följát terhelő adósságát törlessze, hogy aztán, mikor visszajár a régi állapot, amikor megint újra be kell szereznia mindent, ami a gazdaság folytatásához szükséges, legyen újra hitele. A

szolid alapon működő pénzügyintézeteknek a háboru nem ártott meg. Ezek erőteljes támaszai lesznek az új életet kezdő gazdaközönségnek. De a gazdáknak is arra kell törekedni, hogy adósságukat fizessék miert hiteltér csak az számíthat, aki a beljő helyzetét bízalonnak eleget tesz.

NYILTÉR!

A vegyszerek és drogua árak beszerzési árának hihetetlen mértékben történi emelkedése kénszerül bennünket, hogy egyesek részére szokásban volt százaléki engedményadást kivétel nélkül beiktessünk.

Dr. Merky Belus József Reik Gyula
Neumann Aladár Mikoványi Árpád
gyógyszeresek.

— **Az ipari üzemek és a hadseregszállítás.** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett a vármegyéhez, melyben felhívja a törvényhatóságot, hogy a hadsereg részére dolgozó, de külön ki nem jelölt az erre vonatkozó jogszabályban nem vett) üzemeket, (iparosokat, ipari szervezeteket, alkalmi egyesületeket) figyelmesen a hadseregszállításoknál a hadi érdekekre figyelemmel való intenzív teljesítésére. Az egyes ipari üzemek tulajdonosai, illetve vezetői kötelesek a legszigorúbban örködni afelett, hogy mindezek, akiket ily címen felmentettek a katonai szolgálat alól, egész munkaejegyük tényleg a hadseregszállítások keresé-
től vitelének szenteljék és hogy szigorú büntetésnek teszik ki magukat, ha azokat, akik nem állandóan a hadseregszállítás munkálatokkal foglalkoznak, hanem más irányú tevékenységet fejtenek ki, azokat azonnal jelentéské be.

— **Rizskása.** A Keszeméti Naplóban olvastuk, hogy a földmivélségi miniszter Keszemétnék 50 métermázs rizksáát utalt ki. Sőt már oda is küldték a kiosztják a fogyasztók között. Ha a földmivélségi miniszter a mi városunkat is részéssélné ilyen szerencsében, bizony nagy jót tenne velünk. Próbá, szerencse.

— **Mennyi gabonát szabad otthon tartani?** Az egész magyar birodalom területén szigorúan kintaják az elrejtett gabona és lisztmennyeket. Időszertének tartjuk ismertetni, hogy mennyi gabonát lehet otthon tartani, amely mennyiség nem esik elközbás alá. 1916. március 1-től augusztus 15-ig egy földműves személyre 80 kiló buza vagy rozs, illetve 62 kiló 20 deka liszt esik. Egyéb munkások (iparos, gyári munkás, stb.) 57 és fél kiló gabona illetve 48 kiló 40 deka liszt tarthatnak. Minden más foglalkozásu emberre 48 kiló gabona vagy 40 kiló 42 deka liszt jut fejenként.

— **Háborus imakönyv.** Stampay ének- és imakönyve háborus énekekkel és imákkal bővítve megjelent. A 286 oldalas könyv csinos kötésben 50 fillér, vászonkötésben 70 fillér, bőr vagy bársonyban 4 K. Kötött kotta is 50 fillér. Tízre egy ingyen jár, füzött kotta egyezre ingyen. A jövő kiadás elesett hősökért való énekekkel és imákkal és vaspörökkel 16 oldalal ismét bővítve lesz. Szives hozzájárulások Kókölkutra (Esztr.-m.) kéretnek.

„BERLIN“

NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

mindennap tartatik előadás a legérdekesebb és a legválogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN“ színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebbé tegye, egy új modern, a mai kor szának megfelelő, legújabb szerkezeti vetítőgépet szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a m. tisztelt közönségnek. A „BERLIN“ mozgószínház előadásai nem szorulnak díszretre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hisszük és reméljük, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vasos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusú élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitérő lapot meglevő ajánljuk olvasni figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előzetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előzetési ára negyedévre öt korona, „Világ-kronika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Népnap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők. A világháború leghőbb krónikása, irásban és képen az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész haretelű történet, azt mind olékn tárja festői szépségű képekben. Érdeklenség, művészi művelés és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Idők. melynek minden száma aktuális közleményekben, híreshíreikben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előzetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat

Napihírek

naponkénti szezációi az

A Z U J S Á G

POLITIKAI NAPILAPNAK

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak“, a másik a: „A Gyermekeknek.“

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színhásról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitérőben megismerkedni naplaj keretében értesülni, szesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.
VII. Rákóczi ut 54. szám.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny“ hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny“ rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelenti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árrban gyorsan készíttetnek.

Tanintezetek részére szükséges cikkek dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.